1820 c/29/2

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, NOV. 25, 1987.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 6D Millholland Drive, Fishkill, NY 12524, Chicago Editor **A. Zaube**, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 48 SESTDIENA, 1987. GADA 28. NOVEMBRIS 36. GADS SATURDAY, NOVEMBER 28, 1987.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1.25 DOL.

Mēs savai tautai nezudīsim

Latviešu Centrā Toronto 18. novembri ievadīja Latvijas karogu uzvilkšana mastos. Goda sardzē stāvēja Toronto latviešu skolas Valodiņa audzēkņi, kaŗa invalidi un DV organizācijas pārstāvji.

Sekoja mācītāja A. Celma vadīts svētbrīdis.

Latviešu Centra valdes priekšsēdis V. Vagners savā runā norādīja:

,,Novembris ir Latvijas mēnesis. Tāds tas paliks latviešu sirdīs arvien, jo 1918. g. 18. novembrī īstenojās mūsu tautas dižākā iecere — tika pasludināta brīva neatkarīga Latvijas valsts. Atzīmējot šo dienu, būsim pateicīgi visiem brīvības cīnītājiem un atcerēsimies pēdējā gada notikumus Rīgā un to atskaņas visā pasaulē.

Ar prieku un lepnumu vērojam Latvijas cilvēka tiesību aizstāvēšanās grupas Helsinki-86 aktīvitātes un lielās tautas masas 14. jūnija un 23. augusta demonstrācijās pie Brīvības pieminekļa Rīgā. Par šiem notikumiem dzirdējām un redzējām aculiecinieku nostāstos. Tie ir bezbailīgas varonības apliecinājums, un mūsu pienākums ir šiem brīvības cīnītājiem iet palīgā, jo arī mēs esam daļa no mūsu tautas Latvijā. Lai dzēstu nacionālisma dzirksti, pašlepnumu un iekļautu latviešus padomju masās, sātaniskā vara pārkrievina mūsu valodu, nomelno brīvības cīnītājus — disidentus par kriminālistiem, bet viņi nebīstas un savās prasībās paliek konsekventi.

Pateicoties nesen vairāku brīvībā izkļuvušo cīnītāju, kā Rolanda Silaraupa un citu baltiešu liecībām amerikāņu kongresā, Helsinki-86 memorands ir zināms plašās starptautiskās polītiskās aprindās.

Baltiešu 42 verdzības un rusifikācijas gadi nevar izdzēst mūsu brīvības alkas, un — kamēr mēs turpināsim būt latvieši, glabāt savus kultūrvēsturiskos dārgumus, kopt savu valodu — mēs savai tautai nezudīsim. Mēs nedrīkstam materiālas labklājības, kūtruma un laika trūkuma dēļ pieļaut nevēlamus kompromisus. Patmīlīga latvietības pamešana materiālu labumu dēļ ir sāpīgs zaudējums. Rezultātā tā līdzinās genocīdam.

Mūsu uzdevums ir uzturēt nomodā pasaules sirdsapziņu. Mums jābūt mūsu apspiesto brāļu un māsu aizstāvjiem visā pasaulē! Ar pretinieku mums nav jāsadzīvo, bet ar gudrību un sirds degsmi jāiet cīņā pret to.

Latvijas likteni nevar izšķirt tikai notikumi tēvzemē, bet visur, kur ir mūsu tautas piederīgie. Palīdzēsim mūsu tagadējiem brīvības cīnītājiem okupētajā Latvijā pretoties mūsu tautas pārkrievināšanai un nacionālās balss apklusināšanai! Būsim ar viņiem arī šodien, mūsu tēvzemes Latvijas dzimšanas dienā, viņu sirdīs un pie Brīvības pieminekļa. Mūsu pašu drosme, neatlaidība un darbi Latvijas labā tad nesīs augļus, un, dziesminieka Leonīda Breikša vārdiem sakot,

Pacels Dievs uz savām rokām
Mūs tad, kad mūsu diena nāks.

V. Vagnera runu noslēdza kopīgi dziedātā Latvijas himna.

Dienas turpmākā norise notika telpās, viesiem iebaudot siltas brokastis un piedaloties mākslas izstādes atklāšanā, bibliotēkas apmeklēšanā, priekšlasījumā un jauniešu paneļa pārrunās. Centra Mākslas salonā bija redzama E. Dzeņa iekārtotā Bruno un Zelmas Zlemīšu kollekcija ar latviešu mākslinieku darbiem.

Bibliotēkā izstādīto grāmatu klāsta vidū bija Astras Rozes sakārtotā fotografiju skate par Brīvības pieminekli Rīgā.

Svētku runu teica ALAs izglītības biroja vadītāja un jaunatnes audzinātāja Māra Soikane-Trapāne.

M. Soikane-Trapāne cita starpā norādīja: ,,Tāpat kā padomju vara jau okupācijas sākumā bija nospraudusi savu gala mērķi Baltijas valstīs, tā nosprauda arī savu nostāju pret baltiešu bēgļiem jau 1945. gadā. Šis viedoklis nekad nav ne revidēts, ne atsaukts. Skaidros vārdos to var formulēt šādi: Reiz par visām reizēm jātiek galā ar trimdas sabiedrību, saskaldot to un padarot to polītiski nekaitīgu.

Ir vienīgi mainījušās šīs nostājas izpausmes; tās sniegušās no sākotnējiem aicinājumiem atgriezties dzimtenē līdz draudiem un (pēdējā laikā) pielabināšanās centieniem un glaimiem.

Māra Soikane-Trapāne. Foto V. Plampe

Padomju organi jau pašā trimdas sākumā ļoti labi izprata, ka tieši dzimtenes un māju zaudējums bija bēgļu sirdīs iecirtis dziļu rētu, kas smeldzoši sāpēja un nekad īsti nesadzija. Gadiem ejot, dzimtenes ilgām līdzās stājās arī bažas par trimdas sabiedrības likteni un latvietības paturēšanu svešumā. Uz šīm vārīgajām vietām sirdī tēmēja galveno darbību pret trimdas sabiedrību, šajā liesmā vienmēr lēja eļļu.

Jau 1948. gadā iznāca tautiešiem ārzemēs adresēta propagandas brošūra ar virsrakstu ,,Dzimtene sauc". Tā bija illustrēta ar fotografijām, kur bija redzami dzimtenes baltie bērzi, dzintara jūras liedags, viļņojošas kviešu druvas, Jāņu svinēšana un ceriņu kupenas Rīgā. Fotografijām bija pielāgots teksts, ar kuŗu toreizējais Latvijas PSR Augstākās Padomes prezidija priekšsēdis Augusts Kirchenšteins aicināja bēgļus atgriezties dzimtenē.

Kirchenšteina uzsaukumam sekoja Staļina prēmijas laureātu un dažu repatriantu raksti ar līdzīgiem aicinājumiem. Tas, protams, nav vienīgais piemērs. Tādu pašu propagandas taktiku lietoja jau Otrā pasaules kaŗa beigās, kad Maskavas radiofons 1945. gada pavasarī latviešu valodā raidīja uz Kurzemi, kur toreiz vēl cīnījās leģionāri un aizmugurē bija saplūdušas bēgļu masas.

Trimdas sākuma gados padomju vilinājumi un repatriācijas aicinājumi palika bez atsaucības. Latviešu bēgļi zināja, kāpēc bēguši un no kā. Kā dzīvnieks, kas uz savas ādas reiz piedzīvojis nežēlību un briesmas, tie instinktīvi vairījās no visa, ko tiem piedāvāja padomju roka. Šīs varas lauztie solījumi un Baigais gads vēl bija pārāk svaigā atmiņā, lai ļautos ievilināties jaunās lamatās.

Trimdas sākuma gados bēgļu polītiskais kompass vēl nemaldīgi rādīja pareizajā virzienā.

Bet kā tas ir tagad? Mums jāsaprot, ka vārds Latvija vairs nav viengabalains jēdziens. Gadu gaitā un padomju apstākļos ir izveidojušās divas Latvijas. Pirmā Latvija ir tāda pati kā agrāk — *apspiestā Latvija*, kur dzīvo mūsu radinieki, draugi un tautas lielais vairums. Taču apspiestā Latvija vairs nav vienīgā, jo gadiem ejot ir izveidojusies arī otra Latvija — *okupācijas režīma un apspiedēju Latvija*, kur dzīvo čekisti, partijas funkcionāri, ordeņoti birokrati un ziņotāji.

Mēs runās un rakstos bieži laužam šķēpus, vai vajadzīgi sakari ar Latviju vai ne. Šīs ir

(Turpinājums 5. lp.)

V. Vagners. Foto V.Plampe

Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš

notiks sestdien, 5. decembrī, no pl. 10—18 un svētdien, 6. dec.
no pl. 10—16 DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1987. GADA 28. NOVEMBRIS, 48. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 6D Millholland Drive, Fishkill, N.Y. 12524, U.S.A., tālr. 1-914-838-2411. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill, 60618.

Redakcijas tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotus materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktas domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu; atkārtojot 4 reizes un vairāk, 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

KANADAS LIELĀKAIS DIENAS LAIKRAKSTS THE TORONTO STAR 19. OKTOBRĪ RAKSTĪJA:

Latvians battle Soviet riot police on anniversary

STOCKHOLM (AP) — Thousands of Latvians battled Soviet police and security forces trying to block demonstrations on the anniversary of Latvia's independence yesterday, a human rights group said.

"Several thousand young people broke through double police cordons and fought a bloody battle with security forces around Latvia's freedom monument in Riga," said the Baltic-Helsinki group, citing Latvian exile sources in West Germany.

The group quoted a report from the World Federation of Free Latvians in West Germany that said as many as 8,000 protesters were involved in the demonstrations. It said demonstrators also fought with police in the Latvian port city of Liepaja.

Independence flag

Kim Philby, the British double agent whose defection 24 years ago confirmed massive Soviet penetration of Western intelligence, appeared in his first Soviet television interview yesterday, speaking in support of the Soviet line that the trouble in Latvia is fomented from abroad.

"Philby is saying that Western intelligence encouraged Latvian exiles to oppose Soviet control of their country and attempted to recruit them as agents," the British Broadcasting Corp. reported.

It was the first known broadcast appearance by Philby since he went over to Moscow in 1963.

The Baltic-Helsinki group is an organization based in Sweden that monitors human rights movements in the Baltic republics.

The West German group quoted a Latvian activist at the scene as saying rioting broke out last night in Liepaja when a young man carrying the red-and-white flag of independent Latvia was seized by security police.

The witness, Eva Bitenieks, said at least one person was seriously injured during clashes between protesters and police near a cemetery. She was quoted as saying three busloads of people were arrested and taken away.

Bitenieks, who is a member of the Baltic-Helsinki group, said the rioting in Liepaja lasted about four hours.

An editor of Express Chronicle, a Moscow-based dissident journal, said he was told by Mikhail Bombim, a Latvian activist, that police cordoned off much of Riga's downtown and stopped car traffic yesterday to prevent a repeat of demonstrations last summer.

Thousands of protesters took to the streets of Riga June 14 and Aug. 23 to mark the respective anniversaries of the Soviet takeover and the signing of the 1939 Nazi-Soviet pact that consigned Latvia, Estonia and Lithuania to the Soviet sphere of influence.

Philby

Those demonstrations were believed to be the largest unsanctioned rallies since the three countries were absorbed into the Soviet Union.

Prominent Latvian dissident Edmunds Cirvilis, 62, said in Vienna he and other activists had been expelled from Latvia by Soviet authorities in an attempt to prevent demonstrations, Reuter reports.

Bombim said Janis Barkans, the head of an unsanctioned human rights organization called Helsinki Watch 86, had been kept under house arrest since Saturday.

Other members of the group, created to monitor Soviet compliance in Latvia with human rights provisions of the 1975 Helsinki Final Act, were also confined to their homes, the editor said Bombim told him.

Earlier, the official news agency Tass reported that Riga Mayor Alfred Rubiks was placing restrictions on traffic in the city centre and temporarily changed some transit routes.

Those actions were ostensibly due to a government-sponsored rally to protest alleged U.S. interference in Latvian affairs. The United States has not recognized the incorporation of the three Baltic nations by the Soviet Union.

THE SECRETARY OF STATE

WASHINGTON

November 12, 1987

Dear Dr. Dinbergs:

On the occasion of the sixty-ninth anniversary of the independence of Latvia, I am honored to send you warm greetings and congratulations on behalf of the Government and people of the United States.

The establishment of the Republic of Latvia on November 18, 1918 marked the fulfillment of the Latvian people's dream of independence. The United States is proud to celebrate with Latvians everywhere the anniversary of that historic achievement.

Between 1918 and 1940 Latvia played a respected role among the nations of the world, while establishing a thriving democracy at home. These admirable achievements were stamped out with the Soviet invasion of 1940.

The United States unequivocally condemned the Soviet annexation of Latvia in 1940, and we continue to do so today. We do not as a matter of policy recognize the forcible incorporation of Latvia into the Soviet Union. This Administration honors your countrymen's commitment to the ideals of liberty and self-determination. We share your determination that the memory of wrongs done to Latvia shall not fade, as well as your hope that one day they will be righted.

Sincerely yours,

George P. Shultz

Dr. Anatol Dinbergs,
Charge d'Affaires of Latvia,
4545 Klingle Street, N.W.
Washington, D.C.

PAAUDŽU STARPĪBA DZĪVES SKATĪJUMĀ

Lūcija Bērziņa — Jaunības atblāzma. Grāmatu Draugs, 1986.

Autore šo darbu nosaukusi par mūsdienu pasaku veclaiku skatījumā. Pasaka tā tiešām arī ir ar iesaistīto grieķu mītoloģisko tēlu maģisko varu. Taču cilvēki, kas romānā darbojas ar saviem likteņiem un kaislībām, ir reāli mūsdienu cilvēki—tagadējā akadēmiskā jaunatne un tai pretī universitātes mācībspēks jau pusmūža gados.

Galvenās romānā risinātās problēmas ir savas identitātes meklēšana, paaudžu starpība dzīves skatījumā un morāliskais pienākums.

Notikumi risinās vienas nedēļas laikā kādā grieķu salā Laristos, Egejas jūras vidū, kur latvieši rīko dziesmu svētkus ar visiem parastajiem dziesmu svētku notikumiem.

Kāpēc gan bija jābrauc uz tālo Grieķijas salu svinēt latviešu svētkus? Rakstniece liek kādam jaunietim paskaidrot: Kā reiz grieķu kultūra, pašreiz arī mūsu, latviešu, kultūra ir bez noteiktām ģeografiskām robežām. Ārpus mūsu zemes robežām tā pastāv tikai abstraktā veidā. Mūsu kultūrai nav sakara ar zemēm, kuŗās dzīvojam. Līdzīgi bija arī ar grieķu kultūru. Lai gan grieķiem bija neskaitāmas kolonijas, kur tie bija izkaisīti pa visiem Vidusjūras krastiem, kultūra bija tikai viena. Viņu zemei uzbruka, izlaupīja, iedzīvotājus iznīcināja, bet seno grieķu kultūru neizdevās iznīcināt. Tās ietekmi jūtam vēl šodien.

Pēc sena ticējuma pār salu valda kāda mistiska būte, ko salas iedzīvotāji pielūdz kopš seniem laikiem. Viņa esot mēness valdniece, māsa grieķu dievam Apollonam. Tā varot būt laba , bet arī ļauna. Artemidu pielūdza pirmsgrieķu Grieķijā, Mazāzijā un Krētā kā zemes dievību pār meža dzīvniekiem; tā rūpējas par radības jauno audzi. Artemida ir mūžīgās jaunības devēja.

Darba centrālā figūra ir zinātnieks literātūrvēsturnieks Eižens Piekalnītis, vientuļnieks vēlos pusmūža gados.Pēc dabas viņš ir romantiķis — zilās ilgu puķes meklētājs, tik atšķirīgs no šolaiku jauniešiem — attu-rīgs, nesportisks. Tam pretī viņš liek savu eleganto, labi kopto ārieni.

Uz svētkiem sabraukusi svešumā uzaugušā latviešu jaunatne no dažādām apmetnes zemēm. — Tai raksturīga laba latviešu valoda, brīva izturēšanās, sportiskums; viņi ir jau ieguvuši augstākus akādemiskus gradus.

Jauniešu dzīves uztvere krasi atšķiŗas no vecākās paaudzes. Eižens gan noliedz šādu mākslīgi radītu paaudžu barjēru— kas šodien ir jauns, pēc īsa laika būs jau otrā katēgorijā. Taču savā aizsāktā intervijā ar jauniešiem par mīlestību viņam jāatzīst, ka to uztvere ir citāda. Jau rakstnieku cēlienā Eižens vērtē jaunā dzejnieka dzeju par cinisku. Izjautātais sportists Vilnis saka, ka mīlestība ir jāizjūt, par to nedrīkst domāt, tad tā vairs nebūs mīlestība. Marieta raksturo mīlestību kā sāpes, balstoties uz savu studiju priekšmetu — viduslaiku literātūru. Viņiem visiem gan patīk būt vienam otra sabiedrībā, bet tā jau nav mīlestība.

Kā Marieta, tā Kalvis katrs nes savu mīlestības sāpi. Viņi Londonā sadraudzējušies un viens otru mīl, bet Kalvim ir mazvērtības komplekss fiziskā trūkuma dēļ, tāpēc ar prātu viņš nolēmis no Marietas atteikties. Ne tik viegli tas padodas jūtām. Ēnainā stūrī ballē viņš sadrūmis izseko Marietas dejas priekiem ar jautro, iznesīgo, bet valdonīgo Vilni.

Marieta mīlestībā meklē vienlīdzību. Savu dzīvi viņa gribētu pakļaut Kalvim, lai tikai viņš varētu attīstīt savu talantu. Kalvis ir par lepnu to pieņemt. Un tomēr veselīgais, sportiskais Vilnis vienā nedēļā Grieķijas salā spēj Marietu piesaistīt sev. Vienlīdzības šai mīlestībā nebūs. Beidzot Marieta atzīst, ka dzīvei ir pašai savi likumi, tā nepakļaujas prāta apsvērumiem.

Arī romantiskais zinātnieks Eižens nes sev līdz kādu sāpi no agras jaunības dienām — Jāņu naktī Gaujmalā iemīlētu un pazaudētu Mārīti. Pēc tam viņš vairs nav varējis ne ar vienu meiteni ciešāk sadraudzēties. Viņš tic, ka cilvēks varot mīlēt tikai reizi mūžā.— Tad notiek neiedomājamais. Salas valdniece liek viņam, cienījamam zinātniekam, atkal kļūt jaunam un bezbēdīgam un iemīlēt Marietu, trauslo, blondo meiteni, kuŗai dažādos veidos tik liela līdzība ar viņa jaunības mīlestību Mārīti. Savā fantazijā viņš pat aiziet tik tālu, ka gribētu savu dzīvi ar jauno meiteni saistīt. Vai tiešām Eižens būtu varējis Marietu tik īsā laikā iemīlēt, pat īsti nepazīdams? Viņš tikai pārdzīvojis savas jaunības atblāzmu, un Marieta ir kādreizējās Mārītes atblāzma.

Beidzot Eižens atzīst savu alošanos un mēness naktī dodas kalnā pie salas valdnieces lūgt, lai viņu atpestī no šī jūga.

Jāņu nakts Eižena dzīvē saistās vēl ar kādu citu notikumu, ko tas labprāt negrib nemaz atcerēties — solījuma laušanu mirstošajam tēvam. Liktenīgajā naktī viņš bija domājis tikai par sevi un aizmirsis savu pienākumu. Par to viņam bija uzlikts sods — nekad netikt vaļā no atmiņām.

Romāna valoda raita. Lietāti daži neikdienišķi vārdi, piem., ēdmaņa — ēdiens, gultene — piepūšamais maiss. Iepriecina neparastās vārdu gleznas — ,,Jūra viņam tagad šķita dzīva, šķita dejojam zeltītām saules staru liesmiņām.'' Nevar nepieminēt daudzās iespieduma kļūdas, bet tur nekādā gadījumā nevar vainot autori.

Vērīgs lasītājs grāmatā atradīs daudz dzīves gudrību, piem., jācīnās ar domām, ka pasaule rādās drūma, neinteresanta, jāzina tikai, kā uz to skatīties. Ja arī mēs dzīvē nevaram saskatīt neko skaistu, tad vismaz kaut ko interesantu.

Lūcijas Bērziņas darbus raksturo iedziļināšanās tēlojamā vielā. Romāns lielā mērā atspoguļo jaunās paaudzes mentālitāti. Būdama skolotāja tālajā Austrālijā, viņa labi iepazinusi jauno paaudzi — tās izturēšanos, intereses, dzīves pieņemšanu un noraidīšanu. Īstais darba ierosinātājs bijis nesenais ceļojums uz Grieķiju. Spožo mēness gaismu, kas notēlota Eižena gājienā uz kalnu pie Artemidas, rakstniece pati redzējusi naktī Atēnās. Mēness gaismai bijis neparasts spēks. Pēc 36 stundām Sidnejā bijusi tā pati parādība — debess izplatījumā peldējusi pilna mēness ripa. Domājot par visiem Grieķijas iespaidiem, rakstniecei arī radusies doma par šo romānu.

E. Ezera

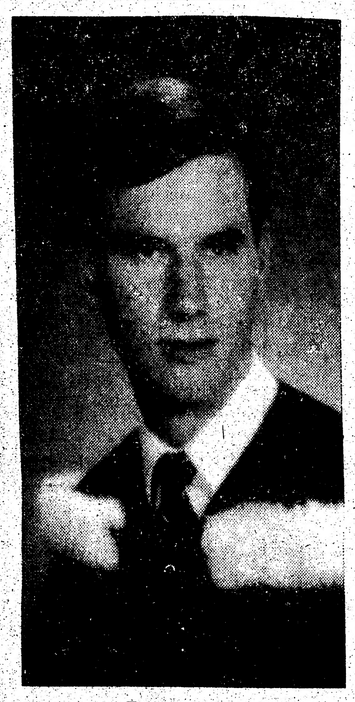

Rolands Ēriks Ezers beidzis Toronto universitātes Engineering Science fakultāti ar Bachelor of Applied Science with Honours gradu. Viņš saņēmis NSERC stipendiju un turpina studijas Carlton universitātē, Otavā, Master of Engineering grada iegūšanai.

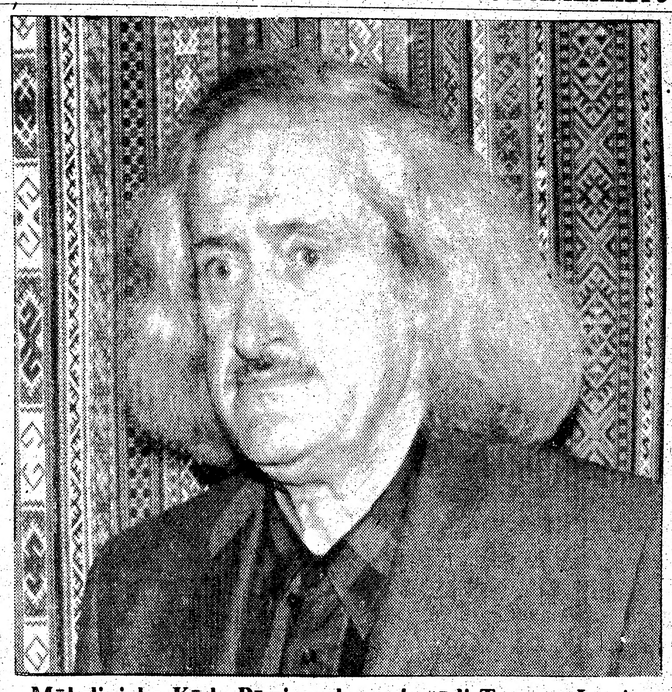

Mākslinieka Kārļa Bērziņa gleznu izstādi Toronto Latviešu Centra Mākslas galerijā piektdien, 27. novembrī, pl.19, atklās Latvija Amerikā redaktors A. Kundrats. K. Bērziņš Kanadā 20 gadus bija lielās T. Ītona firmas Ziemsvētku parādes mākslinieciskais plānotājs — draugu starpā tādēļ dēvēts par Kanadas Voltu Disneju. Viņa ripojošās milzu pasaku skulptūras ieguvušas daudz augstāko godalgu. Izstāde Latv. Centrā būs pieejama skatītājiem arī sestdien un svētdien no pl. 11—18.

Kārlis Bērziņš — Pavasaŗa ziedi.

VALENTĪNS PĀVULS
GLEZNAS
Izstādes atklāšana piektdien, 1987.g. 4.dec., pl. 19.00
LATVIEŠU CENTRA TORONTO MĀKSLAS GALERIJĀ
Galerija atvērta sestdien un svētdien, no pl. 11.00- 18.00
Ielūgumus neizsūtīs. Visi laipni aicināti.

KĀRLIS BĒRZIŅŠ
GLEZNAS
Izstādes atklāšana piektdien, 1987.g. 27. nov., pl. 19.00
LATVIEŠU CENTRA TORONTO MĀKSLAS GALERIJĀ
Galerija atvērta sestdien un svētdien, no pl. 11.00- 18.00
Ielūgumus neizsūtīs. Visi laipni aicināti.

Vanagu Kārlis

Sarmotas būšanas un nebūšanas

Nule aizvadītajos Latvijas neatkarības svētkos pasaules lielceļos kliedētā latviešu tauta tuvumā un tālumā, brīvībā un aiz Dzelzs aizkara, domās un siržu valodā bija vienota par *tautu un tēvzemi!* Lai Dievs mūsos uztur šīs nacionālās dzirksts spēku dienās nākamajās!

18. novembrī pagāja divi gadi, kopš ASV Kongress pieņēma deputāta Korkorana Tautas vietnieku namā ierosināto rezolūciju nr. 435 par Jaltas 1945.g. nolīguma uzteikšanu! (Tas sadalīja Eiropu un atdeva Austrumeiropas tautas padomju varas totālitārai pakļautībai).

Viss tas apgūlās Ārlietu ministrijā, un nevaid neviena, kas likumdevējus paskubinātu savus lēmumus nepamest novārtā! Kad, un ja vispār, sāksim apjautāties pie jau zināmiem ASV 1988.g. prezidenta amata tīkotājiem par viņu ieskatiem Baltijas valstu brīvības atgūšanā, lieti derētu arī atgādināt ,,piemirsto'' lēmumu par ASV paraksta atsaukšanu no Jaltā izteiktās ,,Atbrīvotās Eiropas deklarācijas''.

* * *

Izmēģinājuma trusītis trimdas iešturmēšanai ir Viktors Hausmanis, kuŗu Gorkija ielas čekisti, veikli izmantojot šejienes ,,sakaru tiltu'' aptaurēto cēlāju brigādi, atsūtījuši pie mums ,,runāt par tejāteri''. Stratēģiskais plāns: ja trimda Hausmani, kaut gan tai gadiem zināma viņa darbošanās latviešu izspiegošanā, tagad atsaucīgi un labvēlīgi uzņem savā vidū (pat baznīcu telpās, pārkāpjot Baznīcas virsvaldes norādījumus!), nākošais čekistu eksperiments būs paneļdiskusiju noorganizēšana ASV un Kanadā ar elokvento kompartijas propagandistu čekistu A. Gorbunova un Zakenfelda Žaņa piedalīšanos par tematu ,,Pastāvēs, kas pārvērtīsies!''

Sliežu bīdītāji jau strādā, un tas vairs nav nekas jauns — ALA 38. kongresa ,,Nacionālā darba grupas'' sēdē jau pavīdēja ,,gaišā doma'' par daļēju ,,tiešu sarunu uzsākšanu ar Latvijas okupantiem''! Sarkanā lāča ķepa pamazām vien paveŗ plašāku spraugu trimdas pilskalnu neapsargātajos vārtos!

* * *

Kālab trimdas periodika, kas tik sirsnīgi mūs aicina uzturēt un kopt valodu, pat vairs neuzmana valodas tīrību? Presei vajadzētu būt paraugam; jāskolo lasītāji, jāizravē valodas sārņi un ušņas. Lasītājiem ieteicams nākt talkā, sakopojot ievērotās kļūmes, un tās iesūtīt ,,lasītāju vēstulēs''. Tur iederētos arī tādi valodas ziedi, kā, piemēram, ziņa, ka ,,valde pieņēma propoziciju(!)'', ,,skolēnu skaits zem(!) 13 gadiem'', ,,no nometnes izslēdz ar(!) pirmo pārkāpumu'', u.t. jpr. Ja visus šos gadus esam pieturējušies pie ,,valsts'' daudzskaitļa ģēnitīvās formas ,,valstu'' (Amerikas Savienoto Valstu!), tad kālab pēdējā laikā rakstos parādās arī otrā forma ,,valšķu'', nolaidīgi lietojot pat abas pamīšus. Ja valodnieciski kādam vārdam pareizas ir divas formas, vai labāk nepaliksim pie vispār pieņemtās un iegājušās, neapmulsinot ,,jaunos ābečniekus'' ar iecirtīgām novācijām?

* * *

ASV presē atskanējušas dusmīgas balsis par to, ka jauniešu iecienītai ,,rokmūzikai'' ir izlaidīga lirika — rupji un netikli vārdi. Vainīgie netiek pieminēti, jo tas tad viņu skaņu lentēm pavērtu milzu noietu. Jāpriecājas, ka latviešu ,,rokmūzikanti'' vēl arvien nav pieskārušies mūsu nerātno dainu ritmiskajiem pantiem! Kā gan mēs tad drīkstētu vērsties pret sentēvu etniskās dzīves ziņas mantojuma popularizēšanu?

* * *

Kad vēl zvilnējām DP nometnēs, cik mūsējo izlasīja 1946.g. 8. novembrī UP aģentūras ziņu ASV armijas laikrakstā The Stars and Stripes, ka ASV valdība pārbauda iespēju par 10.000 latviešu, igauņu un lietuviešu DP novietošanu no ASV okupācijas joslas Vācijā uz Aļasku, kur tie būtu labi Aļaskas kolonizātori? Baltieši esot pieraduši pie auksta klimata, un ASV Kaŗa un Iekšlietu ministrijas labprāt veicinātu ar viņu nometināšanu Aļaskas tālāko attīstību! Ja priekš 40 gadiem mēs to būtu zinājuši un šo ideju atbalstījuši, varbūt šodien Aļaskā būtu ,,Jaunbaltija''!

* * *

Angļu presē bija ziņa, ka ASV prezidenta laulātā draudzene Nansija ,,ļoti ieinteresēta'', lai Ronalds, kuŗa prezidentūra izbeidzas 1989.g. janvārī, kā ,,pasaules miera apustulis'' iegūtu nākamo Nobela prēmiju.

Lai kā nu būtu, bet Baltā nama lielkungi piemirsuši Afganistānas noasiņošanu, pašreiz visai pacilāti par 7. decembrī gaidāmām PS Kompartijas ģenerālsekretāra V. Gorbačova ciemu dienām. Tā tad nu būtu 14. reize, kad kāds no cilvēces brīvības sargātājas ASV prezidentiem apkampjas ar Ļaunuma impērijas valdošo tirannu (Eizenhaueram bija 3 tikšanās, Kenedijam, Džonsonam un Kārteram pa 1, Niksonam 3, Fordam 2, Rēgenam tagadējā trešā). Nav šaubu, ka Gorbačovs ir labāks aktieris par pēdējā laikā tik apsviedīgo Rēgenu, kas vēl pirms pusgada bārās, ka maskavieši līdz šim gan nevienu savu līguma apsolījumu nav īstenojuši.

Mūsu ieskatus par šādām galotņu konferencēm reiz trāpīgi pateica Uldis Grava: ,,Tikai tās galotņu konferences, kas nenotiek, ir mums par labu, jo tad varam būt mierīgi, ka mūs neiztirgos!''

Patiesība vien ir, ka katrs ,,pasaules miera lāpīšanas'' dižsaiets ir lamatas apspiesto tautu brīvības sapņiem. Helsinkos ASV piepalīdzēja mūsu tautu brīvību iemainīt pret ,,Eiropas drošības'' utopiju. Modri vērosim, vai decembŗa otrā nedēļā kladzinātie skaistie vārdi pēcāk atkal nepiedzīvo 1938. gada Čemberlēna ,,gadsimta miera posma'' illūzijas sagrūvi!

Ir pamats bažām, ka Rēgena pārliecīgo gribēšanu salīgt ar maskaviešiem, riskējot ar Brīvās pasaules aizsardzības drošību, pēdējie glumi neizmanto kādu koncesiju iegūšanai! Kad Chruščevs ciemojās Zviedrijā, ,,latviešu puikas'' viņam ceļā palaida sarkanu sivēnu. Mūsējiem te jau dots nopietns norādījums būt klusiem un maziņiem. Valsts intereses! Kad Brežņevs apmeklēja Rietumvāciju, mūsu Gaismas akcijas aktīvistiem (māc. Kļaviņam) valdība uzlika ,,mājas arestu''. Cilvēku brīvība!

* * *

Čekists Žanis Zakenfelds jau norīkojis, ja 1988. gadā Šatakvas stila PS un ASV jēdzīgo pilsoņu brāļošanās atkal notiktu Rīgas Jūrmalā, tad dialogi jārisina pa ,,interešu grupām'', ne kopsanāksmē; arī amerikāņu ciemiņi izvietojami ģimenēs, vasarnīcās, ne vairs viesnīcās.

Mums pagāja nepamanīts, ka ASV vēstnieka Maskavā, Dž. Matloka laulene Rebeka arī bija ieradusies šā gada saietā Šatakvā, ASV, un tulkoja angliski okupētās Latvijas kompartijas 1. sekretāra A. Gorbunova interviju ASV televīzijas raidījumā. Dziedātāja Aija Kukule, atgriezusies tēvzemē, savukārt žēlojusies presē, ka pie mums Šatakvā tai ,,ar ASV latviešu vecāko paaudzi tikpat kā nekādu kontaktu nebijis''. Ja tas taisnība, tad mūsu kungi laikam būs sargājuši savas baltās vestes un izvairījušies uzmeklēt tur no dzimtenes atsūtītos tautiešus, lai viņus, kā tas mums citiem ,,uzdots'', mēģinātu pārvērst par trimdas ideoloģiskajiem brīvības vēstnešiem...

* * *

Kad publiskajās ,,pratināšanās'' ASV liberālo kongresmeņu akcijā pret prezidentu Rēgenu tautas simpatijas ieguva ,,grēkāzis'' plkv. ltn. Olivers Norts, presē pavīdēja kāda cienījama amerikāņa izteika, ka tas no sirds vēlētos, lai arī viņa dēli un mazdēli uzaugtu tādi paši patrioti, kāds ir Olivers! Līdzīgi secinājumi tagad dzirdami pēc R. Silaraupa referātiem un atjautīgajām atbildēm arī latviešu sabiedrībā: ,,Kaut mūsu trimdas jaunākajā paaudzē būtu Silaraupam līdzīgu nacionālpolītisku trieciennieku!'' Bet tādi parasti izaug pagrīdes darba apspiestībā, ne trimdas valšķīgajā brīvestībā!

* * *

Indianas Pensionēto skolotāju apvienības žurnālā bija salīdzinoši dati par galvenajiem disciplīnas pārkāpumiem skolās 1940. un 1980. gados. 1940. gadā skolotājiem nācies apkaŗot runāšanu mācības stundās, sīžamgumiju, trokšņošanu, skriešanu pa gaiteņiem, telpu piemētāšanu un rindas neievērošanu ēdamreizēs. 40 gadu laikā tas viss radikāli mainījies,un 1980. gadā skolotāji izmisuši par narkotisko vielu lietošanu skolās, skolnieču grūtniecību, izvarošanām, vardarbībām, vandalismu, veneriskām slimībām, alkohola lietošanu, bandu organizēšanu, zādzībām, pašnāvībām, abortiem un stundu neapmeklēšanu. Kāds pusaudžu dzīves stils tad nu sagaidāms pēc nākošajiem 40 gadiem?

* * *

Ticiet vai ne, bet PBLA Sabiedrisko Zinātņu Institūta Minsterē izdevumā nupat iznākusi ,,Mācības gada grāmata'' saziņā ar lustīgām bildēm, kļūdainu tekstu, izniekotu iespiedumtelpu, kuŗā pārsteidzošā ,,atklātumā'' pastāstīta šo studentu un studenšu raksturīgākā ,,dzīves ziņa'': četriem stipendiātiem ,,patīkot uzdzīvot'' (tā tas vārda tiešā nozīmē nodeklarēts!), vienam ,,patīk pudeles'' (laikam jau nu ne tintes pudeles domrakstu sagatavošanai), vienai makten ,,patīkot puiši'' (vai tad viņu dēļ vien nav vērts skoloties par PBLA aktīvisti?), bet ,,smalkāka'' jau ir (vārdi visiem nodrukāti) stipendiāte, kuŗai ,,garšo šampanietis un kaviārs''!

Vai direktors (viscaur dēvēts par Priedīša ,,kungu'') šo PBLA vārdā izdoto skolas žurnālu cenzējis, nav zināms, bet tanī gan nopietni vajadzētu ieskatīties PBLA revīzijas komisijai, ja tai vispār ir kāda teikšana par sabiedrisko līdzekļu lietderīgu izlietošanu! (Protams, ka nevienam jau nav daļas, ja kādam/kādai tīk ,,šampanietis un kaviārs'', bet kālab tas jāizsludina Institūta informātīvajā Gada grāmatā?

* * *

Kad šoruden Mineapolē notika ASV latviešu skolu vadītāju konference, velti cerējām, ka beidzot tur tiks iedzīvināts agrākais ALA kongresa lēmums par trimdas nacionālpolītisko rosmju uzņemšanu skolu programmās! ALA kongresos parasti jau nav laika atskaitēm, kādi iepriekšējo kongresu lēmumi respektēti, īstenoti, kādi ne — un kālab ne! Žēl, ka mūsu audzinātāji nav parādījuši arī atsaucību ievest jau pirmskolās, kaut rīta lūgšanas vietā, kādu kopkorī skaļi izteiktu patriotisku uzticības apliecinājumu (līdzīgu ASV Pledge of Allegiance) tēvzemei Latvijai. Tāds vārdu pa vārdam paliktu iekalts jauniešu atmiņā uz mūžu, to atcerētos vēl tad, ja viņi pēc gadiem divdesmit svešuma ceļos aizmirstu savu sencīgo sentēvu valodu! Tas ir vienīgais iedarbīgais veids, kā mūsu pēctečiem jau bērnības tekās iepotēt piederības apziņu pie latvju tautas, manifestēt savu tūkstošgadu veco etnisko izcelsmi! Vai tad kādu mūsu skolu patriotiskie skolotāji, negaidot norādes ,,no augšas'', paši nevarētu sākt šo jautājumu īstenot, sēt pirmo sēklu selekcijai un izplatīšanai?

* * *

Okupētās Lietuvas reliģisko lietu pārzinis Eds Juzēnas atklāti pateicis, kālab padvara neatļāva pāvestam Jānim Paulam II apmeklēt Lietuvu tās 600 g. kristietības svētkos: Vatikāna radio, īpaši lietuvju valodā, raidot pretsovjetisku ,,propagandu'' un pāvests pats atbalstot Lietuvas emigrantus! Komentāri lieki — emigrantu draugi ir padvaras nedraugi!

DETROITA

● Otrdien, 24. novembrī, plkst. 19.00 Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes sabiedriskajās telpās, 30623 West Twelve Mile Road, Farmington Hills, Mičigenā, Latviešu Apvienība Detroitā rīko Rolanda Silaraupa stāstījumu par Latviju — Helsinki-86. Būs arī jautājumu un atbilžu posms.

AD

Mūžībā aizgājušo
DV biedru piemiņas pēcpusdiena
svētdien, 29. novembrī, plkst. 15.00
DV NAMĀ, 125 BROADVIEW AVE, TORONTO.
AUSEKLIS PĒRKONS —
PIEMIŅAS RUNA: VARONU VEĻI
Kopīgas dziesmas
Kafijas galds
Atspirdzinājumi
AICINA
DV TORONTO NODAĻAS VALDE

Mēs savai tautai nezudīsim

(Turpinājums no 1. lp.)

aplamas debates un jautājums formulēts nepareizi! Pareizais jautājums ir — *sakari ar kuŗu Latviju?* Atbilde ir vienkārša: Ar apspiesto Latviju uzturami visi iespējamie sakari, jo mums sava tauta un tās centieni un cīņa jāatbalsta visiem spēkiem. Šādi sakari ir ne tik vien vēlami un vajadzīgi, tie ir pilnīgi nepieciešami kā tautai Latvijā, tā mums pašiem. To vēl nesen mums atgādināja Helsinki-86 grupas uzsaukums tautiešiem svešumā, kur bija lasāmi šādi vārdi:

„Mūsu tautas stāvoklis ir kritisks, to jūs zināt, un mūsu pastāvēšana no mums pašiem vien nav atkarīga, tāpēc nepagurstiet savos centienos meklēt palīdzību pie demokratiskām valstīm un pēc iespējas vairāk celt gaismā visas netaisnības, kas ir darītas mūsu tautai. Negrimstiet savā pārpilnībā, tā jums atnesīs tikai iznīcību un pazušanu... Mēs dzimtenē maz ko spējam... un tomēr mēs runājam atklāti, jo mūsu tauta ir daudz vairāk vērta par mums."

Princips tāpēc ir vienkāršs, jo patiesība ir vienkārša: mums jāatbalsta un jāsniedz roka tiem, kas demonstrē pie Brīvības pieminekļa, nevis tiem, kas demonstrantus apspiež. Tas nozīmē, ka *apspiedēja Latvija* ir zeme, pret kuŗas ordeņu nesējiem un kangariem mums jācīnās, tos mēs nedrīkstam atzīt un nedrīkstam tiem sniegt roku.

Gribētos tomēr jautāt, cik droši un skaidri spējam atšķirt vienu Latviju no otras? Ne jau vienmēr apspiedēju Latvijas pārstāvji valkā savus ordeņus. Trimdas latviešiem arī neviens neuzrāda partijas biedru kartes; pat čekisti vairs nestaigā tērpušies ādas jakās, bet valkā dārgus uzvalkus. Šodien dažu labu čekistu var satikt zinātnieka, referenta vai mākslinieka izskatā, tie ir joviāli kungi (dažreiz arī dāmas) ar labām manierēm un uzvešanos.

Kur šodien rāda trimdas politiskā kompasa adata? Vai spējam atšķirt avis no vilkiem avju drānās? Vēl svarīgāks ir cits jautājums: vai esam saviem jauniešiem iemācījuši spēju atšķirt īstu smaidu no viepļa, patiesu atklātību no kaila āķa, uzslavu no glaimiem un draugu no nodevēja? Viņiem taču trūkst personīgu pieredžu, jo viņi nekad nav dzīvojuši diktatūras režīmā. Bez šīm spējām un iemaņas trimdas jaunietis, kas brauc uz Rīgu vai nonāk saskarē ar apspiedēju Latviju, būs kā peldēt nemācētājs, kas iekritis dziļā ūdenī.

Par laimi šīs spējas tomēr var iemācīt un iemācīties. Šīs izmaņas izveidošana un izkopšana ir mūsu *galvenais politiskais pienākums pret mūsu jaunatni.* Tautas dejas, tautasdziesmas un prievītes ir jaukas lietas; bet ar tām nevar izaudzināt politiski domājošu un drošu jauno paaudzi.

Nacionālajiem jauniešiem dzimtenē šī izmaņa ir asinīs, jo viņi ir auguši un veidojušies divkosīgajā padomju iekārtā, kur saka vienu un dara otru. Pajautāsim kuŗam katram latviešu disidentam, kas izkļuvis uz ārzemēm un tagad dzīvo mūsu vidū — saki, kuŗš Rīgā ir savējais un kuŗš svešais, kuŗš draugs un kuŗš kangars? Viņi šo atšķirību zina un prot sazīmēt. Bet vai mēs viņiem šādus jautājumus prasām, vai aicinām tos palīgā mūsu jaunatnes audzināšanā? Vai vedam savus skolēnus autobusos uz Rolanda Silaraupa referātiem, tāpat kā tiem organizēja koŗu koncertu apmeklējumus? Maldīgi un naīvi ir iedomāties, ka ar kultūrāliem baudījumiem vien jauniešos var iedēstīt izpratni par apstākļiem Latvijā, nerunājot nemaz par cīņas garu.

Arī šodien joprojām esam politiski trimdinieki, nevis ekonomiski emigranti, par spīti tam, ka gadu gaitā esam sasnieguši ievērojamu labklājības pakāpi. Tāpēc spēkā joprojām arī ir mūsu pienākums pret tautu Latvijā — būt tās balsij un rokai brīvajā pasaulē.

Runai beidzoties, klausītāji, kājās piecēlušies, aplausiem godināja mūsu izcilo sabiedrisko darbinieci.

Turpinājumā M. Soikanes-Trapanes vadītās jauniešu paneļa pārrunās piedalījās latviešu mācību iestādes apmeklējušie jaunieši — Aija Auziņa, A. Zeidaks, Nora Luksa un Ūve Hodžina. Panelistu kopējs atzinums — latviskas izglītības pamatā ir audzināšana ģimenē.

Pusdienas pārtraukumam sekoja PBLA valdes priekšsēža un LNAK PIN vadītāja Dr. L. Luksa informātīvais stāstījums — Mūsu politiskās aktīvitātes sakarā ar nesenajiem notikumiem Latvijā. Ja 14. jūnija notikumi pie Brīvības pieminekļa Rīgā okupantiem sagādāja pārsteigumu un 23. augustā to iežogoja autobusu ķēde, tad 18. novembrī Brīvības pieminekli ir apņēmusi 2 km plata „Zaļā josla", un parādīšanās tajā bija saistīta ar apcietināšanu, bet ziedu nolikšana pie brīvības cīnītāju pieminekļiem provincē nav traucēta. Maskavā notikušajās demonstrācijās bijušas vairākas apcietināšanas. Zināms, ka 18. novembrī nav piešķirtas iebraukšanas vīzas Rīgā, un ir stipri traucētas telefona sarunas.

Par tematu Jaunā atklātība Baltijas valstīs un igauņu brīvības cīnītājiem stāstīja viņu no Igaunijas izraidītais Veljo Kalep. Pats 8 gadu piespriesto sodu par pretvalstisku darbību izcietis 4 gados daudzo ārzemju igauņu sūtīto vēstuļu rezultātā. Viņ ieteica šāda veida palīdzību arī latviešu apcietinātiem.

Vakarēšanas mākslinieciskās programmas norisi vadīja Ingrīda Vīksna, un tajā piedalījās Anda Sprūdža, J. Dzeguze un diriģentes Vizmas Maksiņas vadītais kamerkoris Dzirksts.

Bagātīgā Latvijas dienas norise Centrā beidzās ar klātesošo kopīgu gājienu pie mākslinieka Langenfelda veidotā Brīvības pieminekļa atveida dārzā un ziedu nolikšanu.

Sarīkojumu laikā pieņēma parakstus un ziedojumus ārējās informācijas un Helsinki-86 grupas darbam. TV reportieŗu klātieni bija izkārtojusi Aija Auziņa un A. Zilāns. Programmu pieteica un informāciju par dienas notikumiem sniedza E. Pētersone.

Kopējā dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā piedalījās archibīskaps A. Lūsis un mācītāji J. Cālītis, A. Celms un F. Kristbergs. Ar PBLA KF atzinības rakstu apbalvotais Sv. Andreja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā dziedāja 2 dziesmas.

Lūgšanas laikā māc. A. Celms nolasīja vairāk nekā 20 draudžu vārdus Latvijā, kuŗas iestājušās Atmodas un Garīgās atjaunošanās kustībā.

Lasījumu papildināja trīs jaunieši, aizdedzinot šim gadījumam no Latvijas saņemtās 10 sveces. **-ons.**

18. novembŗa jauniešu paneļa pārrunās Toronto Latviešu Centrā piedalījās četri mūsu trimdas latviskās izglītības iestādījumu absolventi. Par tematu — Ko man dod latviskā izglītība — runāja: no kr. - Aija Auziņa (Latviešu Studiju Centrs Kalamazū), Agris Zeidaks (Minsteres ģimnazija), Nora Luksa (Gaŗezera ģimnazija) un Ūve Hodžina (PBLA Sabiedrisko zinātņu institūts Minsterē). Labajā pusē paneļa vadītāja Māra Soikane-Trapāne. **Foto V. Plampe**

Pēc Latvijas valstssvētku atceres sarīkojuma Universitātes aulā 15. novembrī Toronto Latviešu Namā notika LNAK aicināto viesu pieņemšana. **Foto J. Galejs**

Latviešu Nama dāmu komiteja gādāja par simts lūgto viesu pacienāšanu LNAK pieņemšanā 15. novembŗa vakarā. **Foto J. Galejs**

AMBER PRINTERS AND PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Dr. Ulafs Jāņsons

Vārdi un darbi

„Vārdi... Darbi?" Latvijas PSR Rakstnieku savienības 9. kongress 1986. gada 3.—4. aprīlī, RS izdevums, par izd. atbild Jānis Peters, Rīgā 1987, 166 lpp.

(Turpinājums)

Anatolijs Gorbunovs

— Tiesa, apliecināt var arī caur noliegumu. Bet ja atklātība pāraug *visatļautībā*, tad tā jau ir kaitīga sociālisma sabiedriskajai atmosfērai kopumā. LKP CK visnotaļ atbalsta un atbalstīs radošās intelliģences meklējumus sarežģīto, nereti pretrunīgo dzīves procesu izpētē... Taču vienlīdz konsekventi un principiāli arī vērtēsim autora pozicijas šķirisko, idejisko, filozofisko un estētisko skaidrību.

Zigmunds Akujiņš

— Man bija filozofiski noskaņota vecmāmiņa. Viņa sacīja tā: suni nedrīkst siet pārāk īsā ķēdē, tad no viņa maz labuma, tāds suns nevar sargāt māju. Tāpat pārāk īsā saitē piesiets cilvēka gars — rakstnieks arī ir cilvēks — bez visa cita spiests strādāt ar zudumiem. Tā ir mūžveca patiesība. Diemžēl, ar patiesībām ne vienmēr rēķinās.

— Nerēķināšanās ar lasītāju (literārās pievilcības trūkums) var novest vienīgi pie lasītāju skaita sarukšanas. Trauksmes zvani no grāmatu veikaliem un bibliotēkām jau skan. Domāju, ka grāmatu propagandā daudz lielākā mērā nekā līdz šim jāizmanto tieši tālrāde.

— Pieradināt pie mašīnām var arī pērtiķus un lāčus. Visu izšķir un nākotnē vēl vairāk izšķirs garīgais apvārsnis un radošās iztēles spējas. Bet tās cilvēkā attīsta vienīgi izglītības humānitārie priekšmeti. Vai, ķeroties pie skolas reformas, nav satverts nepareizais gals, kuru turpinot vilkt, tiks noārdīts tas, kas palicis? Par to, ka *vidusskolu programmās tiek samazināts dzimtās valodas un literātūras stundu skaits*, šaubu nav. Un ka tas nodara ļaunumu, arī šaubu nav. Mūsu vidusskolas pamazām kļūst par arodskolām. Ar zemu vispārizglītojošo programmu. Tā nav izeja.

— Saka, *jaunā pārkārtošanās* nav kampaņa, nav īslaicīga akcija. Taču dzīves īstenība ir tāda, ka *šādām nekampaņu kampaņām mums nav pieredzes*. Toties kampaņu pieredze ir pamatīga. Es pat sacītu — jau asinīs. Un ko šī kampaņu pieredze liek darīt? Mesties no vienas grāvja malas uz otru. Kā toreiz ar trūdzemes podiņiem, kā toreiz ar kukurūzu, kā toreiz ar kosmopolītiķiem, kā toreiz ar... nu, paši zināt, ar ko visu.

Māra Svīre

— Bibliotēkāri atzīst, ka lasītāju skaits samazinās. Viņi arī saka, ka skolēnus ievilināt bibliotēkā ir tikpat kā neiespējami. Vecāki piekrīt — bērni nelasa. Cēloni redzu garīguma deficitā.

— Kādu žēlsirdību var gaidīt, ja gadiem ir trūcis atklātības, kas ļautu līdzjust. Par zemestrīces postījumiem Meksikā tiekam labāk informēti nekā par zemestrīci Kirgīzijā.

— Literātūra (skolās) tiek aizstāta ar runāšanu par literātūru, tādējādi drīzāk atbaidot jauno cilvēku nekā ieinteresējot. Arī viena vienīga (latviešu) valodas stunda nedēļā vecākajās klasēs ir par maz. Visi gan ir pieraduši, ka *gandrīz neviens neprot rakstīt dzimtajā valodā bez kļūdām.*, bet šī situācija būtu jālabo, nevis jāatzīst par normālu.

Miervaldis Birze

— Mēs, kas rakstām latviešu valodā — kam rakstām šodien, kam rakstīsim rīt? Acīm neticēdams, lasīju, ka pēdējās vidusskolas klasēs latviešu valodai atvēlēta viena stunda nedēļā. Kā lai mīl valodu, ko nepazīst?

— Ierosinu kongresa *rezolūcijā* ietvert šādu teikumu: kongress uzdod jaunajai valdei sistēmatiski iepazīties ar latviešu valodas mācīšanas un apguves līmeni skolās ar latviešu mācību valodu un vajadzības gadījumā ar saviem atzinumiem iepazīstināt izglītības ministriju.

— 1965. gadā Raiņa simtgadē šis datums netika uzņemts UNESCO piemiņas datumu kalendārā, kaut Rainis ir viens no 20. g.s. pasaules lielākajiem progresīvajiem dzejniekiem. Tas pats ar Krišjāņa Barona un dainu divvienību. Literātūrā un mākslā nav vietā, pat *šovenistiski netaktisks* ir vērtējums „lielāks", „mazāks", „nozīmīgāks", „nenozīmīgāks". Arī „Latvju dainas" ir viens no mums zināmiem pasaules literātūras dārgumiem.

— Mēs par maz pārskatām mūsu dzīvo vai latviešu priedulājos vai pasaules kapsētās, vai zem Vāczemes eglēm vai citu kontinentu palmām apglabāto rakstnieku iecirkņus.

Lija Brīdaka

— *Runā, cik gribi!* Kaut vai par to pašu dabas aizsardzību, vai latviešu literātūras un valodas mācīšanu skolā vai par literātūras izdošanu. Bez valstiski ieinteresētas reakcijas, *bez partijas atbalsta* rakstnieku balss daudzkārt kļūst bezspēcīga, atkārtodamās pazūd izplatījumā. Mēs sabiedrības acīs *kļūstam par klauniem*, labākajā gadījumā par antiņiem, kuriem tā arī neizdodas uzjāt stikla kalnā, jo dzīvē nenotiek tā kā pasakā.

— Presē, televīzijā un radio lielāks notikums nekā grāmatas iznākšana ir tas, cik kuŗā formā izslaukts un kad kuŗā farmā izslaukts un kad kuŗā kolchozā iziets sējā vai pļaubrīd globālā skatījumā un padomju republiku saimē nemainīgi svarīgai jābūt apziņai, ka

„Mans zelts ir mana tauta,
Mans gods ir viņas gods."

Alberts Bels

— Ekonomiskās dzīves aktīvizēšanās nenotiks bez garīgās dzīves aktīvizēšanās. Partijas 27. kongresa lēmumi arī nepildīsies paši no sevis. Es ļoti konkrēti lūdzu izdevējus izveidot t.s. trīs mēnešu izdošanas ciklu. Visā pasaulē izdod ātri. Kāpēc lai Latvija nekļūtu pirmā republika Pad. Savienībā ar trīs mēnešu izdošanas ciklu? Kāpēc lai nekļūtu?

— Jānis Peters sacīja, ka folkloras un literātūras uzdevums ir arī valodas saglabāšana. Pareizi. Bet ar to vien ir par maz. Tad jau arī piemineklī saglabātu cilvēkus. Bet piemineklī glabā tikai piemiņu un veidolu. Jau slavenais valodnieks V. Humbolts atzīmēja, ka valoda saglabājas un attīstās tikai dzīvā apritē. Tātad *jālieto valoda arī sabiedriskajā apritē, arī sadzīvē.* Fakts, ka Rīgā ir taksometru šoferi — viņi ir barometrs — kuŗi izliekas neprotam latviešu valodu, ir brīdinošs simptoms, ka valodas propagandā mums nav līdzsvara. Ka latviešu valoda lielajās Latvijas pilsētās sāk pārvērsties tikai par teātŗa, literātūras, skolu un viesistabas valodu. Bet dzīvajā praksē latviešu valoda ir jāzina arī visur tur, kur darbā ir saskare ar iedzīvotājiem.

— Jaunajā partijas Programmā ir teikts: „Arī turpmāk visiem PSRS pilsoņiem tiks nodrošināta iespēja brīvi attīstīt un līdztiesīgi lietot dzimto valodu." Atļaušos atgādināt, ka latvieši arī ir PSRS pilsoņi. Domāju, ka Rīgā mūsu inertības dēļ problēma ir jau tā sabiezināta, ka tās virzīšanai, kontrolēšanai un atrisināšanai varētu veltīt kādu Latvijas PSR Augstākās Padomes sēdi. Tas ir konkrēts ierosinājums. Un varbūt pat vajadzētu veikt likumdošanas pasākumus, kas *cilvēku attiecības attīrītu no zināmiem šovinisma slāņiem.* Ja nokavēsim problēmas risināšanu, var gadīties, ka nākamajā kongresā mums sacīs un pamatoti sacīs: Kur jūs bijāt agrāk?

Piebilde. Der ievērot A. Bela atšķirīgo politisko terminoloģiju.

Jūlijs Vanags (†)

— Kad nolēma būvēt naftas pārstrādāšanas rūpnīcu Nemunas krastos, lietuvieši savākuši 50.000 parakstu, lai nebojā viņu nacionālo upi. Un tad nolēma uzbūvēt pie Ventas... Mēs nestāvam tik stipri par savu zemi, lai tā būtu tīra, kā mūsu draugi lietuvieši.

— Par valodu. Pilnīgi pareizi, ka mūsu valoda ir ļoti bēdīgā stāvoklī.

Andris Jakubāns

— Literātūra zaudē savas pozicijas... Latviešu rakstniekam–patiesības alkas ļoti harmoniski mijas ar zināmu pabailīgumu.

Viktors Avotiņš

— Viena no nevēlamākajām īpašībām gan mūsu šī perioda literātūrā, gan dažviet vidē šķiet *stabilais nedabiskums*. Mēs neliekamies šo nedabiskumu manām un varam to nemanīt vēl ilgi, jo šajos gados literātūrā, manuprāt, nav radies pietiekami stiprs, jauns un nesamaitāts spēks, kas šo nedabiskumu atklātu visā tā savtībā un pieticībā... izglītības sistēmas formālizāciju un arī *denacionālizāciju*, jo kā lai citādi nosauc šos *trikus ar latviešu valodu*, vārdu un darbu humānistisku deklarāciju un to pamatojošas rīcības nesaskaņām saimniecisk administrātīvajā rīcībā!

— Jānoskaidro reiz par visām reizēm, ka internacionālas attiecības ir divu vai vairāku patstāvīgu nacionālo kultūru attiecības, nevis tā, ka mazākajam „it kā jāmēdās, jākēmojas" pakaļ lielākajam.

— Mēs pārlieku tiecamies padarīt kultūru par eksportējamu parādību. Laukā no mājas, no ciema, no kolchoza, visbeidzot — no dzimtenes. *Vairāk noņemamies ar to, kā dabūt šo kultūru Eiropai izrādīt, nekā dabūt stabili to katrā savas dzimtenes vietā.* Elitāra resursu izmantošana kultūrā, manuprāt, ir daudz bīstamāka nekā sportā...

— Ar rakstnieku līdzdalību, ar sistēmatisku republikas kultūras un ideoloģiskās vadības rīcību jālikvidē tas caurvējš, kas noplēš pliku kultūras tīrumu ne vienā vien republikas vietā.

Visvaldis Lāms

— Viņi (krievu rakstnieki Abramovs, Belovs, Astafjovs, Rasputins) parāda kā lāstu cilvēku — *beztautības, bezsakņu kosmopolītu*. Ar kosmopolītiem var aiziet tikai konfliktsituācijā. Un tiem cilvēkiem, kas, pēc Astafjeva liecības, ir tik dižu straumi kā Jeņiseja izlaupījuši un piecūkojuši, nu ziniet — *tiem tāda Venta, Gauja vai Daugava ir tikai viens spļāviens.*

Pauls Putniņš

— Rakstnieka pozicijas jautājums parasti tiek skatīts diezgan viennozīmīgi, un proti — rakstnieks ir partijas palīgs cīņā par komūnistiskajiem ideāliem. Protams — jā. Taču tikai gala mērķa nozīmē. Pašā procesā tas nav un nevar būt tik tieši... Es vēlreiz gribu uzsvērt: *rakstnieks nekalpo partijai.* Rakstnieks un partija kalpo tautai.

— Sabiedrības organisma nevainojama asinsrite ir jāatjauno. Taču *vecais kaļķis sēž visur*, un tas ir ciets — nogulsnējies kārtu kārtām, dažkārt lieliski pieslīpējies un pat grūti uzreiz pamanāms. Un formālais kanons sargā šo kaļķi ar tādu polītiskas pārliecības sparu, ka pirmajā brīdī tā kā pat nobīsties (bet nobīšanās — tas ir mūsos izstrādājies reflekss — jau itin gaŗu mūžu gaŗumā).

— Ja cilvēciskā un asi sociālā aspektā rakstniekam, runājot par šodienu, grūti iedomāties ārējus šķēršļus, tad kā tas varētu būt attieksmē pret pagātni? Par tautas likteni pagātnes gadu desmitos? Par Latviju, par latviešu tautu? *Mums šodien vienkārši nav tiesības par pagātni noklusēt to*, kas nereti aizvadītajos gadu desmitos *bija apklusināts* ar draudīgu uzkliedzienu no augšas.

— Kas nes atbildību par pagātnes nodarījumiem? Vai tas nav konkrēts personāžs? Konkrēti paraksti? Konkrēti piespiedieni sabiedrībai klusēt. Ir katraī tautai *goda grāmata*, kur ieraksta tos, ar kuŗu darbiem tauta lepojas. Un ir arī *kauna grāmata*. Cik bieza tā mums būtu?

— Laikraksta Literātūra un Māksla slejās rakstā *„Kas ir starp mums?"* es jau pieskāros internacionālo sakarību jautājumam — par nepieciešamību *ievērot absolūtas vienlīdzības un līdztiesības principu* šo jautājumu risināšanā. Šis raksts latviski lasošajā sabiedrībā radīja milzīgu rezonanci, bet, neskatoties uz laikraksta Sovetskaja Molodež krietnajiem centieniem rakstu tulkot un nodrukāt arī krieviski, tas nenotika. Mani ļoti pārsteidz šāda nostāja. Un kā to nosaukt?

— (P.P. aprāda, ka krievu skolās Latvijā pēc kaŗa latviešu valodai nav pievērsta nekāda vērība, nekas nav mācīts par Latvijas vēsturi un ģeografiju). Un šodien tās jau ir smagas sekas, šeit izaugušas veselas jaunas krievu valodā runājošas paaudzes, kam toreiz greizi iedibinātais šodien jau ir kļuvis par normu. Šī norma apdraud un degradē patieso, cēlo internacionālismu. Kas būtu darāms? Mācīt cienīt vienai tautai otras tautas vēsturi un likteni. Mācīt valodu. Appusēji nopietni. Un nevis tikai no vienas puses. Tam vajadzētu kļūt par ikdienas normu.

— Bet mums jāsaved kārtībā arī dzimtās latviešu valodas mācīšana latviešu skolās. Katēgoriski nav pieļaujama latviešu valodas un literātūras stundu skaita samazināšana — vienalga, uz kā rēķina. *Tikai ar tavu dzimto valodu spēj pastāvēt tava tauta.*

(Turpinājums sekos)

Sist dūri uz galda!

Rolanda Silaraupa Losandželosas apmeklējuma laikā viņu intervējusi Inguna G. Vēstulē mūsu redakcijai viņa norāda, ka šo interviju atteicies publicēt cits latviešu periodiskais izdevums. Tādēļ Inguna G. lūdza neliegt telpu mūsu laikraksta slejās.

Intervijā tālākā tekstā jautātāja apzīmēta ar iniciāļiem I.G., bet atbildētājs Rolands Silaraups ar R.S.

I.G.: Kādā veidā bija iespējams apzināt tik daudz cilvēku, kas piedalījās 14. jūnija un 23. augusta demonstrācijās?

R.S.: Pirmām kārtām mēs uzrakstījām dokumentu, ko nosūtījām uz Rietumiem cerībā, ka šo dokumentu nolasīs raidāmstacijas Brīvā Eiropa un Amerikas Balss. Tā arī notika. Šajā dokumentā es personīgi un mana grupa aicinājām latviešu tautu atbalstīt mūsu demonstrāciju un demonstrēt pie Brīvības pieminekļa. Raidāmstacijas to tikai nolasīja, nevis, kā daži apgalvo, ka raidītāji esot aicinājuši uz demonstrācijām. Citā veidā mēs to izziņojām, protams, vienkārši pasakot cilvēkiem — no mutes mutē, kā saka. Izziņojām, cik vien plaši spējām paši saviem spēkiem, jo prese vai radio mums, diemžēl, nebija pieejami.

I.G.: Kā bija iespējams šos cilvēkus izraut no bailēm un panākt, ka viņi piedalās?

R.S.: Cilvēkus no miega, kā saka, izdevās izraut tāpēc, ka es uzskatu, ka cilvēki vienkārši vairs nespēj ciest nelietības, kas notiek Latvijā. Mērs vienreiz ir pilns, un viņi ir sapratuši, ka beidzot ir jāsāk cīnīties. Redzot, ka vairāki cilvēki nebaidās — ka čeka tos nespēj iebiedēt, redzot, ka viņi iet pie pieminekļa, viņi pievienojās mums, tā beidzot pārvarot baiļu barjēru.

I.G.: No kāda izbraukuša cilvēka es dzirdēju, ka klīdušas baumas, it kā 14. jūnijā kādi 300 ārzemnieki no Bastejkalna devušies pie Brīvības pieminekļa, un tā arī bijusi visa demonstrācija.

R.S.: Tās ir galīgas muļķības. Šādas baumas gan tika palaistas Rīgā, bet cirkulēja tikai nelielā cilvēku daļā. Lielākā daļa jau zināja, kas mēs tādi esam, viņi bija sekojuši notikumiem un saprata.

I.G.: Vai Tev bija zināms, vai demonstrācijā piedalījās arī kādi trimdas latvieši?

R.S.: Tajā demonstrācijā piedalījās arī trimdas latvieši, bet, diemžēl, tai brīdī, kad mēs demonstrējām, es nezināju, ka viņi ir klāt. Mēs savā dokumentā aicinājām demonstrācijā piedalīties arī trimdas latviešus, aicinājām satikties ar mums, bet mēs Bastejkalnā gaidījām velti — neviens no trimdas latviešiem pie mums klāt nepienāca. Pēc tam mēs uzzinājām, ka esot bijusi grupa. Daži cilvēki gan izveda ārā ziņas un fotografijas un citas lietas, bet daļa, izbraukuši ārā no Latvijas, ārzemēs baidījās pat pastāstīt par demonstrācijām. Mēs bijām ļoti vīlušies un pārsteigti par to.

I.G.: Vai vispār būtu vērts, ka šādi ,,kaunīgie'' trimdas latvieši brauc uz Latviju?

R.S.: Ja trimdas latvieši brauc uz dzimteni tikai, lai satiktos ar saviem radiem un vairāk neko, ja viņiem nav svarīga Latvijas nākotne un viņi pat nevar pastāstīt to, ko redzējuši šajās demonstrācijās, es domāju, ka Latvijā tādi cilvēki nav vajadzīgi vairs nevienam. Vai viņiem būtu no kaut kā jābaidās? Šīs bailes ir absolūti nepamatotas, un viņus nekādā ziņā ne ar ko nevar attaisnot. Un vēl — viņi aizbildinās, ka varot klāties slikti viņu radiem. Es varu pateikt, ka radiem, ja arī var būt kādas nepatikšanas tādēļ, ka viņi stāsta visu sīki un smalki par šīm demonstrācijām un par apstākļiem Latvijā, lielākās nepatikšanas, kas var būt, ir mazas nepatikšanas darbā. Bet nepastāstot Brīvajā pasaulē par cilvēkiem, kas gāja demonstrēt, šie cilvēki varēja samaksāt ar savām dzīvībām. Un tāpēc šāda klusēšana nav attaisnojama.

I.G.: Vai jūs saņēmāt kādu palīdzību no Rietumiem?

R.S.: Morāla atbalsta netrūka no raidītājiem, avīzēm. Bet mūsu grupa nesaņēma tikpat kā nekādu materiālo palīdzību. Uzzinājām, ka šajā laikā pēc demonstrācijām — jūnija beigās un jūlija sākumā — Amerikā viesojās koris, kura trešā daļa bija čekas aģenti. Viņi saņēma amerikāņu dolarus, turpretī Helsinku grupa un vispār Neatkarības kustība Latvijā nesaņēma gandrīz vai nevienu centu. Iznāk, ka trimdas latvieši, kas atbalstīja Ave Sol braucienu, ir ar mieru maksāt naudu labāk Latvijas čekai nekā Latvijas Neatkarības kustībai. Esmu dzirdējis, ka trimdas sabiedrībai šis koŗa brauciens izmaksāja ap 100.000 dolaru. Ja šos 100.000 dol. varētu atsūtīt Helsinku grupai uz Latviju, tad mēs būtu varējuši izdarīt vismaz 5 reizes lielāku darbu nekā esam izdarījuši līdz šim.

Ave Sol brauciens Rietumu latviešiem nemaz nebija jāfinancē, jo to rīkoja Kultūras sakaru komiteja no tā saucamās Padomju Latvijas. Tas nozīmē, ka šo braucienu Padomju savienība būtu financējusi tā vai tā. Šī nauda, ko saziedoja Rietumu latvieši, bija tikai tas, ko čeka gribēja no viņiem dabūt. Padomju savienībai trūkst ārzemju valūtas, un šādā veidā varēja to iegūt, apmānot trimdas latviešus.

I.G.: Vai Tu domā, ka trimdas latviešu Ave Sol uzņemšanai ziedotā nauda samazina ziedojumus sabiedriskai un politiskai darbībai, un tai skaitā — palīdzībai Latvijā?

R.S.: Es domāju, ka materiālā palīdzība politiskai darbībai ir vispār nogriezta līdz minimālai iespējai. Politiskai darbībai ir jāziedo vislielākie līdzekļi un kultūrālai — pēc tam. Kultūru latviešu tauta ir nesusi gadu simtiem cauri, un tā nav pazudusi, bet bez politikas mēs brīvu Latviju nekad neredzēsim. Un tie cilvēki, kas tagad varbūt baidās, vai viņi varētu braukt uz Latviju, un tāpēc nodarbojas tikai ar kultūru un nenodarbojas ar politiku — lai viņi aizmirst, ka kādreiz varēs atgriezties savā dzimtenē. Ja viņi nodarbosies tikai ar kultūru, viņi savu dzimteni var aizmirst uz visiem laikiem — viņiem atpakaļceļa turp nav — tāpēc ka ar kultūrālo darbību Latvijā brīvību atgūt nevar. Brīvību var atgūt tikai ar politisko darbību.

I.G.: Ne visi Ave Sol dalībnieki sadarbojas ar čeku, vai Tu vari mazliet pievērsties šīm attiecībām?

R.S.: Protams, šajā korī piedalījās daudzi ļoti labi latvieši, bet nav jāaizmirst, ka, uzņemot viņus atsevišķi mājās un runājot ar viņiem, daudzi no šiem cilvēkiem arī atraisījās un runāja patiesību. Šie cilvēki tiešām bija īsti latvieši, bet tas nenozīmē, ka čeka viņus neizsekoja. Šādam darbam viņiem varēja katram kaut kur drēbēs vai mantās būt paslēpts mikrofons. Sarunas noklausoties un analizējot pēc tam Latvijā, šiem cilvēkiem tiešām bija nepatikšanas. Bez tam man ir zināms, ka daudzi cilvēki ir no koŗa izmesti tieši par šo lietu. Viņi negrib sadarboties ar čeku. Tādā veidā čekisti visus pārējos mēģina piespiest sadarboties ar čeku, pretējā gadījumā piedraudot, ka viņi uz rietumiem nekad vairs netiks.

I.G.: Drīz Losandželosā un Sanfrancisko uzstāsies ,,teātŗu zinātnieks Dr. Viktors Hausmanis (no Rīgas). Vai Tev kas sakāms šajā sakarā?

R.S.: Šis Viktors Hausmanis ir Latvijā jau ļoti sen labi pazīstams čekas aģents. Viņš ir latviešu tautas nodevējs, no kuŗa vairās pat teātŗa darbinieki Latvijā, jo daudzi ir ar viņu iekrituši. Šis V. Hausmanis brauc ārā viens pats — jau tas fakts vien, ka viņam nav pavadoņu, liecina pats par sevi.

I.G.: Kādu jautājumu Tu viņam prasītu?

R.S.: Varētu jautāt: Kāpēc viņš brauc ārā uz šejieni, ko viņš dara šeit ārā — Rietumos, bet kāpēc netiek ārā ļoti spējīgs dzejnieks, ne sliktāks par citiem — Gunārs Freimanis. Gunārs Freimanis par darbu kultūras laukā tiek sūtīts uz Sibiriju, bet šis Hausmanis brauc uz Rietumiem.—Kāpēc?

I.G.: Vai ir vēl kādas negātīvas iezīmes bez materiālās puses un prioritāšu pārprašanas, kuŗas vajadzētu novērst?

R.S.: Ir gadījumi, ka cilvēki, kas uzstājas par kultūras sakariem un ir pretinieki politiskai darbībai, nodarbojas ar čekas provokācijām šeit Rietumos, piemēram, izplatot nepatiesus apgalvojumus. Arī par Helsinku grupu ir izlaistas baumas, it kā tā esot viena baptistu banda un cīnoties nevis par Latvijas brīvību, bet lai tiktu cilvēki ārā uz Rietumiem. Es gribētu pateikt, ka šajā ,,baptistu bandā'' ir tikai viens baptists, un tas ir Edmunds Cirvilis. Es pats esmu luterānis, Jānis Barkāns ir katolis, Linards Grantiņš ir luterānis, Ārijs Tomsons ir adventists un citi cilvēki līdzīgi. Bez tam, izņemot Raimondu Bitenieku, neviens par izkļūšanu uz Rietumiem nav cīnījies. Šī dezinformācija nāk no kāda cilvēka, vēl nesen labi pazīstama Rietumos, kas, diemžēl, sācis sadarboties ar čeku un arī mūs nodevis.

Bieži izdarītas kļūdas, nodibinot ciešus kontaktus (vēlāk ar viņiem arī satiekoties Latvijā, palīdzot materiāli u.t.t.) ar cilvēkiem, kas viesojas Rietumos ar Kultūras sakaru komitejas gādību, jo nekad nevar zināt, kuŗš no viņiem ir kārtīgs latvietis un kuŗš — čekas aģents. Viens piemērs ir Arvīds Mūrnieks. Viņu arī uzskatīja par latviešu nacionālu cīnītāju, un Rietumos jaunieši Arvīda Mūrnieka rokmūzikas zināšanu dēļ ar to iekrita un sāka vest viņem daudz līdzekļu, kuŗus viņš vienkārši iebāza kabatā un aizvesto informāciju nodeva tālāk čekai. Tādā veidā lieli līdzekļi ir gājuši šādiem latviešu tautas nodevējiem. Nevarētu pieļaut, lai tādas lietas atkārtojas.

I.G.: Liekas, ka jauno virzienu varētu drīzāk saukt par ,,izslaukšanas'', nevis ,,atklātības veicināšanu.''

R.S.: Latvijā dibinās Kultūras fonds. Šis Kultūras fonds darbosies uz tāda principa, ka

(Turpinajums 14 lp.)

TORONTO ZIŅAS

● DV Toronto vanadžu kopas rīkotā bērnu Ziemsvētku eglīte notiks šā gada 13. decembrī, pl. 14.00 DV namā. Bērni pieteicami vanadžu vadītājai Astrīdei Jākobsonei, tālr. 534-5672 pēc pl. 18.00.

● TLTA Latvisko zināšanu seminārā 8. novembrī Latviešu namā prof. Vilnis Šveics no Ņudžersijas universitātes runāja par jaunajiem virzieniem Maskavas politikā. Kā to ievadam paskaidroja semināra vadītājs Mārtiņš Vāgners, prof. V. Šveics vairāk nekā 25 gadus speciālizējies Padomju savienības un Austrumeiropas jautājumos, bet pēdējos gados iedziļinājies arī Ķīnas politikā, to apmeklēdams trīs reizes. Lasījis lekcijas par Ķīnas un Pad. savienības attieksmēm arī pie Zviedrijas ārpolitiskā institūta Stokholmā un citur. Viņa raksti parādījušies ASV, Kanadas, Rietumvācijas un Zviedrijas publikācijās un Radio Free Europe raidījumos. Doktora gradu ieguvis 1969. gadā Ņujorkas universitātē un papildinājies studijās Eiropā un ASV. Ievērību pelna sarakstītā grāmata, kurā apskatīts, kā mazas valstis spēj cīnīties un eksistēt lielas valsts iespaidā. Referāts modināja lielu interesi un to noklausījās ap 120 apmeklētāju, kas nāca ar jautājumiem un brīdi uzkavējās pie kafijas galda. Šinī gadā notiks vēl viens seminārs svētdien, 6. decembrī, kad pianists Pēteris Zariņš referēs par komponistiem, tēvu un dēlu — Emīlu un Volfgangu Dārziņiem. Ingrīda Jansone runās par latviskajiem Ziemsvētkiem. Šo semināru vadīs Ingrīda Matckare.

● DV Vīru koris Kanadā rosīgi turpina darboties. 6. novembrī koristi sanāca uz savu pilnsapulci. Koŗa valde paliek līdzšinējā: koŗa priekšnieks H. Jakobsons, palīgs A. Māliņš, kasieris A. Lucs, sekretārs V. Veitmanis, skaņu plašu fonda pārzinis I. Helgūts. Revīzijas komisijā St. Butkēvics un K. Pavasars. Koŗa turpmākajās iecerēs: skaņu lentes ieskaņošana, jaunu uzvedumu iestudēšana, piedalīšanās 1988. gada dziesmu svētkos Indianapolē un arī koncerta turnejas uz citām pilsētām. Koŗa priekšnieks H. Jakobsons izreicās: ,,Koŗa repertuārā galvenokārt karavīru dziesmas, jo lielākā daļa koristu paši bijuši karavīri. Šīs dziesmas mēs dziedam, godinot un pieminot tos tūkstošus, kas ziedojuši savu dzīvību dzimtenei aizstāvot. Lielākā daļa koristu jau pāri 60 gadiem, tomēr balsis vēl turas labi. Koris savās turnejās bijis divas reizes Eiropā, vienu reizi Austrālijā un neskaitāmas reizes ASV pilsētās, kur ar savām sentimentālajām dziesmām atstājis daudz atmiņu mūsu tautiešos, kas toreiz atstājuši mūsu mīļo Latviju un ar šīm dziesmām sauguši kopā. Daudziem, tās klausoties, acīs pamirdzējušas asaras. Korim piepulcējušies jauni dziedātāji, stājoties aizgājušo vietās, bet gadu ritējumā mazāks kļūst arī klausītāju skaits. Tā ir mūsu vecākā paaudze, kādēļ vēlams mūsu koncertos vairāk redzēt arī vidējo un jaunāko audzi. Korī vēl ir stipri tenori, tāpat pārējās balsis. Tas vienmēr būs atsaucīgs visiem mūsu karavīru dziesmu draugiem.''

● Pie veco ļaužu aprūpes mājas Kristus Dārza 18. novembŗa rītā pacēla Latvijas karogu, kur sapulcējās visi šīs mājas iemītnieki, vēlāk pulcējoties mītnes kapellā, kuŗu greznoja liels sarkanbaltsarkanais karogs un altāŗa krusts ar palmām. Uzrunu teica Ojārs Ieviņš no Hamiltonas, skārdams arī mūsu trimdas tagadējās iezīmīgās parādības. Pulkvedis Nikolajs Bulmanis, kas pats tagad ir Kristus Dārza iemītnieks, pakavējās atmiņās par cīņām pie Rīgas 1. pasaules kaŗa laikā. Vecie ļaudis runātājus noklausījās ar lielu interesi. Paši Kr. Dārza iemītnieki piedalījās ar svētkiem piemērotām deklamācijām un dziesmām Olgas Freimanes klavieŗpavadījumā. Sarīkojumā bija ieradušās arī divas viešņas no Latvijas. Programmu bija sakārtojusi Kr. Dārza iemītniece aktrise Erika Krēmane, pašai arī deklamējot.

● Varoņu piemiņas atcerei Jorkas latviešu kapos ieradās Osvalds Kļavenieks un no Latviešu kaŗa invalidu apvienības un DV Toronto nodaļas nolika sarkanbaltas neļķes uz LKOK vltn. Jūlija Ausekļa kapa, tāpat pie prezidenta Kārļa Ulmaņa pieminekļa. Kaŗa invalidu apvienības priekšnieks vltn. Alfreds Eglītis savukārt apciemoja LKOK Pēteri Strautiņu Ņumarketas slimnīcā un sveica viņu invalidu apvienības un DV Toronto nodaļas vārdā.

● Daugavas vanadžu valde Kanadā aicinājusi vanadžu kopas rakstīt kartītes un vēstules padomju psīchiatriskajā slimnīcā turētam un aizmirstajam **G. Melgailim.** Viņa adrese: **675007 Dalņij Vostok, Amurskaja oblastj, Blagoveščenski, P/JA 1Z 23/1 — 70TD. SPB Rossia-Russia USSR.** Tāpat rakstīt vēstules un atbalstīt Helsinki-86 grupu, kuŗas pašreizējais vadītājs ir **Jānis Barkāns — Varslavana ielā 17-3, Rezeknē, 228100.**

● TLB inženieŗu un tehniķu kopas saietā prof. Dr. Jānis Langins, Toronto universitātes mācībspēks, referēja par ķimiju un baloniem. Tie sākti pazīt jau 17. g. simtenī Lionā, Francijā. Kad baloni krituši zemē, franču zemnieki tos dūruši ar dakšām. Vēlāk baloni pazīti arī citās Eiropas zemēs un izmantoti kaŗos, it īpaši to darījuši vācieši. Referātu papildināja krāsu un melnbalto diapozitīvu demonstrējumi. Kopas priekšnieks Rūdolfs Strazds pateicībā referentam pasniedza Dr, E. Žubecka grāmatu Vīni.

● Toronto latviešu biedrības drāmas kopa 15. novembrī Hamiltonā izrādīja režisora Dzintara Pūpēža iestudēto Anšlava Eglīša lugu Omartija kundze, ko publika, kas bija pilna zāle, uzņēma ļoti atsaucīgi. Pēc tam viesizrādes vēl bija 21. novembrī Montrealā un 22. novembrī Otavā. Toronto Omartija kundzi redzēsim 16. un 17. janvārī, divās izrādēs.

● Monikas Jonānes piemiņai līdz šim ziedojumos ienākuši jau 815 dolari. Ziedojumi iesūtāmi vanadžu valdes kasierei **E. Dāboliņai, 23 Brenlyn Court, Hamilton, Ont. L9C 4N8.** Valde lūdz vanadžu kopas atbalstīt brīvībā izkļuvušās J.Rožkalna un O. Ģintera ģimenes. Ziedojumi iesūtāmi DV Kanadas valdes kasierim. Daugavas vanadžu priekšniece Austra Liepiņa ierosinājusi pievērst vērību jaunajām latviešu ģimenēm ar bērniem Latvijā un lūgusi dzimtenes apciemotājas apzināt ģimenes, vai atsevišķas personas, kam būtu vēlama palīdzība. Vanadžu priekšniece arī atgādinājusi, ka nākošā gada 16. martā paiet 120 gadu, kad piedzimusi dzejniece Aspazija, kas būtu pieminams vanadžu sarīkojumos un pārrunu vakaros. Aspazija būtu apskatāma arī kā sieviešu tiesību cīnītāja, tāpat viņas loma Raiņa dzīvē un citos aspektos.

● TLTA ģimnazijas audzēkņi ar ģimnazijas direktoru P. Legzdiņu organizēti ieradās Latvijas valsts dibināšanas atceres aktā Toronto universitātes aulā. Aktā apbalvojumus saņēma LNAK atzinību izpelnījušās ģimnazijas pagājušā gada absolventes Sandra Ezera un Ingrīda Jansone un TLB sestdienas skolas 8. klases audzēkņi Inga Brence, Rita Kolinsa (Collins) un Reinis Briedis.

● Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas otrais koncerts 1. decembrī, pl. 20:00 Lorensa mākslas centrā. Viesosies čelliste Biruta Linda Aļļe no Vācijas, pie klavierēm Olle Sjobergs. Mūsu čellliste, kas dzimusi ASV, dzīvo Vācijā. Toronto repertuārā Jāņa Mediņa, Pavasara, Ķeniņa un Vītola skaņdarbi.

● Toronto pēkšņā nāvē 5. novembrī miris DV vīru koŗa Kanadā dziedonis Miervaldis Treiguts, piedzīvodams 67 mūža gadus. Viņš dzimis Grobiņā pie Liepājas, kur bijis nodarbināts Tosmares kuģu būvētavā. Kanadā ieceļojis no Vācijas 1948. gadā. Pēc līguma gada nostrādāšanas Jukonā pārcēlies uz Toronto, kur līdz aiziešanai pensijā strādājis lidmašīnu fabrikā. Savā laikā darbojies Sv. Jāņa draudzes padomē. Atvadvārdus bēŗu namā teica vīru koŗa diriģents Auskelis Pērkons. Pie šķirsta, kas bija klāts ar Latvijas karogu, stāvēja vīru koŗa goda sardze. Aizgājēju uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. F. Kristbergs. DV Toronto nodaļas vārdā atvadījās valdes priekšsēdis Z. Akots un DV vīru koŗa — koŗa priekšnieks H. Jakobsons. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Austru, dēlus Viesturu un Māri ar ģimenēm, meitu Ritu Petŗovski ar vīru Eriku Kalamazū, brāli Leonardu ar ģimeni un māsu Dzidru dzimtenē, kā arī sievas māsas Nataliju Tanni un Rasmu Suchovu ar ģimenēm un sievasmāti Paulīni Ievnieci.

● Toronto 9. novembrī mirusi Alma Zvirbule, dzim. Fišere, dzimusi 1901. gada 17. jūlijā Carnikavā. Nelaiķi uz Mount Pleasant krematoriju izvadīja mācītājs A. Celms. Paliek vīrs Pēteris, radi ASV, Kanadā un Latvijā.

● Atis Lejiņš no Zviedrijas pirmdien, 30. novembrī, pl. 19:30 Latviešu centrā runās par savu otrreizēju apmeklējumu Afganistanā, papildinot savu stāstījumu ar slīdīšu izrādi.

Latvijas valstssvētku atceres izkārtošanu LNAK arī šogad uzticēja rīcības komitejai, kuŗā pārstāvētas visas Toronto latviešu organizācijas. Uzņēmumā vidū komitejas priekšsēde I. Purva.
Foto J. Gelejs

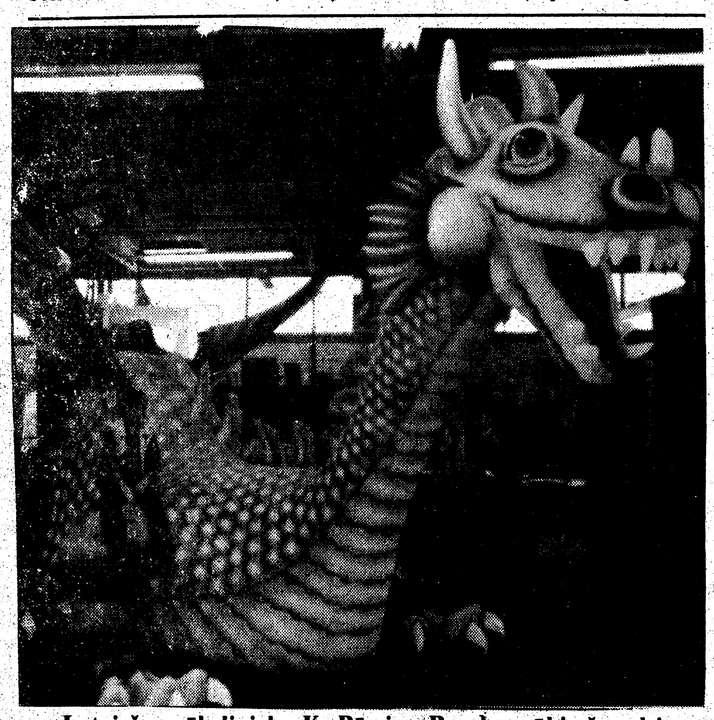

Latviešu mākslinieka K. Bērziņa Pasaku pūķis šogad izpelnījās pirmo godalgu Ontario Ziemsvētku parādē. Bērziņa interesanto darbu skati atklāj 27. nov. pl. 19 Latv. Centrā.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba
Gerrard-Woodbine rajonā.
Zvanīt: 691-3980.

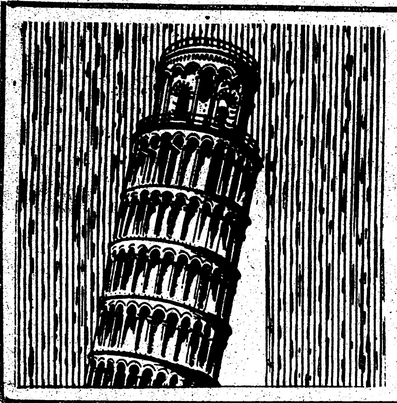

Arnis Akmentiņš

Citronziedu zemes gūstekņi

(10. turpinājums)

Vispirms divi leitnanti, kuŗu sejas greznoja milzīgas tumši zaļas saules acenes šauros zeltītos metalla ietvaros, apstaigāja gaŗās rindas un no priekšas un profila labi izpētīja visu gūstekņu ģīmju pantus. Šķita, ka viņi meklēja kaŗu zaudējušās Vācijas bijušos varasvīrus, kuŗi varēja būt paslēpušies šai cilvēku pūlī. Pēc tam cits amerikānis izšķiroja visus tos, kuŗiem bija ,,putniņi'' vai kāda aizdomīga rēta kreisās rokas padusē. Atrada septiņus tādus vaininiekus: trīs ungārus, divus vāciešus, vienu igauni un vienu latvieti. Vārdus pierakstīja īpašā sarakstā.

Vēl tai pašā dienā vecākais no igauņiem Ainsāriem savam jaunākajam brālim, knapi astoņpadsmit gadus vecam zēnam, mēģināja tetovējumu izdzēst, to izdedzinot ar benzīna liesmā balti nokaitētu formas svārku metalla pogu. Bet šis paņēmiens nedeva cerētos panākumus. Apaļās deguma brūces vidū zilganās tetovējuma svītras vēl tomēr bija saskatāmas, kaut mēģinājumu vairākas reizes atkārtoja.

Zināmā mērā mēs uz brīdi bijām kļuvuši par mūsu likteņbiedru uzmanības un ziņkārības centru. Pat daži vācieši nāca un vēlējās, lai uzlokām krekla piedurkni un parādām viņiem savus asinsgrupu tetovējumus. Starp ziņkārīgajiem bija arī daži tādi, kas vēlējās zināt, vai patiesi mēs esam bijuši īsti SS vīri. Citi pat izrādīja diezgan neslēptu ļaunu prieku par likstām, kādas mums — ,,kaŗa noziedzniekiem'' nākotnē bija sagaidāmas. Par dažiem, kas visvairāk uzmācās ar saviem jautājumiem, radās aizdomas, ka tie varētu būt amerikāņu spiegi. Tādēļ ļoti diplomātiskā un miermīlīgā veidā arvien centos tādas valodas ar nepazīstamiem izbeigt. Nolēmu turpmāk ievērot vislielāko piesardzību, lai sarunās kaut ar paša tautiešiem nepateiktu kaut ko tādu, kas man vēlāk varētu kaitēt. Darbā tai dienā biju izklaidīgs, un kartotēkas papīru kārtošana nepavisam neveicās. Sev pārmetu, ka, dzīvodams Pragā, šo asinsgrupas tetovējumu neliku izoperēt. Nevarēju toreiz iedomāties, ka tam kādreiz varētu būt kāda sevišķa nozīme.

Sofienvaldē, 1945. gada janvāŗa beigās 15. divīzijas Izlūku bataljona vīriem, pie kuŗiem no Kaŗa ziņotāju rotas uz paša vēlēšanos biju pārskaitīts, kādā nedēļas nogalē vēlu vakarā paziņoja, ka nekavējoties visiem jāierodas divīzijas ambulancē.

— Neviens nedrīkst iztrūkt! Bataljona komandieŗa pavēle! — stāba rotas ziņnesis jau promiedams īpaši vēl piekodināja.

Mēs, kas bijām skolās un jaunatnes organizācijās radināti pie kārtības, paklausības un militāras disciplīnas, arī nemaz nedomājām no šī pienākuma izvairīties, kaut nezinājām, kāds būs mūsu uzdevums, kuŗu ejam pildīt.

Kad vaļējā ierindā, pa dziļu sniegu brizdami, nonācām divīzijas ambulancē, tad izrādījās, ka esam ieradušies par agru. Kareivju kluba plašās barakas telpās nācās gaidīt līdz pusnaktij, līdz pienāca mūsu kārta. Laiku kavējām ar dziesmām un dažu humoristu ātrumā improvizētiem priekšnešumiem. Kad bija mūsu kārta, viss risinājās ļoti ātri. Ikvienam pirkstgalā iecirta āderi, iztecējušās asinis uzzieda uz šaurām stikla plāksnītēm, nokrāsoja ar speciālām ķīmikālijām un tā noskaidroja, kāda katram no mums asinsgrupa. Tad kreisajā rokā zem paduses ar adatu ādā ieskrāpēja attiecīgo burtu un virsū uzzieda melnu tušu. Pavēlēja šai sīkajai brūcei nepieskarties, līdz tinte pilnīgi nožuvusi. Dažiem, kuŗu asinis piederēja pie AB grupas un kuŗi sūdzējās, ka viņiem jāizcieš lielākas mocības, sanitāri smiedamies piedraudēja, ja nepaliks klusi, ieskrāpēt visus alfabēta burtus.

— Šāds tetovējums nepieciešams, lai pēc kaujās gūtiem ievainojumiem varētu ātri un droši sniegt pirmo palīdzību, — tā mums toreiz paskaidroja.

Bataljona novietnē atgriezāmies dziedādami un ļoti pacilātā garastāvoklī. Tas, ko šonakt bijām piedzīvojuši, skaidri liecināja, ka 15. divīziju drīz sūtīs uz Kurzemes cietoksni, kur mēs visi vēlējāmies atgriezties. Bet viss toreiz iznāca pavisam citādi nekā bijām cerējuši.

Tagad bija grūti izšķirties par turpmāko taktiku attiecībās ar amerikāņiem. Sev jautāju, vai vispār šiem ,,uzvarētājiem baltos cimdos'' biju kādu atbildi parādā. Beigās nolēmu, ka slēpšu patiesību un labāk teikšu, ka Rīgā, būdams universitātes students, esmu pieteicies par asiņu devēju Latviešu leģiona kaŗa slimnīcā, lai palīdzētu maniem bērnības draugiem un skolas biedriem, kuŗi atgriezās no austrumu frontes smagi ievainoti.

Dieva dzirnas maļ lēni! Pagāja vesela nedēļa, līdz tikām aicināti pirmo reizi uz nopratināšanu. Pratinātājs bija kāds amerikāņu pretizlūkošanas dienesta leitnants, kuŗš ļoti skaidri runāja vāciski. Uzzinājis, ka pietiekami labi protu vācu valodu, viņš lūdza, lai savu ,,curriculum vitae'' līdz nākamās dienas priekšpusdienai uzrakstu uz papīra.

Vēl tās pašas dienas pēcpusdienā paveicu šo rakstu darbu, jo jau pamatskolas un vidusskolas laikos biju labi ievingrinājies dažādu domrakstu rakstīšanā un vēlāk, strādādams kāda Ziemeļvidzemes laikraksta redakcijā, vēl papildus ieguvis zināmu amata praksi. Atkārtoju apmēram visu to pašu, ko biju rakstījis Holandes goda konsulam.

Otrā dienā, izlasījis manu biografiju, pratinātājs vēlējās, lai atbildu uz dažādiem jautājumiem. Iepriekš brīdināja, lai runāju taisnību un tikai taisnību un vēl paskaidroja, kāds bargs sods draud par nepatiesu zvērestu. Vispirms amerikānis vēlējās zināt, cik liela Latvijas territorija, cik tur iedzīvotāju un kāda radniecība latviešu valodai ar ģermāņu vai slavu valodām. Izteica izbrīnu, kad paskaidroju, ka nekāda. Jautājumi pamazām kļuva mērķtiecīgāki un agresīvāki. Pratinātājs vispirms negribēja ticēt, ka gaisa uzlidojumos izpostīto ceļu un dzelzceļu dēļ, kad pilsētas bija sagrautas un visa satiksme ienaidnieka aizmugurē apstājusies, kādam būtu bijis iespējams nepilnās septiņās dienās šķērsot visu Austriju un no Prāgas ierasties Italijā, kā es to apgalvoju. Arī manas labās acs redzes spējas leitnants vēlējās likt pārbaudīt. Tādēļ man nekavējoties pavēlēja pieteikties gūstekņu nometnes lazaretē, kas bija ierīkota no cementa plāksnēm celtās barakās turpat administrācijas ēku pagalma vienā galā. Tur vācu sanitāri man izsniedza gaiši zilu slimnieka pidžamu un atņēma manas privātās drēbes un visu mantību, kas vien bija manās kabatās. Par atņemtajiem priekšmetiem izrakstīja speciālu inventāra apliecību, visu sabēra lielā audekla maisā un noglabāja ambulances noliktavā.

Pēc noskalošanās dušas telpās mani ieveda blakus barakā, kur gar sienmalēm divās rindās stāvēja balti apklātas gultas. Izjutu lielu baudu pēc tik ilga laika, kas bija aizvadīts nežēlīgā saules tveicē smiltīs un putekļos, atkal gulēt uz mīkstas matraces, kas bija pārklāta ar tīriem palagiem.

Iepretim ar galvgali pret pretējo sienu gadījās kāds gaišmatains vācu kaŗa jūrnieks. Viņš tūliņ uzsāka ar mani draudzīgu sarunu. Stāstīja par dēkainiem piedzīvojumiem Ziemeļafrikas ostu prieka mājās un notikumiem Atlantijas okeanā, kur amerikāņu gūstā bija kritis pēc zemūdenes bojāejas.

Sarunājoties ar šo svešinieku, es ievēroju vislielāko piesardzību, jo jau no paša sākuma man aizdomīgi šķita daudzi viņa jautājumi un lielā ziņkāre. Manas aizdomas, ka viņš varētu būt kāds Amerikas vācietis, kas te ielikts par spiegu saviem tautiešiem, vēl vairāk pastiprinājās pusdienas laikā, kad izsniedza līdz kaklam apnikušo gūstekņu barību — saldo kaltēto augļu, makaronu un piena pulvera virumu.

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

58.

Pa pūram linus sēju
Celmajā līdumā,
Lai varēju klausīties,
Ko dzied meitas ravēdamas.
50168 Sarkaņu Md.

Ziedi, ziedi, linu lauks,
Zilajiem ziediņiem!
Būs manā pūriņā
Baltu linu paladziņš.
50160[1] Ezeres Kld.

Ziedēj mani linu lauki
Zilajiem ziediņiem;
Tur būs manim smalki krekli,
Tur baltie paladziņi.
50187 Ķēču Rg.

Vysur zīd lynu dryva
Zylajim zīdiņim.
Vysi muni bruoleliņi
Dzaltuonimi matiņim.
37804 Vārkavas D.

Pāri, pāri, lietutiņi,
Par to zemes gabaliņ'!
Pa pupāmi, pa zirņiemi,
Pa brālīša linu lauk'.
50169 Ezeres Kld.

*

Man bij dziesmu kamoliņš,
Brāliņos dzīvojot;
Pa vienai izdziedāju,
Sūru mūžu dzīvojot.
35908 Zalves Jk.

Ai tu, manu mīkstu sirdi!
Te dziedāju, te raudāju.
Ar ļaudīm padziedāju,
Maliņā noraudāju.
125 V.K.Z.

Stidzeņas, munas stidzeņas,
Zaļu mauru aizaugušas,
Kur staigovu jaunys dīnys,
Skaistas dzīsmas dzīduodama.
35977 Jāsmuižas D.

Skaņ', balsiņ, vai neskani,
Nedzird mana māmuliņa:
Augsti kalni, gari meži,
Da manai māmiņai.
227 Lubānas Md.

Dod, māmiņa, kur dodama,
Nedod vēra maliņā:
Es dzidāju, vērīts skan,
Tevi gauži raudināju.
220 Nītaures Rg.

*

Lēni gāju, bet raženi,
Ienaidiņa neceldama;
Dažs no pulka gadījās,
No lēnuma lūko mani.
10182[1] Blīdenes Tk.

Dod, Dieviņ, man uzaugt
Ar gudroji padomiņ'!
Prieka būtu māmiņai
Jele prieka līgavai.
55562 Lubānas Md.

Es šķitos izaugdama
Nevienam nesariebu;
Tad i biju sariebuse
I pašam labajam.
13209 Sēlpils Jk.

Varbyut sauleitis nabeja,
Kad es dzymu mameņai.
Par tū man vyss myužens
Kai pa myglu juodzeivoj.
54998 Mērdzenes Ldz.

Sarīkojumu Kalendārs

28. novembrī pl. 10 tūaru šaušana Bērzainē.

28. novembrī no pl. 9 līdz 15 Sv. Jāņa baznīcā draudzes dāmu komitejas tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš — bazārs.

28. novembrī pl. 18 Sv. Jāņa baznīcā Andreja Eglīša dzejas dziesmās un vārdos ērģeļu pavadījumā.

28. novembrī pl. 19.30 Latviešu katoļu draudzes gadskārtējais sarīkojums.

29. novembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14 vid. zālē filmas par komūnisma un KGB dezinformāciju „Deceiving America'' — atkārtota izrāde.

29. novembrī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā 10. Jauniešu koncerts Adventa ieskaņai — Tam Kungam Jauna dziesma.

30. novembrī pl. 19.30 Latviešu Centrā Atis Lejiņš (no Zviedrijas) stāstīs un rādīs slīdītēs par pieredzi savā otrreizējā ceļojumā Afganistanā.

3. decembrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru saiets. M. Ķuzes referāts — Kā ķermenis pretojas slimībām.

5. decembrī pl. 16 prof. Dr. Juŗa Zariņa referāts — Archaioloģija un Bībele — Sv. Jāņa baznīcā.

6. decembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14 vid. zālē Martas Ķuzes R.A., ART, referāts ar slīdītēm — Ķermeņa pretestība un cīņa ar slimībām.

6. decembrī, svētdienā, pl. 14 TLTA seminārā referēs Pēteris Zariņš — Dārziņš, tēvs un dēls. Ingrīda Jansone — Latviskie Ziemsvētki. Vadīs Ingrīda Matckare.

9. decembrī pl. 19.30 Latviešu Centra vidējā zālē māc. Juŗa Cālīša referāts — Luteriskās baznīcas atdzimšanas un atjaunošanās kustība Latvijā — jaunākie notikumi. Video lente. Rīko LATS.

12. decembrī pl. 19 Koncerts Ziemsvētku ieskaņai Sv. Jāņa baznīcā. Piedalīsies baritons Pauls Šķetris, draudzes vokālais ansamblis dir. Brigitas Alkas vadībā, ērģelniece Anita Rundāne.

13. decembrī Zelta svētdiena Latviešu Centrā. Pēdējais azaids 1987.g. no pl. 11:30—15.00. Centra dāmu komiteja pārdos piparkūkas. Pl. 15.00 tradicionālā Ziemas svētku dziesmu dziedāšana māc. F.T. Kristberga vadībā.

13. decembrī pl. 15.30 Latviešu Namā tikšanās ar R. Silaraupu.

31. decembrī Latviešu Namā jaungada sagaidīšana.

1988.g.

12. martā Latviešu Centrā vīru koŗa Viesturs koncerts.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 29. SEZONAS 1987/1988. GADA KONCERTI

1987. gada 1. decembrī (otrdien) **Linda-Biruta Alle**, čello — no Vācijas. Olle Sjoberg pie klavierēm.

1988.g. 19. janvārī (otrdien) Latviešu Kamermūzikas koncerts: J. Vītola Stīgu kvartets, T. Ķeniņa Kvartets nr. 2 un J. Mediņa Kvintets klavierēm un stīgām. Izpildītāji: Paul Meyer un Mark Skazinetsky — vijoles, Arturs Jansons — altvijole, David Hetherington — čells un Arianna Goldiņa — klavieres.

1988. gada 5. aprīlī (otrdien) **Pauls Berkolds**, baritons. Pēteris Zariņš pie klavierēm.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī, St. Lawrence Centre, 27 Front Street East, un sāksies precīzi pl. 20.00.

ARCHIBĪSKAPS A. Lūsis Lietuvas kristianizācijas atceres svinībās

Lietuvas kristianizācijas 600 gadu atcere Toronto notika svinīgā oikūmēniskā dievkalpojumā, kas bija pulcinājis daudzus dievlūdzējus lielā Sv. Miķeļa katedrālē 15. novembrī.

Pāvesta Jāņa Paula II sveicienus lietuviešiem nodeva pāvesta nuncijs Kanadā archibīskaps Angelo Palmas, bet Kanadas katoļu baznīcas vārdā — archibīskaps M. Ambrozijs. Latvijas ev. lut. baznīcu pārstāvēja archibīskaps A. Lūsis, kas bija aicināts teikt lūgšanu par Baltijas tautām un turienes baznīcām un vajātiem kristiešiem.

Ar liturģiskiem dziedājumiem un koŗu dziesmām dievkalpojumu kuplināja 4 lietuvju apvienotie koŗi — Dalias Viskontienes Vecoslava Verikaitis vadībā.

Svētos rakstus lasīja jaunieši un draudžu locekļi — arī sievietes tautas tērpos.

Svētrunu, pieminēdams Lietuvas katoļu baznīcas darbu pagātnē un grūtības tagadnē, teica Lietuvas katoļu eksīlbaznīcas bīskaps Pauls A. Baltaikis, kas bija ieradies no ASV.

Viņš arī pasniedza dāvanu — 600 gadu atcerei darinātu medaljonu — archibīskapam A. Lūsim un citu konfesiju garīdzniekiem, kas piedalījās dievkalpojumā. Zeltītā medaljonā, ko darinājis lietuviešu skulptors Vitautas Kasuba, redzami trīs Lietuvas valdnieki, kuŗu laikā notikusi lietuviešu kristianizācija — Mindaugs, Jogailis un Vitauts, kā arī Viļņas katedrāle, ko lietuvieši joprojām uzlūko par savu izcilāko svētnīcu.

Piedaloties daudzām organizācijām ar karogiem, dievkalpojums, kas beidzās visiem dziedot Lietuvas himnu, atstāja patiesi dziļu iespaidu un liecināja par lietuviešu patriotismu un ticības degsmi.

Latvijas goda konsuls Toronto Dr. Ed. Upenieks 18. novembrī pēc svētku dievkalpojuma rīkoja savā rezidencē pieņemšanu, kuŗā piedalījās 60 lūgtu viesu, to starpā vairāku ārvalstu diplomātiskie pārstāvji. Uzņēmumā no kr.: Igaunijas goda konsuls I. Heinso ar dzīvesbiedri, Lietuvas konsula pārstāvis A. Pacevičius, konsula Dr. Upenieka dzīvesbiedre Regīna un konsuls Dr. Ed. Upenieks. **Foto J. Ligers**

Apspiesto nāciju Cilvēka tiesību dienas demonstrācija svētdien, 13. decembrī, plkst. 13 pie Toronto pilsētas valdes nama.

Technisko darbu veikšanai vajadzīgi talcinieki.

Lūgums ierasties pl. 9.00 Latviešu Namā, 491 College ielā.

DAUGAVAS VANAGI

29. novembrī pl. 15 DV namā mūžībā aizgājušo DV biedru atcere.

5. un 6. decembrī DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

13. decembrī pl. 14 DV namā vanadžu rīkotā Bērnu eglīte.

19. decembrī pl. 19 DV namā Ziemas svētku eglītas sarīkojums.

31. decembrī pl. 20 DV namā Jaungada sagaidīšana.

Rožkalns par čekas metodēm

Speciālraksts LA no Stokholmas

Nesen nodibinātā Zviedrijas Latviešu Centrālās Padomes polītiskā darba grupa, kas sadarbojas ar Stokholmas Helsinku grupu, svētdien, 15. novembrī, bija sarīkojusi Jāņa Rožkalna tikšanos ar Stokholmas latviešiem. Rožkalna braucienu uz Zviedriju bija izkārtojusi PBLA, kas arī sedza ceļa izdevumus.

Rožkalns stāstīja par savu 1983. gada prāvu. Tai laikā čekas rokās bija kritusi daļa no Latvijas Neatkarības kustības materiāliem. 50 latviešu dzīvokļus kratīja, daudzus apcietināja, taču no konspirātīvās Neatkarības kustības dalībniekiem čekas rokās krita tikai četri. Kustība pagrīdē darbojas vēl šodien.

Izmeklēšanas un tiesas laikā Rožkalnam iebarotas narkotiskās vielas. To iespaidā viņam licies, ka runātu ne viņš, bet kāds cits blakus, un ka visa tiesas prāva neattiecas uz viņu.

Rožkalns aprakstīja drausmīgos apstākļus, ko viņš piedzīvojis pārsūtījumā uz soda nometni Urālos un tur — sals, bads, ūdens uz kameras grīdas. Tikai Dieva gādība ļāvusi viņam šo laiku pārdzīvot.

Cietumā viņš saticis kultūras darbiniekus, kas atļāvušies izteikt brīvas domas. No tiem, kas notiesāti par „padomju iekārtas graušanu'', daudzi tagad atbrīvoti, bet tos, kas nepatiesi apsūdzēti par spiegošanu, neatbrīvo, piemēram, Juri Būmeisteru. Nekāds Rietumu spiediens tiem nepalīdz.

Rožkalns izteica domu — ja Gorbačova demokratizācija turpinātos, būtu jāsāk tiesāt čekas darbinieki, un to čeka nepielaidīs. Čekai tomēr piedēr vara. Pat Rīgas prokurātūra sarunās ar Helsinki-86 locekļiem atzinusi, ka pār Valsts Drošības Komiteju viņiem nekādas varas nav.

Atbildot uz jautājumu par latviešu kultūras darbinieku nostāju, Rožkalns paskaidroja, ka tie meklējuši neoficiālus kontaktus ar Helsinki-86 grupu, ar to satikušies un iespēju robežās atbalstījuši.

Rožkalna preses konference

16. novembrī Stokholmas Helsinku grupa sarīkoja Jāņa Rožkalna preses konferenci ar zviedru presi, kuŗā tas stāstīja par apstākļiem Latvijā, uzsverot, ka padomju režīms ir konfliktā ar Gorbačova demokratizēšanas procesu, minot konkrētus piemērus — Helsinki-86, Latvijas Luterāņu Atdzimšanas un Atjaunošanas kustības, kā arī žurnāla Auseklis vajāšanu un pret tiem vērstos varasdarbus.

Rožkalns minēja, ka viņam izmeklēšanas un tiesas laikā dotas narkotiskas vielas. Viņš sprieda, ja Linards Grantiņš pieteiktajā padomju televīzijas intervijā nosodīs Helsinki-86 grupas darbību, iespējams, ka tas būs panākts narkotisko vielu ietekmē.

Neilands Stokholmā

17. novembŗa priekšpusdienā Stokholmā ieradās t.s. Padomju Latvijas ārlietu ministra vietnieks Nikolajs Neilands ar spēcīgu delegāciju — komjaunatnes vadītāju Māri Gulbi, Rakstnieku apvienības sekretāru Jāni Peteru un Raimondu Paulu. Visiem nolūks bija diskreditēt latviešu 18. novembŗa akciju Stokholmā.

Neilands agrāk ilgu laiku pavadījis Zviedrijā, prot zviedru valodu, savā laikā nodibinājis sakarus ar zviedru presi. Zviedru drošības policija bija agrāk panākusi, ka Neilandam bijis aizliegts Zviedrijā iebraukt, taču šoreiz zviedru valdība pret drošības policijas ieteikumiem Neilandam vīzu piešķīrusi. Neilandu ostā sagaidīja ZLCP Darba grupas delegācija ar plakātiem, kas Neilandu salīdzināja ar nesen no Zviedrijas izbēgušo spiegu Berglingu, un uzsverot, ka Neilanda ierašanās nav vēlama. Demonstrantus intervēja un fotografēja zviedru prese. Lieli uzņēmumi un plaši raksti bija iespiesti zviedru laikrakstos, citējot Mudītes Krastas paskaidrojumus.

Stokholmas sazināšanās centrs

18. novembrī no pl. 9 rītā līdz 19. novembŗa rītam darbojās Stokholmas Helsinku grupas noorganizētais un ZLCP Darba grupas atbalstītais sazināšanās centrs, kas ar telefonu, datoru un telefaksa aparātiem uzturēja sakarus ar Latviju un brīvo pasauli.

Otra preses konference notika pl. 22, kad par notikumiem Latvijā bija ienākušas tuvākas ziņas.

Stokholmas latvieši atzīmē 18. novembri

Stokholmas latvieši ievadīja valstssvētku svinības, noliekot ziedus un svecītes pie kopējā latviešu kapa Ādolfa Frēdrika baznīcas kapsētā. Uzrunu teica Zviedrijas Latviešu Centrālās Padomes valdes priekšsēdc Zaiga Blumberga-Vasariņa. Tam sekoja 18. novembŗa dievkalpojums Ādolfa Frēdrika baznīcā, kuŗā piedalījās prāvests Leons Čuibe, māc. Voldemārs Rumcis un teol. stud. Ieva Graufelde.

Pēc dievkalpojuma Stokholmas Igauņu namā, kur darbojas arī saziņu centrs, notika Latvijas Valsts dibināšanas atceres vakars, ko rīkoja Stokholmas Helsinku grupa.

Sarīkojumu kuplināja Gaidas Rulles un Gilles Bungšas mūzikālie priekšnesumi.

Pēteris Vasariņš

RAIBĀ NEDĒĻA

SPIEGS FILBIJS APSŪDZĒJA LATVIEŠU PATRIOTUS

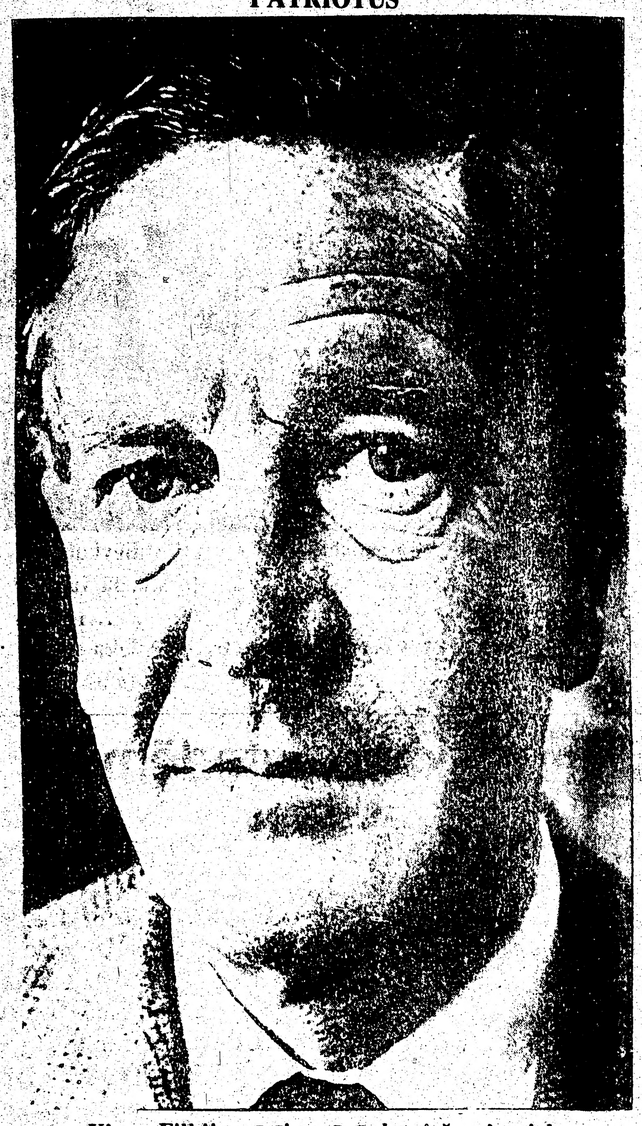

Kims Filbijs sūtīja nāvē latviešu virsniekus.

Mūs, protams, visvairāk interesē notikumi, kas 18. novembrī šogad risinājās Rīgā, Liepājā un citās okupētās Latvijas pilsētās. Ziņas pagaidām ir skopas, bet nav šaubu, ka mūsu tautas protesta balsi pret apspiedējiem šoreiz dzirdēja visa pasaule.

Gandrīz visos lielākos laikrakstos bija lasāmas ziņas par latviešu nacionālistu konfrontāciju ar okupantu varas drošības policiju Rīgā un Liepājā. Aizturēto latviešu skaits un no Maskavas atsūtītās īpašās čekas vienības liecina, ka Gorbačova demokratizācija patiesībā ir tikai tukša fraze rietumu piemānīšanai.

Mums par labu nāca neiedomājamā Kremļa muļķība rādīt Maskavas televīzijā bēdīgi slaveno britu dubultaģentu Kimu Filbiju, lai ar šī „liecinieka" palīdzību pierādītu, ka nemierus Latvijā organizē un financē kapitālistu valstu slepenais dienests.

Kā zināms, Filbijs 1961. gadā vēl pēdējā brīdī no Kairo paspēja izbēgt uz Padomju savienību, kad viņu tur par draudošām briesmām brīdināja Kanadas diplomāts, kas vēlāk izdarīja pašnāvību.

Britu un amerikāņu pretizlūkošanas dienests bija atklājis Filbija sakarus ar Kremli, un valgs ap nodevēja kaklu bija jau savilcies.

Pēckara gados Kims Filbijs bija britu MI6 slepenā dienesta Pad. savienības sektora šefs. Britu valdība vēl nezināja, ka čeka atklājusi viņa vājības — dzeršanu un homoseksuālitāti jau studiju gados. Tā Kremlis spēja ievilkt Filbiju Maskavas kalpībā.

Mūs var interesēt arī patiesība, ka Filbijs dažus gadus pēc kara Anglijā apzināja pāri par 10 bijušos Latvijas armijas virsniekus, lai tos sūtītu ar īpašu uzdevumu uz Kremļa okupēto Latviju. Tas pats attiecas arī uz Igauniju, jo britu valdība tanī laikā savu stratēģisko interešu dēļ izšķīrās uzņemt sakarus ar Latvijas un Igaunijas bruņotās pretestības spēkiem.

Tikai daži Filbija sūtītie aģenti atgriezās rietumos. Vairums tūlīt krita čekistu rokās, jo tas bija neviens cits kā pats Filbijs, kas Maskavu informēja par latviešu un igauņu izplētņu lēcēju nomešanu un slepeno laivu izsēdināšanu malā ziemeļos no Ventspils.

No Anglijas uz Toronto pārcēlās Aviācijas pulka kapteinis Silarājs, kam laimējās atgriezties, bet kas savas ģimenes drošības labad līdz pat savai nāvei par slepenām misijām uz Latviju negribēja runāt.

Gadījās, ka viens no Filbija sūtītiem aģentiem bija klusībā uzticējis savas gaitas dienasgrāmatas lapā. Arī Berķim izdevās atgriezties atpakaļ rietumos, bet čekas gaļā roka viņu drīz vien sasniedza. Berķi gaišā dienas laikā nogalināja kāda smagā automašīna, un visas pūles uzzināt mašīnas vadītāja vārdu palika bez panākumiem.

Berķa dienasgrāmata ir mūsu spiegu stāstu autora Aleksandra rīcībā un gaida dienu, kad tā pārvērtīsies stāstījumā par to, kā nacionālās pagrīdes „vadonis" Maksis vēlāk pārvērtās par čekas kapteini.

Filbija uzbrukumi Latvijas pretestības kustībai pasaules preses uzmanību izpelnījās arī tādēļ, ka 24 gadus kopš aizbēgšanas uz Maskavu tagadējais čekas pulkvedis klusēja. Domāja, ka viņš ir miris. Televīzijā varēja redzēt, ka arī čekas pulkvežiem Sarkanajā imperijā nav viegli tikt pie mākslīgiem zobiem. Vecajam nodevējam, atveļot muti, bija redzamas vairākas tumšas zobu starpas. Būtu braucis līdz Maskavas sūtītam korim uz Toronto, Filbijs varbūt arī būtu ticis pie porcelāna zobu tiltiem mutē.

Gorbačovs ir čūska, kas nespēj sagremot Baltijas valstis.

RAISA JAU CEĻA JŪTĪS

Ženēvā, namā, kas vēl šodien pieder Latvijas valstij, bet ko Šveices valdība tikai izīrējusi Maskavai, pagājušajā nedēļā sākās pēdējo šķēršļu novēršana Rēgena un Gorbačova galotņu apspriedēm Vašingtonā. Mūsu bijušajā sūtniecībā Ženēvā labvēļīgi smaidot pie galda nosēdās ārlietu ministrs Šulcs un Pad. savienības ārlietu ministrs Ševerdnadze. Kremlis grib lietas izkārtot tā, ka galotņu apspriedes pirmajā dienā varētu jau parakstīt projektēto daļējo atomarsenālu samazināšanas nolīgumu. Vēl pēdējā brīdī radās domstarpības par līguma kontroles pildīšanas īstenošanu. Šulcs ar Ševerdnadzi tomēr atrada abām pusēm pieņemamu atrisinājuma formulu.

Daudzi naīvie amerikāņi domā, ka decembŗa mēneša galotņu apspriedes Vašingtonā uz burvja mājienu likvidēs ASV un Pad. savienības politisko un militāro konfrontāciju.

Lielā sajūsmā amerikāņu likumdevēji jau ierosinājuši sasaukt īpašu tautas vietnieku nama un senāta kopsēdi,kuŗā pirmo reizi galvenais runātājs būtu Pad. savienības komūnistu partijas ģenerālsekretārs Michails Gorbačovs. Viņi neaptveŗ, ka šo forumu slīpētais Gorbačovs izmantos kā lielisku izdevību panākt uzvaru psīcholoģiskā kaŗā. Viņš runātāja tribīnē kāps balta miera eņģeļa drānās tērpies un aicinās, lai arī amerikāņi taču beidzot atsakās no kaŗa kūdītāja Kaspara Veinbergera smadzenēs dzimušā Zvaigžņu kaŗa plāniem.

Vairāki redzīgāki amerikāņu politiķi jau pacēluši savas balsis pret Gorbačova propagandas mītiņu kongresā.

Latvieši kopā ar citām apspiesto nāciju tautām demonstrēs 7. decembrī pie Baltā nama, lai diplomātiskā korpusa locekļi un vadītāji amerikāņu politiķi, kas dosies uz Gorbačovam par godu rīkoto banketu, redzētu, kas īsti notiek lielā „reformātora" pārvaldītajā pasaules daļā.

Gorbačovu uz Vašingtonu pavadīs arī viņa otrā puse — biedre Raisa. Šī ir pirmā kompartijas ģenerālsekretāra sieva, kas ir klāt savam vīram visās diplomātiskās misijās ārzemēs un stāv Gorbačovam blakus arī svarīgākos notikumos Pad. savienībā.

Raisa ar Michailu Gorbačovu iepazinās Maskavas universitātē. Runā, ka tā ir bijusi Raisa, kas gados samērā jaunajam Michailam palīdzējusi nolīdzināt ceļu līdz Sarkanā galma tronim. Daudzi diplomāti Maskavā ir pārliecināti, ka Raisa Gorbačova vēl šodien ir tuvākā padomdevēja savam vīram visos politiskos jautājumos. Viņa mīl eleganti ģērbties, un maskavietes melš, ka lai tiktu pie Raisas cepures, padomju strādniekam būtu galdā jāliek sešu mēnešu alga.

Aplams ir Rietumu pieņēmums, ka Raisa ir populāra. Greizsirdīgās politbiroja un centrālkomitejas locekļu sievas viņu uzskata par modes ākstu. Ar savu dzīvesveidu, greznību un dārgām rotām tā attālinājusies no tautas. Zīmīgi, ka Gorbačovam skroderu darinātos dārgos uzvalkus nepārmet, bet Raisai ievēro katru jaunu kleitu un salīdzina to ar Maskavas preču veikalos dabūjamām drēbēm.

Raisa ir Michaila padomdevēja.

Kad Gorbačovs torpedēja savu atbalstītāju — Maskavas rajona komūnistu partijas sekretāru Jelcinu, zobgaļi runāja, ka Jelcinam piedāvājot naktssarga vietu Černobilā. Izrādījās, ka Jelcina karjērai vēl nav pielikts punkts — viņš iecelts par Celtniecības padomes vicepriekšsēdi. Tas ir ministra postenim līdzīgs amats, kuŗā Jelcins varēs vai nu pierādīt savas spējas, vai arī lauzt sprandu, mēģinot atrisināt vēl arvien sāpīgo dzīvokļu krizes jautājumu Maskavā un citās pilsētās.

Jelcina vietā par Maskavas rajona partijas sekretāru ieceltais Ļevs Zaikovs jau stājies amatā. Viņš turpina iet Jelcina pēdās, inspicē strādnieku rajonus un prasa veikaliem, kādēļ tur plauktos trūkst preču un svaigo augļu, kas nekad netrūkst melnajā tirgū.

Ļevs Zaikovs Jelcina pēdās.

VAI VĒTRA PĀR AUSTRUMEIROPU?

No Belgrades ziņo, ka Dienvidslavijā sākušies ogļraču streiki, kuŗos pāri par 20.000 strādnieku prasa lielāku algu.

Sadusmoti par algu apcirpšanu un pirmās nepieciešamības preču cenu paaugstināšanu, tūkstošiem rumāņu pag. nedēļā demonstrēja pret pastāvošo režīmu ar saukļiem:

„Nost ar partiju, mēs prasām!" un „Nāvi Čaušešku!"

Uz Rīgu, tik uz Rīgu...

Tūkstoš vēlmju katru nedēļu

Katru ceturtdienu Rīgas vakara avīzes Rīgas Balss Reklāmas pielikums (RP) izgāž pār saviem lasītāju un sludinātāju tūkstošiem izmisuma kliedzienus: dodiet mums dzīvokļus, kur lai mēs paliekam?! Bet tas ir tāds ,,kvalificēts'' izmisums, jo turpat puse no sludinātājiem katru nedēļu grib maiņas ceļā nokļūt tādā kā sapņu pilsētā — Rīgā... Tur grib nokļūt arī 4 cilvēku ģimene no Simferopoles (pilsēta Krimā), maiņai piedāvājot trīs istabas, prasot pretī tādu pašu vērtību un ērtības, kādas bijušas Simferopolē, vai, piemēram, trīs istabas Ļeņingradā mainīt pret trim istabām Rīgā.

Tā būtu tā kā līdzvērtīga maiņa. Bet uz kādu ,,līdzvērtību'' var cerēt sludinātājs, kas apmaiņai var piedāvāt 9 kv. m ,,dzīvokli'' Ļeņingradā, pretī gan prasot Rīgā tikai vienu istabu komūnālā dzīvoklī. Toties avansēties nodomājis sludinātājs, kas savas 2 istabas Maskavas centrā ar 29 kv. m lielu platību grib mainīt pret dzīvokli Rīgā — ne mazāku par 48 kv.m.Daudz pieticīgāks jau ir cilvēks, kas ar mieru mainīt divu istabu dzīvokli Vitebskā pret vienu istabu Rīgā. No pārslogotās Ventspils laikam par katru cenu tikt projām grib sludinājuma ievietotājs, kas gatavs divu istabu dzīvokli (42 kv. m) mainīt pret t.s. apdzīvojamo platību Rīgā. To pašu — divas istabas pret apdzīvojamo platību — grib iemainīt sludinātājs Pļavniekos.

Jaunums pēdējā laika sludinājumos ir atzīme, ka istabas skaitās ,,izolētas''. Dažos sludinājumos pat atvainošanās, ka tas vēl nav izdarīts, bet citiem drošības dēļ pievienots paziņojums, ka ,,ir viss nepieciešamais sadzīves apstākļiem.''

Precību sludinājumi, kas dažā RP numurā aizņem veselu lappusi, ne ar ko daudz neatšķiras no kādreizējā ,,mūsu laika stila'': ,,Gribu iepazīties ar labsirdīgu, kārtīgu un godīgu vīrieti bez kaitīgiem ieradumiem, 63—69 g.v. Par sevi varu teikt: žīdu tautības, augstākā medicīniskā izglītība, bērnu nav. Sīkāk — vēstulē.''

Un kas atsauksies viņam? ,,Nesabiedrisks, nosvērta rakstura šķirtenis (65, 172), materiāli patstāvīgs, vēlas rast atvasarai sev līdzīgu līdzgaitnieci — lietišķu, uzticamu, nekorpolentu, ar optimistisku pieskaņu. Māju, dārzu un auto īpašnieces lūdz neatsaukties. Vēstules gaidīšu līdz 1988. gadam.''

,,Parasta sieviete, docente, vēlētos iegūt atlikušajam mūža posmam labsirdīgu, saprotošu draugu, ne jaunāku par 50 gadiem.''

Rīgas Balss Reklāmas pielikums iznāk kopš 1974.g. reizi nedēļā ar sludinājumiem latviešu un krievu valodā. 8 lappuses. Sludinājumi klasificēti. Atrodamas šādas nodaļas: Pārdod, Pērk, Maina (republikas robežās, Rīgas, Jūrmalas un Rīgas rajona robežās un ārpus republikas robežās), Iepazīšanās (precību nodaļa). Mainīšanas nodaļa vienmēr kuplākā pielikumā. Atzīmējami arī sludinājumi par pārdodamām mājām: 3. septembrī piedāvāja lauku māju Kalnciema strādnieku ciematā ar saimniecības ēkām un augļu dārzu. Steidzīgi piedāvāja māju Siguldā, divstāvu māju Gaujas Nacionālā Parkā, māju Mārupē, Ieriķos un pat Rīgā.

Ielāgojams, ka lielākai daļai dzīvokļu, ko piedāvā maiņai citās republikās, kontakta telefoni uzdoti Rīgā. Tātad jaunie Rīgas iedzīvotāji jau ir klāt un gaida, kamēr tiks valā no tālajām mājām, izlīdzoties kaut vai ar ,,apdzīvojamām platībām''. No tām tikai solis uz pēdējo fazi — gultas vietām. Tādā veidā vairāki lieli uzņēmumi izvietojuši savus strādniekus. Civilās aviācijas inženieru institūts meklē gultas vietas saviem studentiem, soloties no savas puses apmainīt un izmazgāt studentu gultas veļu. Gultas vietas meklē Rīgas Adītājs, Aurora un citi kombināti, kā arī Rīgas medicīnas skola.

Šis izdevums galvenokārt domāts okupantu vajadzībām. Kamēr latviešu valodā 3.septembrī sludinājumu bija tikai divas slejas, krievu valodā tie aizņēma 24 slejas(!).

Precību sludinājumos allaž pasvītrots, ka ,,tautībai nav nozīmes...'' Mazu bērnu pieskatīšanai meklē aukles, tāpat slimo kopējas. Latviešu sektorā meklē dzīvokli ,,ar jebkādiem noteikumiem'', pārdod jaunus importa bērnu ratiņus, bites ,,ar ienesumu un inventāru'', lielu (30 gadu) vēdekļpalmu. Un pašās beigās, blakus veselai rindai nozaudētu dokumentu, ar lūgumu atradējiem tos atdot pret pateicības algu, ziņa, ka pazudis ,,vācu aitu sugas'' kucēns, 5 mēnešus vecs, ar gaišiem vaidziņiem un krūtīm.''

LNF Zviedrijā

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGĀS NOGULDĪJUMU LIKMES

SALĪDZINAIT!

Termiņš	Minimālais noguldījums	Latviešu Kreditsab.	Royal Bank
2 mēneši	$10,000	6.75%	5.75%
3 mēneši	$10,000	6.75%	6.25%
6 mēneši	$1,000	6.75%	6.50%

Sākot ar 1. decembri, R.R.S.P. un R.R.I.F. likmes tiks paaugstinātas uz 8.00%.

Atgādinām, ka mūsu speciālais ,,Jaunas naudas'' noguldījums par 8.00% izbeidzas š.g. 11. decembrī

TORONTO OFFICE 491 College Street Toronto, Ontario M6G 1A5 Phone: 922-2551
TORONTO OFFICE 4 Credit Union Drive Toronto, Ontario M4A 2N8 Phone: 751-8982
HAMILTON OFFICE 16 Queen Street North Hamilton, Ontario L8R 2R8 Phone: 529-7939
LONDON OFFICE 137 Huron Street London, Ontario N6A 2J3 Phone: 439-7342

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ LABI VĒDINĀTAS TELPAS

SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

KRISTUS DĀRZS

meklē

MĀSU DIREKTRISI

ar B.Sc. gradu māsu zinātnēs un spēkā esošu ,,Ontario Certificate of Competence''.

Nepieciešama pieredze veco ļaužu aprūpē, plānošanā un administrātīvā darbā. Lūdzu sūtait aprakstu par iepriekšējo pieredzi Dr. J. Lūsim, 11290 Pine Valley Drive, Woodbridge, Ontario, L4L 1A6, tālr. 832-3300, līdz šā gada 30. novembrim.

VIENA MŪŽA NEPIETIEK

AINAS ZEMDEGAS

PIEKTAIS DZEJOĻU KRĀJUMS

Latviešu grāmatnīcās — Kan. $15.00, ASV $12.00

Pasūtinot tieši no apgāda, pieskaitīt $2.00 pasta izdevumiem.
Čeks vai naudas pārvedums adresējams apgādam:

EGREMONT PRESS, 616 — 25 CHARLTON EAST
HAMILTON, ONT., CANADA L8N 1Y2

ADRESES MAIŅA

Dr. A. Rubenis
Surrey Medical Health Center,
1703 Victoria Park Ave,
tel. 751-6141

Willowdale rajonā

meklējam māmuļai uzraugu - nesmēķētāju.

Dzīvokļa iespēja. Atlīdzība pēc vienošanās.
Zvanīt vakaros no pl. 19
221-3028 vai 225-1734.

TORONTO ZIŅAS

● Karavīru daudzinājumu DV Toronto nodaļas izkārtojumā 7. novembrī ievadīja DVCV loceklis A. Kalupnieks ar stāstījumu No Opočkas līdz Kurzemei. Latviešu karavīrs, tautas atbalstīts, ticēja brīnumam un taisnības uzvarai.

Programmas turpinājumā vīru koris Viesturs diriģentes Vizmas Maksiņas vadībā uzstājās ar deviņām dziesmām ar A. Vītolu kā solistu vienai dziesmai. H. Miķelsons skandēja L. Breikša un P. Iklāva dzejas. Publika par izpildījumu bija ļoti atsaucīga. Norises starplaikā nodaļas vanadzes apveltīja klātesošos karavīrus katru ar rozes ziedu, bet A. Kalupnieks izsauca DVKV sporta medaļu un DVCV atzinības raksta ieguvējus Toronto nodaļā. Karavīru daudzinājums beidzās ar nodaļas vanadžu sarūpēto mielasta galdu, kopdziesmām A. Pērkona un A. Vītola sen. vadībā, pēdējam vadot arī vakara norisi.

Toronto ziņas

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba tradicionālā medību sezonas atklāšanas balle 21. novembrī Latviešu namā pulcināja ap 100 apmeklētāju. Medījumu, zivju un citu ziedojumu izlozi vadīja kluba priekšnieka vietnieks Dainis Mārsons, darbojoties vēl kluba priekšniekam J. Atmatam un sarīkojumu daļas vadītājam V. Jostiņam. O. Zvirgzdgrauda dāvināto ezera foreli, 17 märc. un 3 unces, svara minējumos ieguva ciemiņš, DV Kesvikas nodaļas priekšnieks Jānis Melderis. Par deju mūziku rūpējās A. Grīnbergs, bet par cienastu kluba dāmas H. Auptmane, M. Zvirgzdgrauda un L. Eglīte.

● Bībeles stunda Centrā notiks 2. dec. pl. 13 par Jāņa evaņģeliju māc. A. Celma vadībā. Pārrunas.

● Gleznotāja Valentīna Pāvula gleznu izstādi Latviešu centra mākslas galerijā atklās piektdien, 4. decembrī, pl. 19:00. Galerija nedēļas nogalē būs atvērta no pl. 11—18:00.

● Toronto Austrumu draudzes mācītājs A. Celms 16. novembrī Sv. Katrīnās uz Victoria Lawn Kapsētu izvadīja 1918. gada 9. oktobrī Ļeņingradā dzimušo Ernu Vīksni, dzimusi Zēmane. Paliek vīrs Augusts, meita Marija un dēls Uldis ar ģimenēm.

● Mācītājs J. Cālītis salaulājis Ievu Laumu Jēkabsoni un Nikolu Viskonti.

Ja nu Dēls jūs darīs brīvus, jūs patiesi būsiet brīvi. (Jāņa ev. 8:36)

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. M1S 1Z6.

No mums šķīrusies
mana mīļā māsa, svaine, tante un krustmāte

Veronika Upenieks,
dzim. Soms

mirusi 1987. gada 20. oktobrī Des Moines, IOVA, U.S.A.

Mēs sirdī Tevi paturam:
māsa Sofija, Jānis,
Aivars ar ģimeni un Imants,
radi Latvijā

Es nākšu tad, kad vēsma nāks no kalna,
Kad rudens būs un zvaigžņu lietus līs...
Es nākšu tad, kad salna skūpstīs puķes
Un mana sirds vairs Tevis nepazīs!
Ziemeļnieks

Mūžībā aizgājusi

Hermīne Osis

dzimusi 1906. gada 2. augustā Saulkrastu pag.,
mirusi 1987. gada 18. oktobrī Pļaviņās, Latvijā.

Par viņu sēro
brālis ar ģimeni Toronto,
vīrs, dēls un vedeklas ar
mazbērniem Latvijā

Pietrūka spēka,
apklusa sirds.

Dieva mierā aizgājis
mans mīļais vīrs, mūsu tēvs
vecais strēlnieks

Jūlijs Augusts Asaris

dzimis 1895. gada 15. augustā Rankā,
miris 1987. gada 3. novembrī Montrealā.
Pelnu urna tiks apglabāta Brāļu kapos Katskiļos.

Kur zeme tā, kur mūžam rozes zied,
Kur mūžam saule spīd un nenoriet,
Kur zeme brīnišķā, šī ilgu zeme tā?
Tur Dieva dārzos, skaistā mūžībā.
Dr. K. Kundziņš

Dziļās sērās par viņu skumst
sieva, meitas un znoti

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

29. novembrī pl. 11 1.Adventa svētdienas dievkalpojums ar spredīki bērniem. Dziedās Svētdienas skolas bērnu un jauniešu grupa.

6. decembrī pl. 11 2.Adventa svētdienas dievkalpojums. Pēc dievkalp. dāmu komitejas rīkota draudzes pēcpusdiena. Referēs prof. Dr. Juris Zariņš par archaioloģiju un Bībeli.

12. decembrī Ziemsvētku ieskaņas koncerts.

13. decembrī pl. 11 3.Adventa svētdienas dievkalpojums. Spredīkis bērniem.

20. decembrī, 4.Adventa svētdienā, mūzikas dievkalpojums: Kristus piedzimšana Bībelē un dziesmā. Dziedās: Svētdienas sk. bērni, Jauniešu grupa, iesvētes klase, Sv. Jāņa dr. vokālais ansamblis.

Pl. 18 otrs dievkalpojums. Spēlēs bračists Arturs Jansons.

Abos dievkalpojumos ērģeles spēlēs A. Rundāne.

25. decembrī pl. 11 Kristus piedzimšanas svētku dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

29. novembrī pl. 15 Pirmā adventa svētdienā, Garīgas mūzikas koncerts, 10. gadskārtā: Tam Kungam jauna dziesma. Koncerta programmā piedalās Toronto un apkārtnes jaunieši.

6. decembrī pl. 9.30 2.Adventa svētdienas dievkalpojums angļu valodā. Pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Ziemsvētku dziesmu dziedāšana. Informācija par ārmisiju. Ziedojumi.

13. decembrī pl. 11 3.Adventa svētdienas dievkalpojums un draudzes bērnu eglīte.

20. decembrī pl. 15 4.Advents svētdienas dievkalpojums. Ziemsvētki vārdos un dziesmās. Dzied koris.

24. decembrī pl. 18 svētvakara dievkalpojums. Koris.

25. decembrī pl. 10.30 Kristus piedzimšanas svētki. Plkst. 13.30 dievkalpojums angļu valodā.

27. decembrī pl. 11 dievkalpojums.

31. decembrī pl. 19 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

1988.g. 3. janvārī pl. 15 Jaungada dievkalpojums. Dzied koris.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

29. novembrī pl. 13 Adventa dievkalpojums. Rom. 13:11—14; Mat. 24:37—44.

6. decembrī pl. 13 Adventes dievkalpojums. Rom. 15:4—13; Mat. 3: 1—13.

13. decembrī pl. 13 Adventes dievkalpojums. Jēkaba vēst. 5:7—10; Mat. 11:2—11.

20. decembrī pl. 13 Adventes dievkalpojums. Rom. 1:1—7; Mat. 1: 18—25.

24. decembrī pl. 18.00 Svētā vakara dievkalpojums. Tit. 2:1—14; Lūkas 2:1—20.

27. decembrī dievkalpojums nenotiks.

31. decembrī Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Rom. 8:31—39; Mat. 4:18—25.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ontario, M1S 1Z6, tālr. 299-3780.

Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes: Temple Baptist Church, 14 Dewhurst Blvd. (1 bloku uz rietumiem no Donlands pazemes stacijas).

Dievkalpojumi svētdienās pl. 14. Bībeles un lūgšanas sanāksmes trešdienās pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

12. decembrī (sestdienā) pl. 14 Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena Templa baptistu draudzes telpās.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

Nākošais dievkalpojums svētdien, 6. decembrī, parastā laikā.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā, 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Dūmiņš, P.O. Box 655, Port Colborne, Ont. L3K 5X8, tālr. (416)-834-6081.

20. decembrī pl. 13.30 Ziemsvētku dievkalpojums.

HAMILTONAS DRAUDZE

Mācītājs Ivars Gaide, Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave South. Biroja telefons 527-5810, mājā Toronto 1-656-4489. Mācītāja runas stundas (iepriekš telefoniski sazinoties): otrdienās no pl. 10—12, trešdienās no pl. 17—19 un ceturtdienās no pl. 17—19.

29. novembrī pl. 11 — Draudzes dievkalpojums — evaņģ. A. Avotiņa. Svētdienas skola. Pl. 12.15 — Ziemsvētku tirdziņš.

SV. KATRĪNU DRAUDZE

Mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston, St. Catharines, Ont., L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 3. svētdienā, pl. 15.00 Kristus lut. baznīcā, 140 Russell Ave, St.Catharines.

LONDONAS DRAUDZE

Londonas latviešu ev. lut. draudzes mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston St., St. Catharines, Ont. L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 13.30 Trīsvienības baznīcā, 746 Colburne ielā, Londonā. Draudzes priekšn. R. Epneris, 59 Langarth E., London, Ont., tel. 438-4560.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

29. novembrī pl. 11 1. adventa dievkalpojums draudzes namā. Pēc dievkalpojuma sadraudzības stunda.

6. decembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

13. decembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Mācītāja Sarma Eglīte, 40 Driveway, Apt. 708, Ottawa, Ont. K2P 2C9, tālr. (613) 234-6764. Otavas latviešu ev. lut. draudze — 83 Main ielā.

29. novembrī pl. 18 1. Adventa svētdienas svecīšu dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

6. decembrī pl. 11 2.Adventa svētdienas dievkalpojums. Dziesmu grāmatas. Pēc dievk. draudzes ārkārtas sēde.

13. decembrī pl. 11 3.Adventa svētdienas dievkalpojums. Dziesmu grām.

20. decembrī pl. 16 4.Adventa svētdienas dievkalpojums un draudzes un skolas eglīte. Dziesmu lapiņas. Māc. E. Langes 80 g. jubilejas atzīmēšana.

24. decembrī pl. 18 Kristus piedzimšanas dievkalpojums. Dziesmu lap.

25. decembrī pl. 10 Ziemsvētku rīta dievkalpojums. Dziesmu grām.

27. decembrī pl. 11 dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

31. decembrī pl. 18 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Dz. lap.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta,
svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bufalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no r.ta.

Sist dūri uz galda!

(Turpinājums no 7. lp.)

cilvēki Latvijā varēs iemaksāt naudu šajā fondā un par šo naudu cels piemineklus, palīdzēs teātriem un citām lietām. Pie tam tur ir piebilde, ka naudu iemaksāt varēšot arī Rietumu latvieši. Gribu pateikt, ka no tās naudas, ko iemaksās ārzemju latvieši šajā fondā, ne pieminekļi, ne teātri nedabūs nevienu centu. Visa šī nauda aizies Valsts drošības komitejas krājkasē, jo Kultūras fonds ir pilnīgi čekas organizēts. Šis ir kārtējais čekas gājiens, lai tādā veidā no Rietumiem izspiestu valūtu.

I.D.: Sarunā Tu minēji, ka pēc 14. jūnija demonstrācijas Helsinku grupa vārda tiešā nozīmē noasiņoja. Kas būtu jādara, lai tas neatkārtotos?

R.S.: Pirmām kārtām, kā jau teicu, Helsinku grupai ir vajadzīgs materiāls atbalsts. Viņi ir ārkārtīgi grūtos apstākļos, jo gandrīz visus grupas locekļus izmet no darba. Viņiem nav līdzekļu, ar ko uzturēt savas ģimenes un pašiem eksistēt. Bez tam viņi visus savus līdzekļus, cik tik vien var atļauties, minimāli atlicinot ģimenei, iegulda brīvības cīņas lietās. Tā kā, lūdzu — aicinu nekavējoties viņiem palīdzēt.

Es uzskatu, ka ir pienācis laiks nevis raudāt, bet sist dūri un darīt kaut ko Latvijas labā. Lai raud komūnisti!

Inguna G.

Čaklās Toronto vanadzes arvien nāk talkā nodaļas sarīkojumos ar savām zināšanām un nenogurstošo darbu. Foto V. Cinis

Novusa sezona atklāta

24. oktobrī paredzētā H. Lapiņa kausa izcīņa starp ASV un Kanadas izlases vienībām neparedzētu apstākļu dēļ nenotika. Šo spēļu vietā notika atklāts turnīrs sieviešu vienspēlēs un visās dubultspēlēs.

Sieviešu vienspēlēs uzvarēja L. Alanga, 2. v. V. Nurse, 3.v. M. Žulpa, 4. v. A. Ansone. Viensitienu balvu ieguva M. Žulpa. Sieviešu dubultspēlēs A.Ansone-M.Žulpa pieveica L.Alangu-V.Nursi. Jauktās dubultspēlēs L.Alanga-V.Teteris ieguva 3 p., pieveicot pārējos 3 pārus. Pēc pārspēlēm pārējās vietās palika V.Nurse-M.Baumeisters, A.Ansone-B. Kuncāns un M. un M.Žulpi. Vīriešu dubultspēlēs 1. v. ieguva A.Richters-M.Žulps, atstājot 2. v. M.Baumeisteru-V.Teteri, 3. v. I.Ansons-B.Kuncāns, 4. v. P.Kalniņš-H.Vaits, 5. v. A.Orste-U.Roze, 6. v. A.Dzilna-J.Ertmanis.

25. oktobrī notika vīriešu vienspēles ar 18 dalībniekiem. Uzvaru izcīnīja 16 g. vecais Ivars Jēģeris no Hamiltonas, 2. v. V.Teteris, 3. v. A.Richters, 4. v. B.Kuncāns, 5/6. v. Zupīte un M.Baumeisters, 7. v. P.Kalniņš, 8/9. v. T.Tērauds un M.Žulps., 10. A.Dzilna, 11/12. E.Jēģeris un H.Vaits, 13/14. V.Krauklis un A.Orste, 15. R.Jēģeris, 16/17. M.Upīte un R.Bulte un 18. Tālis Tērauds (Toronto) izturēja pirmās ugunskristības godam.

Labu spēles prasmi uzrādīja jaunākais dalībnieks Rolands Jēģeris, viņam par ,,upuriem'' krita turnīra uzvarētājs brālis Ivars un vēl pāris meistari. Ja vien nezaudēs interesi, brāļi Jēģeri uzvarēs daudzās novusa sacensībās. Modra Žulpa vadībā Hamiltona ir izvērtusies par latviešu novusa cietoksni. Paldies DV Toronto nodaļai par atvēlētām telpām, un liels paldies Mārītei Žulpai par palīdzību turnīra vadīšanā. **A.Dz.**

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

ROLANDS SILARAUPS

Toronto Latviešu Centrā

otrdien, 1987.g. 1. decembrī, pl. 19.30

R. Silaraups stāstīs par pieredzējumiem Latvijā, atbildēs uz jautājumiem. Būs jaunākās videolentes.

Ieeja pret ziedojumiem. * Atlikums Helsinki '86.

APMEKLĒT ŠO SARĪKOJUMU IKVIENU LAIPNI AICINA LNAK PIN

ROLANDS SILARAUPS KANADĀ

NO 1. LĪDZ 14. DECEMBRIM

LNAK aicina tautiešus tikties ar R. Silaraupu
Toronto Latviešu Centrā otrdien, 1. decembrī, pl. 19.30.
Programmā: R. Silaraups stāstīs par saviem pieredzējumiem un atbildēs uz jautājumiem.
Būs arī pēdējās videofilmas par notikumiem okupētajā Latvijā.

R. Silaraups būs Otavā un
2. decembrī runās latviešu saimei, kā arī liecinās Parlamenta Cilvēka tiesību komisijai par apstākļiem Latvijā un Ārlietu ministrijā.

R. Silaraups viesosies Montrealā no 5.—7. decembrim.
Sarīkojumi Montrealā tiks laikus izziņoti.

R. Silaraups apmeklēs Toronto Latviešu ģimnaziju piektdien, 11. decembrī, vakarēs ar LNJAK 12. decembrī, piedalīsies Cilvēka tiesību dienas ietvaros rīkotajā demonstrācijā 13. decembrī un runās sarīkojumā Latviešu Namā arī 13. decembra pēcpusdienā.

Visus šos sarīkojumus apmeklt aicina LNAK, kas kārto R. Silaraupa viesošanos Kanadā.

VANKUVERA

● DV Britu Kolumbijas nodaļa savu gadskārtējo rudens balli šogad rīkoja 24. oktobrī, Poļu veterāņu klubā. Vakaru atklājot nodaļas valdes priekšsēdis E. Pelēns sveicināja ciemiņus no tālākām vietām — Tokomas, Kalifornijas un pat tālās Austrālijas.

Sarīkojumu iesāka ar nodaļas vanadžu sagatavoto azaidu. Sekoja pašu nodaļas biedru sastādītā skatuves programma. Vokālais ansamblis — Vija Pelēna, A. Pūpols, V. Strauts, N. Driķītis un J. Ruško — Indras Pulciņas vadībā nodziedāja vairākas humoriskas dziesmas. Lūcija Kajaka, Vija Pelēna un J. Ruško uzjautrināja viesus ar asprātīgiem joku stāstījumiem, bet Indra Pulciņa ar Eriku Eglīti rādīja interesantu īscēlienu.

Balles laikā notika arī nodaļas mantu loterijas izloze un vanadžu tirdziņš. Par jautru deju mūziku rūpējās K. Kinstleris. Sarīkojumu atlikumu izlietos āprūpes darbam.

● Vaņkuveras latviešu ev. lut. draudzes Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojumu 31. oktobrī vadīja prāv. R. Āboliņš no Sietlas . Prāvestam līdzi bija atbraucis Sietlas draudzes sieviešu vokālais ansamblis Sigulda, kas kuplināja dievkalpojumu ar vienpadsmit garīgām dziesmām. Ansambļa sešas dziedones — Velta Bensone, Inese Raistere, Inese Graudiņa, Evis Edvarde, Māra Upeniece un Ausma Līdace Maijas Riekstiņas vadībā saskanīgi izpildīja Mocarta, Hainda, Lista un citu retāk dzirdētu komponistu darbus. Kuplā svētku draudze Maijas Riekstiņas ērģeļu pavadījumā vēl papildam dziedāja septiņas humnas, dziesmoto dievkalhimnas, dziesmoto dievkalpojumu nobeidzot ar vareno korāli — Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils.

Svētrunā prāvests uzsvēra, ka bez ticības nav apziņas dziļuma, un tikai ar ticību cilvēks spēj sasniegt svētumu Dieva valstībā.

Pēc dievkalpojuma viesi un draudzes locekļi pulcējās baznīcas blakus telpā, kur draudzes dāmas bija klājušas kafijas galdu. **J. Ruško**

LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMAS

Skaņu plates dabūjamas ierobežotā skaitā.

DĀVINAIT ZIEMAS SVĒTKOS!

Cena $10.-, ieskaitot pasta izdevumus.

Plate pasūtināma pie DV vīru koŗa dalībnieka:
I. Helguts,
77 King St., Weston, Ont. M9N 1L4.

Lūdzu piesūtīt sekojošas skaņu plates — skaitā:

Numurs — 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 + 60 gadi Latvijai.

Pievienoju čeku / Money Order $.....

Vārds, uzvārds.....

Adrese.....

Paraksts.....

. Cinis

Bez tiesībām un taisnības

Vilis Liniņš

„Ārpus Padomijas koncentrācijas nāves nometņu žoga", stāsts bez izdomājumiem un dažas atziņas 1944—1985,
izdevis Latviešu Nacionālais Fonds Stokholmā 1987,
285 lp., brošēta.

Autors 47 nodaļās attēlo dzīvi padomju izsūtījumā nometnēs iekšpus un ārpus žoga. Kā brīva līguma darbiniekam viņam dažkārt gājis grūtāk nekā apcietinātajiem. Vismaz četras reizes viņam laimējies izglābties no nāves. Nometnē valda taigas likumi, kas ir nerakstīti, bet ko katrs ievēro.

Autoram 1944. gadā apcietināts tēvs un ievietots Daugavpils cietumā. Kopā ar māti viņš brauc apciemot un aizvest pārtiku, bet tā jādod arī starpniekiem. Pēc tam tēvu izsūtīja, tas kā vienīgais no sava pagasta atgriezās, bet pusdzīvs, pēc pāris gadiem miris. Caur šo cietumu no 1944. —1953. gadam izgājuši 35—45 tūkstoši cilvēku, vairums latviešu. Izsūtījumā ieslodzītie saņēmuši pasālītu ūdeni ar pāris kartupeļu mizām, ko saukuši par zupu, un 400 gr melnu, lipīgu masu, kas saukta par maizi.

Rīgas Jūrskolas hidrotechniskās nodaļas 28 latviešu puiši jūrnieku uniformās 1948. gadā kā komjaunieši devās Ļeņingradas apgabalā celt hidroelektrisko spēkstaciju. Viņus izvada ar mūziku, bet darbā nedod nekādu algu, tikai 4,5 rubļu stipendiju mēnesī. Jauniešiem jārok grāvji, tie pulcējas klubos, dejo, bet izceļas arī cīņas un kautiņi ar vietējiem komjauniešiem, kuŗus pāris reizes piekauj. Pēc tam tie dodas praksē pie maršala Rokosovska soda armijas atliekām, lai pēc 6 mēnešiem iegūtu jūras kaŗa virsnieku pakāpi. Vairums šīs rotas kaŗavīru savus tuviniekus un mājas nebija redzējuši 15—20 gadus.

Pēc technikuma beigšanas 1951.g. martā 18 latviešu zēni devās uz Tālajiem austrumiem, bet tikai divi to darīja brīvprātīgi. No šiem zēniem Latvijā pēc daudziem gadiem atgriezās tikai divi vai trīs. Pēc dažādām grūtībām 14 dienās jaunieši nonāca Vaņino ostā, bet tur nebijis kur apmesties. Pēc ilgāka laika to nokārto. No rītiem ostas rajonā redzami līķi, bet tiem neviens nepievērš uzmanību, tā parasta parādība.

Vaņino pilsētā dzīvoja pusmiljons cilvēku, no tiem puse dažādu katēgoriju ieslodzītie, otra puse kaŗaspēks, ieskaitot sardzi. Ieslodzītie nodarbināti būvdarbos; puse no viņiem ieslodzīti nevainīgi. Vasarā ieslodzīto skaits saŗuka uz pusi, tos sūtīja uz Kolimu, no kā visi baidījās. No tās atgriešanās nebija. Brīvajiem bija jāstrādā kopā ar ieslodzītiem. Parasti darbi neveicās, attieksmes nebija sirsnīgas, tās dažkārt bija neciešamas. Grāmatas autoram tomēr gandrīz vienmēr izveidojās saprašanās un laba darba ražība. Brīvajā laikā nebija ko darīt. Varēja iet uz dejošanu, kaut tur bija tikai četras brīvas meitenes, bet vesels pulks sardzes virsnieku. Vienmēr radās pretišķības ar Daļstroja sardzes virsniekiem, kam dažādas priekšrocības. Jāizcīna tiesības ēst virsnieku kafejnīcā, jādod kukuļi, lai tiktu pirtī, ar dūrēm jāizcīna tiesības apmeklēt kino izrādes. Naktī jāguļ ar cirvi pagalvī, ja kāds lien iekšā, tad dod ar cirvi pa galvu. Sievietes izsalkušas pēc vīriešiem, ceļ augšā brunčus un izrāda savas ievērības cienīgās vietas.

Ešelona dienas uz Kolimu bija sēru dienas. Reiz braucienā uz Kolimu bija sacelšanās, kuģis nogrima ar apmēram 4500 cilvēkiem, ieskaitot sardzi. Cilvēku vienībām nebija nekādas nozīmes. Ja vajadzēja strādnieku, tad mazākā grupa bija tūkstotis cilvēku. Arī cilvēka dzīvībai nebija nozīmes. Ja ar kādu vajadzēja izrēķināties, tad to „nospēlēja uz kārtīm". Tas nozīmēja, ka to nedēļas laikā vajadzēja nogalināt. Ja tas nenotika, mira tie, kam šis uzdevums bija uzticēts. Šādu sodu parasti piemēroja tiem, kas bija kaut kur sūdzējušies par administrācijas vai sardzes rīcību. Tomēr gadās, ka arī ieslodzītie atriebjas pretīgiem virsniekiem, piemēram, iegrūžot tos kaļķu bedrē.

Ieslodzīto nometnē katrā grupā ir barvedis ar savu svītu, kas nestrādā, bet iekasē dažādas priekšrocības un nodevas. Reizēm gadās izaicinājumi un cīņas, pie kam zaudētājs parasti zaudē arī savu un svītas dzīvību. Darbus vada no ieslodzīto vidus izraudzīti brigadieŗi. Parasti darbi neveicas, kaut latviešu vadīto grupu darba panākumi bijuši teicami. Daudzi ieslodzīti 12—15 gadus. Kad kaŗš izbeidzās, tie netika mājās. Baltieši galvenokārt sodīti kā politiskie pretinieki un parasti izvietoti Urālu nāves nometnēs. Pat brīvajiem 23 g. vecumā bojāta veselība, bet nebrīvajiem ir vēl sliktāk. Politieslodzītiem mazāk privilēģiju nekā citiem, tie dažreiz atriebjas ar sabotāžām.

Drīz Padomijā nozuda 2.Pasaules kaŗa invalidi. Tie piedzērušies, ar kruķiem gulēja sētmalēs. Drīz viņiem atcēla piemaksas par kaujas ordeņiem un medaļām. Staļins solīja viņus ielikt pensijās labos apstākļos, bet ievietoja nabagmājās. Tikai pašiem izcilākiem sagādāja labus apstākļus. Viņi lādējās par Staļinu un par to, ka palikuši dzīvi; pamazām viņu skaits saruka.

Daži nometnē ievietotie bēga, bet nav zināms gadījums, ka tas būtu sekmējies. Bēdzēji bija tie, kam draudēja sūtīšana uz Kolimu, no kurienes atgriešanās nebija paredzama. Tad labāk mirt ātrā nāvē bēgot nekā ar ciešanām Kolimā.

Spirts bija tas, kas uzturēja labu sirdsdarbību. Tas bija galvenais kukuļošanas un maiņas priekšmets. Parasti piepildīja pusglāzi ar spirtu. Kas gribēja, varēja otrai pusei pieliet ūdeni, bet daudzi to dzēra neatšķaidītu. Vēlāk tā bija pieraduši pie spirta lietošanas, ka nejuta nekādu reibumu. Bija nerakstīts tundras likums, ka glāze jāizdzer tukša. Dzēra kā vīrieši, tā sievietes. Spirts un darbs nometnē bija galvenais.

Uzturs nometnē bija vājš, pat trūcīgs kā brīvajiem, tā ieslodzītajiem. Labāk apgādāti bija sardzes virsnieki. Bet kā sardzes virsnieki, tā kareivji bija izvirtuļi vai noziedznieki, kam nebija tīras pagātnes. Virsnieki uzdzīvoja, tie sievietes izmantoja kā verdzenes.

Ap 1953.g. jūniju nenozīmīgs kompartijas CK sekretārs Maļenkovs nolēma laist brīvībā ieslodzīto „suku" katēgoriju. Tie bija mazi zagliši vai rīkļu rāvēji, huļigani, kas daudzus gadus skoloti un baroti padomju gudrībās. Tādu bija vairāki miljoni. Viņus atveda no Magadanas un novietoja tukšajās ieslodzīto barakās. Pirmajā naktī cīņās „krita" 59 cilvēki, otrā jau pāri simtam, vēlāk notika lielas nekārtības. Bija jāizsauc ap 1000 vīru kaŗaspēks, lai tos savaldītu. Pamazām tos nosūtīja uz rietumiem ar vilcieniem. Vaņino pamazām panīka.

Pāreja uz pēdējām nodaļām autoram padevusies neskaidra. Liekas, ka viņš dzīvojis labākos apstākļos kā brīvs cilvēks un nodibinājis ģimenes dzīvi. Viņš runā par karstiem avotiem, kur dažās dienās var izveseļoties, par bagātīgo zivju zveju ar lašiem vai krabjiem, mežu, kur saaugušas ogas, avenes, brūklenes, bet mežus izcērt.

Kaut autors pats brīvprātīgi pieteicies darbam Tālajos austrumos, viņš jutās pievīlies. Viņš vēroja dzīvi abās pusēs žogam, bet neviena neapmierināja, cilvēki cieta un mira abās pusēs. Autors vārdā nav minējis nevienu, arī ne tautību, bet aprakstījis tikai apstākļus. Lasītāji izjūt, kāda ir dzīve Tālajos austrumos.

Uz priekšējā iekšējā vāka ir Tālo austrumu karte, uz aizmugures vāka Vaņino ostas plāns.

V. Irbe

LATVIEŠU CENTRĀ

Atis Lejiņš *(no Zviedrijas)*

OTRREIZ AFGANISTANĀ

Liecība par pēdējiem notikumiem vārdos un slīdītēs

PIRMDIEN, 30. NOVEMBRĪ, PL. 19.30.

Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 5 dol. (no personas), skolu jaunatnei līdz 18 g.v. — brīva.

Bufete un atspirdzinājumi.

ĪRES PAAUGSTINĀJUMU LIKME 1988. GADAM IR 4,7 PROCENTI.

Īres paaugstinājumu likme nākošajam gadam izrēķināta uz 4,7 procentiem. Saimnieki nedrīkst paaugstināt dzīivoklu īres likmes vairāk par šo skaitu 1988. gadā bez Ministry of Housing atlaujas. Dzīvokļu īri drīkst paaugstināt tikai vienu reizi 12 mēnešu laikā.

4,7 procentu mēraukla attiecas uz īres paaugstinājumiem privātiem dzīvokļiem Ontario provincē sākot ar 1988. g. 1. janvāri līdz 1988. g. 31. decembrim.

1987. gada īres paaugstinājumu likme, 5,2 procenti ir spēkā līdz 1987. g. 31. decembrim.

Saimnieki nedrīkst pacelt īri vairāk par noteikto likmi bez pieteikšanās pie Ministry of Housing paaugstinājuma izmeklēšanai. Ja saimnieks pieprasa augstāku pielikumu kā ieteikts, īrnieki drīkst pārskatīt pieprasijumu, kā arī nodot iesniegumus pirms pielikuma pieprasijums izlemts.

Ja vēlaties saņemt tuvāku informāciju par 1988. gada likmēm sazinaties ar vietējo biroju (Rent Review Office). Saraksts atrodas telefona grāmatā, Government of Ontario zilās lapās — Ministry of Housing. Tālsarunai prasīt centrālē Zenith 96000.

Toronto apkārtnes iedzīvotāji var zvanīt RENT REVIEW INFORMATION CENTRE 585-2838.

Ontario Minister of Housing Hon. Chaviva Hosek

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes rīkotajā Latvijas valsts svētku sarīkojumā 14. novembrī Lēmaņa kolledžā Bronksā bija ieradušies tuvu pie tūkstoš apmeklētāju. Sarīkojumu ievadīja karogu ienešana, kur piedalījās Ņujorkas latviešu skauti un Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes skolu skolnieki, un to vadīja Jānis Šķiņķis. Sekoja prāv. A. Ozola garīgs ievads un ASV himna Paula Berkolda izpildījumā. Atklāšanas uzrunā Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēde Mārā Buka norādīja uz šīs vasaras demonstrācijām Rīgā; runai sekoja Latvijas himna.

Svētku runā māc. Māris Ķirsons aicināja domāt par iegūvumiem un uzvarām tagad. Cīņa par Latviju iegājusi citā posmā. Tagad jāpriecājas par uzvarām, kas gan ir mazas, bet nozīmīgas. Šovasar pasaules prese pirmajās lappusēs atzīmēja demonstrācijas un ziedu nolikšanu pie Brīvības pieminekļa Rīgā. Tādu uzmanību latvieši vēl nebija piedzīvojuši. Uzvara ir iegūta—pasaules preses slejās pievērsta lasītāju uzmanība. Latviešiem ir jāatbalsta šī kopējā darba darītāji, lai rastos panākumi un uzvaras. Nedrīkst mēģināt atrunāties ar nevaļu, tālumu vai citiem aizbildinājumiem, latviešiem jāpiedalās šādos patriotiskos pasākumos.

Pilsētas galva Kočs bija atsūtījis proklamāciju, kas pasludina nedēļu no 14. līdz 21. novembrim par Latvijas nedēļu Ņujorkas pilsētā, un līdzīga proklamācija bija pienākusi no Ņudžersijas gubernatora Keina. Apsveikumus bija sūtījis Ņujorkas pilsētas galva Kočs un Ņujorkas gubernators Kuomo. Klausītāji silti apsveica igauņu pārstāvja uzrunu, ko tas sāka latviski. Viņš atzina, ka šoreiz demonstrāciju ierosinātāji bijuši latvieši šī gada jūnijā, bet augustā demonstrācijas notikušas visās trijās Baltijas valstīs, un tās bija koordinētas. Viņš norādīja, ka šīm trijām zemēm jācīnās kopējiem spēkiem, tikai tā varēs sagaidīt uzvaru.

Klausītāju vidū bija Nikolajs Jērums, kas bija piedalījies Latvijas dibināšanas aktā 1918. gadā Rīgā. Apmeklētāji ar aplausiem sveica lāčplēšus A. Jurku un A. Padegu.

Šī gada Tautas balva bija piešķirta Helsinku-86 grupai. To saņēma šīs grupas pārstāvis Rolands Silaraups, ko svētku apmeklētāji ilgi sumināja, kājās piecēlušies.

Priekšnesuma daļā Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansamblis Andas Uršteinas vadībā izrādīja uzvedumu ,,Šī Tava diena, Latvija!''. Tur dzirdēja piecas baritona Paula Berkolda dziedātās dziesmas Imanta Mežaraupa klavieŗu pavadījumā un 14 autoru darbus piecu aktieŗu deklamējumos. Teksti bija ņemti gan no dzejnieku darbiem, gan no Latvijas valsts vīru rakstiem vai runām. Noslēguma dziesmu ,,Tev mūžam dzīvot, Latvija'' dziedāja visi sarīkojuma dalībnieki.

Šis uzvedums kuplināja valsts svētku sarīkojumus arī Filadelfijā un Bostonā.

Pēdējos gados Latvijas valsts svētku sarīkojumu rīkotāji un runātāji bijuši jaunākās paaudzes tautieši. Runās mazāk dzird atmiņas par neatkarības laikiem, bet vairāk uzmudinājumus darboties Latvijas un latviešu labā. Tas apmeklētājiem dod svinīgāku svētku noskaņojumu, valsts svētkos redz jauno un vidējo paaudzi, kaut apmeklētāju vairums leģionāru paaudze un vecāki pensionāri. **-be**

● Amerikas latviešu apvienības Pokipsijas nodaļas priekšsēdis Arvīds Ziemiņš 11. novembŗa laikraksta Poughkeepsie Journal numurā ievietojis lasītāju vēstuli ,,Palīdzību latviešiem''. Tur viņš norāda, ka 18. novembrī daudzi cilvēki padomju okupētajā Latvijā atklāti atcērēsies Latvijas neatkarības dienu, ko viņi svētīja, pirms padomju vara pārņēma šo zemi. Tā kā arklāti svētīt padomju vara to ir aizliegusi, padomju milicija un KGB varētu darīt visu, lai šādu demonstrāciju aizkavētu. Mēs aicinām rietumu valdības un brīvo presi sūtīt uz Rīgu novērotājus 18. novembrī, lai būtu iespējams paziņot pasaulei, kas tai dienā Latvijā noticis. Mēs aicinām amerikāņu presi sūtīt reportieŗus uz Rīgu.

Tā kā padomju vadonis Gorbačovs nodomājis apmeklēt Vašingtonu 7. decembrī, viņš varētu būt pielaidīgāks cilvēku tiesību jautājumā, ja viņš zina, ka amerikāņi ir labi informēti par padomju brutāliem darbiem Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. **Vk**

GRAND RAPIDI

● DV apvienība Grand Rapidos 7. novembŗa vakarā Latviešu biedrības namā atcerējās lāčplēšus, pieminot arī Latvijas armijas un kaŗa invalidu dienu. Sarīkojumu ievadīja ar svētbrīdi, kam sekoja B. Maines stāstījums par latviešu kaŗavīriem.

Otrā dienā apvienības vanadzes un vanagi apmeklēja Vudlavna kapsētu, kur uz mirušo lāčplēšu atdusas vietām nolika ziedus. Grand Rapidos savas gaitas vadīja septiņi Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗi. Nav vairs dzīvo vidū arī neviens no vecajiem latviešu strēlniekiem, kuŗu skaits sākuma gados bija ap desmit.

● No Latviešu skolas Grand Rapidos Vidienes apgabala skolotāju konferencē Mineapolē piedalījās skolot. Biruta Taube un skolot. Līga Tālberga-Gonzalez, bet konferencē par lektori no šīs pilsētas bija PB Izglītības biroja vadītāja Līga Ruperte. **V. Z.**

INDIANAPOLE

● Indianapoles DV apvienība 7. novembrī atzīmēja 35 gadu darbības atceri. To ievadot, mācītājs P. Nesaule svētbrīdī pieminēja visus tos latviešu kaŗavīrus, kas cīnījušies par Latviju. Apvienības priekšnieks J. Augusts savā uzrunā atgādināja, ka DV organizācijas dibinātāju vairums ir bijuši jaunieši un aicināja arī tagad jauniešus stāties DV rindās.

Svētku runu teica DV CV jaunatnes nozares vadītājs M. Graudiņš. Viņš cildināja Indianapoles DV apvienību, norādot, ka tā vienmēr ir atbalstījusi jauniešus, un tie ir sekmīgi darbojušies gan sabiedriskā un politiskā, gan arī sporta laukā. M. Graudiņš uzsvēra, ka latvieši Latvijā grib atgūt zaudētās tiesības, un mums viņiem ir jāpalīdz. Helsinki-86 grupa skaļi pauž savas prasības. 14. jūnijs un 23. augusts atgādināja pagājušos vēsturiskos notikumus. Daudzi Latvijā tikai tagad uzzināja par Molotova un Ribentropa nolīgumu. Mūsu mērķis ir Latvijas brīvība. Lai to atgūtu, jāmeklē jauni ceļi un jāsniedz tautiešiem Latvijā palīdzība. Redzot, ka citi tic brīvībai, arī pārējos rodas drosme.

Apvienību gada svētkos sveica: E. Bērziņš no Indianapoles organizāciju padomes, H. Šamils no Gaŗezera, A. Mundeciems un M. Cukura no Milvoku apvienības. J. Zvaners un Z.Bulāte no Minesotas apvienības, G. Liepiņš no Latvijas ciema apvienības un K. Sventeckis no Indianapoles Latviešu sabiedriskā centŗa. Rakstiskus apsveikumus bija sūtījuši: DV priekšnieks J. Frišvalds, DV ASV priekšnieks A. Spārniņš, ASV vanadžu priekšniece S. Priedulāja, Kanadas DV valdes priekšsēdis G. Brikmanis un citi.

Apvienības priekšnieks J. Augusts pasniedza A. Lagzdiņai DV CV piešķirto zelta nozīmi.

Koncerta daļā dziedāja sopráns Skaidrīte Līduma-Hildebrante, kuŗa tikai pirms dažiem gadiem atstāja Indiānu. Klausītāji viņas dziedājumu uzņēma ar lielu atsaucību. Visvairāk aplausu gan izpelnījās piedevās nodziedātā L. Garūtas Maņa dzimtene ar T. Spādes tekstu. Klavieŗpavadījumu izpildīja Aija Vintere-Brugmane.

Blakus telpās bija Aijas Aveniņas-Pingas gleznu izstāde, bet Pārsla Kriķe rādīja latviskas rotas lietas.

Indianapoliešiem bija izdevība redzēt arī N. Uldriķa foto skati. N. Uldriķis bija virsseržants plkv. Veisa pulkā, sākot jau ar tā formēšanu, bet vēlāk Latviešu leģiona slimnīcā. Visur viņam ir bijusi līdz foto kamera, un daudzi viņa uzņēmumi bijuši publicēti dažādos izdevumos. N. Uldriķis aizgāja mūžībā 1971. gadā, un viņa Leģiona foto uzņēmumu negatīvi tagad ir DV ASV valdes rīcībā. Skate ir izgatavota no šiem negatīviem. Visvairāk bija Volchovas skatu, bet skatītāju ievērību saistīja arī ziediem klātais Brīvības pieminekļa 1943. gada 18. novembrī.

Gada svētku atceri noslēdza saviesīgs vakars. **V. J.**

MILVOKI

● Latvijas valsts dibināšanas 69 gadu atceres sarīkojums notika 14. novembrī DV apvienības izkārtojumā. To ievadīja mācītājas L. Zušēvicas svētbrīdis. Milvoku latviešus viņu svētku dienā sveica bij. Viskonsinas gubernātors M. Šreibers. Sveicienus nodeva arī Milvoku tiesnesis K. Serafims, atgādinot, ka pirms desmit gadiem viņš Latviešu namā pirmo reizi sastapis savu tagadējo dzīvesbiedri Ingridu.

Milvoku DV apvienības priekšnieks V. Zālītis savā uzrunā uzsvēra, ka Latvijā ir izaugusi jauna paaudze, kas nebaidās no okupantiem, droši piedalās demonstrācijās un apcietināto vietā dod jaunus vadoņus.

Svētku runu teica Pasaules baltiešu apvienības latviešu pārstāvis Gunārs Meierovics: Latvijas vārds tagad rietumos ir labi pazīstams, un tagad mēs varam runāt ne vairs organizāciju, bet gan visas latviešu tautas vārdā. Tomēr daudz kas vēl ir darāms, sevišķi Eiropā, darot zināmas latviešu tautas prasības Eiropas valstu valdībām un to parlamentiem.

Paziņojumu, ka Tautas balva piešķirta Helsinki-86 grupai, apmeklētāji uzņēma ar lielu atsaucību.

Svētku koncertā dziedāja Brusubārža koris, jauktais koris Dzimtene un Milvoku DV apvienības vīru koris diriģentu G. Blaumaņa un E. Brusubārža III vadībā. Sarīkojuma norisi vadīja A. Peniķis.

Milvoku vanadžu kafijas galda atlikumu nodeva Patiesības fondam. **V. J.**

KALAMAZŪ

● DV apvienības Kalamazū rīkotais Lāčplēšu un citu cīnītāju godināšanas un atceres sarīkojums 8. novembrī bija apliecinājums tam, ka mūsu tauta nav aizmirsusi ne savus varonīgos kaŗavīrus, ne viņu darbus. Skaistu ievadījumu visam tam deva dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā, ko vadīja prāv. J. Turks. Ērģeles spēlēja V. Grīnbergs.

Sekoja svinību turpinājums baznīcas lejas telpās, kur vanadzes bija rūpējušās par azaidu. Šo pulcēšanos atklāja DV apvienības priekšnieks Z. Jirgens, bet tālāko norisi viņa vietnieks R. Jankavs.

Klāt bija daži varoņu nāvē kritušo piederīgie, kuŗus izsauca priekšā, un tiem DV apvienības vanadžu kopas priekšnieces uzdevumā E. Ozola pasniedza ziedus. Rīkotājus un visus klātesošos sveicināja Latviešu virsnieku apvienības priekšnieks A. Dravnieks. No baznīcas pieminas brīža dalībnieki devās svētceļojumā uz Riversaides kapu kalniņu. **V. Z.**

Oktobŗa revolūcijas atceres dienā baltieši Losandželosā demonstrēja pie Occidental Petroleum galvenās mītnes. Šī milzu uzņēmuma īpašniekam multimiljonāram Armandam Hammeram Kremļa durvis ir vienmēr atvērtas. Demonstranti prasīja, lai Hammers atbalsta baltiešu taisnīgās prasības, bet sargi nelaida baltiešu jauniešu delegāciju tālāk par galvenajām durvīm.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $6.00

125 Broadview Ave.
Tel 465-5225

Svētdienās iepriekš sazinoties pa tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIEŠIEM
sākot ar 1987. gada 29. jūniju
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās slēgts.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 23.00.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

DR. ROBERTS U. VAGNERS, O.D.
OPTOMETRIST
3439 YONGE STREET
TORONTO, ONTARIO M4N 2N1
TELEPHONE
(416) 485-5233

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Grāmatas dāvanām

A. Silgailis — Latvian Legion $25.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking $12.00
L. Ozolkalne — Kur tu esi $19.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm $12.50
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas $12.00
Latvju Enciklopēdija 2 ..... $52.00
Garīgs apskats II $15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares $27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām $12.00
I. Gubiņa — Uz akmeņa stāvēdams $18.00
A. Alksnis — Panaceja un viņas mācekļi $18.00
A. Eglītis — Svešais cirvis cērt un cērt ..... $ 9.00
A. Krāujiete — Spoguli, spoguli, atklājies, dzejas $14.00
M. Zichmanis — Brāļi Zēbergi $14.00
V. Jankevica — No Ārlavas līdz Ņujorkai $17.00
Dainu izlase — Ozols $12.00
E. Grīslis — Uz ērgļa spārniem $19.00
O. Perro — Vestures veidotāji $20.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm $24.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns $12.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa 40.00
Dainu izlase — Liepa un pārējie koki 12.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs $12.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums $15.00
Latvija — sienas kartes $12.50
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.) $20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl 19.00
No treš. līdz piektd., iesk., no pl. 12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.
Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā:
● lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
● žāvētus tītarus, zivis,
● pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
● klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt **751-6829.**

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St., Willowdale, Ont. M2N 5P5
(Veikals atrodas pie North York Center — Yonge & Park Home krustojumā)
733-4515 **733-4516**
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
Piegāde Toronto, priekšpilsētās un visā pasaulē.
Akceptējam galvenās kreditkartes.
Auto novietošana veikala ēkas aizmugurē.
Pārdodam atsevišķus Latvija Amerikā numurus.
Veikals atvērts: ***Inta Gugāns-Tauriņš***
No pirmdienas līdz ceturtdienai no pl. 9—6 vakarā, piektdienās no pl. 9—8 vakarā, sestdienās no pl. 9—5 pēcp.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

RM NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Leonija Ozolkalne

KUR TU ESI?

Autore mums ir ļoti labi pazīstama ar grāmatu Ugunī. Tāpat arī šoreiz ļoti raitā valodā aizved lasītāju kara un pēckara bēgļu gaitās, rādot vecākās un vidējās paaudzes cīņu par brīvu Latviju.

Laba dāvana visiem grāmatu cienītājiem.
Cena $19.00.

PIEPRASAIT SAVAM GRĀMATU PIEGĀDĀTĀJAM

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!
ietaupait ar **ALCAN SIDING**

Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko

Thermo Windows 534-2926

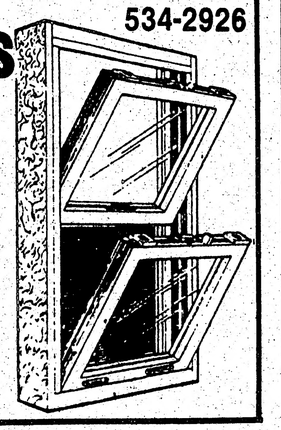

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

Īpašnieks Artūrs Mīme
229 DUNDAS ST. W., TORONTO, M6R 1X6

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00 " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00 " $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtami 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9.

QUICK FISHERIES
R.R.3 — Group Box 14
Brighton, Ont. K0K 1H0
tel. 613-475-1053

svaigas zivis

svaigas siļķes — $1.00 mārciņā
svaigas sīgas (white fish) — $1.00 mārciņā
svaigi baltie asari — $1.00 mārciņā

100 jūdzes uz austrumiem no Toronto, 30. ātrceļš, nogriezties uz dienvidiem.

Valentīna Pāvula

NEPTŪNA KALPS

ir vienīgā grāmata mūsu literātūrā, kurā autors apraksta savu darbu — zemūdens dzīlēs nogrimušo kuģu un citu bagātību meklēšanā, kā arī daudzās citās bīstamās dēkās.

Jauns pienesums latviešu literātūrā līdz šim neaprakstītos ūdenslīdēja piedzīvojumos.

Rakstnieks Anšlavs Eglītis Valentīna Pāvula stāstījumu vērtē šā: „Neparasts, interesants, īpatnēji svaigā valodā uzrakstīts darbs. Saista nepārtraukti lasītāja uzmanību...“

Grāmatai 488 lpp. Mākslinieka Ērika Dzeņa vāka zīmējums.

Laba dāvana visiem grāmatu cienītājiem.
Cena $28.50.
Pieprasait savam grāmatu piegādātājam.

VALUDE JEWELLERY LTD.

Zeltkaļi

ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

RATAS OPTIC

Igauņu uzņēmums.

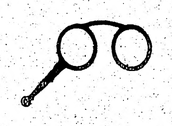

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

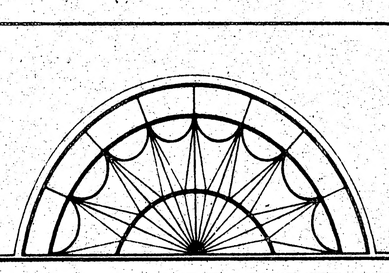

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD.

Jau 9 gadus
latviešu pārstāvis

JĀNIS KORBS
Sales Representative

Birojā: 534-6381
Mājās: 461-9359

902 Bathurst Street Toronto, M5R 3G3

KLĪVLANDE

● Klīvlandes latviešu sporta klubs gadskārtējo raketbola turnīru rīkoja 31. oktobrī Klīvlandē 13. ielas Raketbola kluba telpās. Sacensībās piedalījās 19 sportisti no Čikagas, Indianapoles, Klīvlandes, Kolumbusa un Saginavas pilsētām, kas bija iedalīti divās klasēs. Pēc intensīvām sacensībām priekšspēlēs, kas notika visu dienu, finālos uzvaras izcīnīja: A klasē 1.v. Gundars Strautnieks, 2.v. Druvis Ūdris, 3.v. Andrejs Spalviņš un. B klasē 1.v. Gunārs Zikmanis, 2.v. Ēriks Kubuliņš, 3.v. Vilnis Kubuliņš.

Vakarā sportistiem un viesiem bija rīkota balle Apvienotās ev. lut. draudzes sarīkojumu zālē.

● Apvienotās ev. lut. draudzes Reformācijas svētku dievkalpojums ar dievgaldu un ievēlēto draudzes darbinieku ievešanu amatā notika svētdien, 1. novembrī. Pēc dievkalpojuma sekoja vīru ansambļa Tēvzeme garīgs koncerts Edvīna Štelmaņa vadībā. Ērģeļu un klavieru pavadījumus spēlēja Līga Zemesarāja, bet solo dziedājumus izpildīja baritons Druvis Ūdris. Pēc koncerta visi pulcējās draudzes zālē kopējās pusdienās, kur draudzes priekšnieks T. Berkulis pastāstīja par LELBA 5. sinodes norisi, kas notika Ņujorkā no 8.—11. oktobrim.

J. Ū.

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana bez maksas.
Zvanīt no pl. 10—23
tālr. 924-7095

MAPLE LEAF TRAVEL

Piedāvā lidojumus
PACKAGE TOURS

Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351

655 St. Clair Ave W.

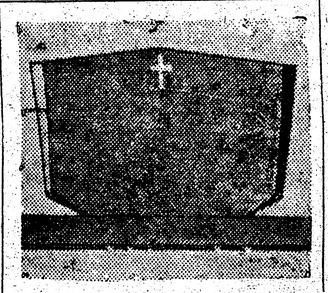

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets.
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Svētbrīdis Saulainē

Svētbrīdi, veltītu varoņu piemiņai, 7. novembŗa pēcpusdienā pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē sāka ar Latvijas karoga pacelšanu jaunajā karogmastā, kuŗu ar karogu dāvājusi DV Toronto nodaļas valde. Jauno karogu mastā uzvilka nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots, asistējot vietniekam L.Ozolam un Pieminekļa padomes priekšsēdim V. Tikiņam. Atskanēja visu dziedātais korālis Dievs, Kungs ir mūsu stiprā pils. TLB Sestdienas skolas 8. klases audzēkņi pēc Andreja Eglīša dzejas Liec zobenu zem galvas skandējuma katrs nolika pa neļķes ziedam pie pieminekļa altāŗa, kur dega svētuguns.

Svētbrīdi vadīja māc. A. Celms, aicinot neaizmirst mūsu karavīru nestos upuŗus brīvības labā un mūsu jaunatni kļūt par viņu cīņu turpinātājiem. Saulaines piekalnē, kuŗu klāja pirmais sniedziņš, izskanēja lūgšanas vārdi Mūsu Tēvs debesīs, Latvijas himna un dzejnieka Modŗa Lorberga svētbrīža dziesmas vārdi Dievs, dod klusumu un mieru, Ļauj kritušos mums pieminēt...

DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Zigurds Akots ar pateicību pieminēja karavīru uzupurēšanos tēvzemei, paužot Latvijas brīvības domu. Stans Butkēvics skandēja mūžībā aizsauktā mācītāja un dzejnieka Alberta Galiņa dzejas vārsmu Varoņus pieminot.

Ziedu un vainagu nolikšanu pie pieminekļa ievadīja kalpakietis Kārlis Tannis un skautu vadītājs Jānis Treimanis, tos noliekot no Pulkveža Kalpaka bataljona valdes un Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā (LNAK), no Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis, no Kanadas latviešu skautu un gaidu jendas St. Leimanis, no 72. Rīgas skautu vienības dižskautu pulciņa Māris Lucs, DV Toronto nod. Z. Akots, DV Druvas nod. A. Kalniņš, Kesvikas — A. Leišups, no Kritušo karavīru pieminekļa pārvaldes V. Tikiņš, Latviešu Dzelzkrusta savienības J. Lāma. Latviešu kaŗa invalidu apvienības Kanadā Osvalds Kļavenieks nolika ziedus no Kurzemes cietokšņa cīnītājiem 19. latviešu divīzijas bijušā māc. Vernera Voitkus piemiņai. Svētbrīdī bija klāt arī Rīgas skautu vienības dižskauti ar savu karogu vad. Erika Klepera vadībā.

Saulaines telpās bija sarīkots atspirdzinājumu un uzkodu galds, kuŗu bija klājušas Mīlda Tikiņa, Ausma Leimane un Aina Selga, piedaloties bijušajiem cīnītājiem kopā ar pārējiem piemiņas brīža dalībniekiem, kas ar pateicību uzņēma vēsti, ka Latviešu virsnieku apvienības valde piesūtījusi aploksni pieminekļa apkārtnes uzpošanai. **V. S.**

Kronvaldu Aša latviskā mantojuma daudzinājums

Korporācijas Lettonia saimes locekļi Grand Rapidos un apkaimē jau pavasarī bija iecerējuši šim diženajam latvietim rīkot 150 gadu dzimšanas dienas atceri, ko varēja īstenot 17. oktobrī. Sarīkojums notika Latviešu namā, sadarbībā ar Grand Rapidu latviešu biedrību. To atklāja Lettonias seniors Jūlijs Riekstiņš. Par tematu Tautas atmodas laikmets un A. Kronvalds runāja LNAK padomes prezidija priekšsēdis Imants Alksnis. Referents plaši izgaismoja Tautas atmodas laikmeta darbinieku ideoloģisko cīņu latviešu tautas labā un notikumus toreizējā laikā.

Ceļot tautas pašapziņu un darbojoties kultūras un izglītības laukā, Kronvalds guvis atzinību visplašākās aprindās, un viņa atziņas nozīmīgas vēl šodien.

Referātam sekoja J. Akurātera skatu lugas Kronvalds daļējs lasījums, ko bija sagatavojuši O. Jansone un A. Štams. Lietderīgus padomus šī pasākuma īstenošanā bija devis Dr. F. Valdmanis. Skatītājiem, liekas, šis uzvedums patika, un tie visam redzētam un dzirdētam sekoja ar lielu interesi. Tā uz skatuves bija redzami vairāki Tautas atmodas laika darbinieki, kā Kronvaldu Atis, Kr. Valdemārs un vairāki citi, kas pulcējās Berlīnē, Turaidā, Tērbatā, Rīgā un dziesmu svētku laikā Jelgavā, kur tie dedzīgi pārrunāja un sprieda, kā palīdzēt savai tautai tikt uz augšu, sevišķi izceļot tautasdziesmu un citu gara mantu lielo nozīmi.

Radās iespaids par kādu tālu, ar gaišumu apstarotu viziju, kuŗā mūsu senčiem un sentēviem bijis jādzīvo. Lasītāji sayas lomas veica spīdoši, jo sevišķi G. Elksnis no Kalamazū, kas tēloja Kronvaldu. Vēl piedalījās R. Bergmanis, J. Celmiņš, J. Dāvis, A. Jansons, V. Judovics, A. Kazlovskis, M. Lazdiņš, J. Riekstiņš, A. Runka, J. Siliņš, U. Šubiņš un Dr. F. Valdmanis.

Sēru noskaņojumu radīja, skatoties bēŗu ainu Vecpiebalgā, kad Kronvalds bija miris un notika piemiņas brīdis dižajam latvietim brīvās Latvijas laikā. Bija sagatavota gaumīga programma, kuŗā bija PBLA priekšsēža O. Pavlovska aicinājums un citas ziņas par Ati Kronvaldu.

Nobeigumā visiem pateicās Latviešu biedrības priekšn. A. Grīnbergs. **V. Z.**

Toronto ziņas

● Toronto Latviešu Centrā jau 5. gadu pulcējās Lāčplēšu un varoņu piemiņas zīmē LKOK, kalpakiešu, ziemeļnieku un strēlnieku Dzelzkrusta kavalieŗu, kaŗa invalidu pārstāvji. Saieta nolūks — satikt vēl dzīvos cīņu biedrus un garā pieminēt Zvaigžņu pulkiem piepulcinātos. Ar baltas neļķes ziedu rie svārku atloka 25 goda viesi ar savām dzīvesbiedrēm un paziņām baudīja gaumīgi klātā svētku galda labumus, norisi ievadot Anitai Lekserei. Azaidam sekoja Latviešu kaŗa invalidu apvienības valdes priekšsēža A. Eglīša pateicība saieta rīkotājiem. Viesu vidū atradās igaunis LKOK leitnants P. Kass, kas kopā ar LKOK ziemeļnieku majoru A. Ameriku saņēma DV Toronto nodaļas velti.

Cīnītāju piemiņas azaidam sekoja O. Perro referāts par tematu Pārdomas 11. novembrī trimdā. Novembris latviešiem ir saausts ar Latvijas valsti. Lāčplēša gars ir vadījis mūs visos laikos ; tas vajadzīgs, lai mēs pastāvētu nākotnē. Šeit ar lepnumu jākonstatē, ka jaunākai paaudzei ir panākumi starptautiskās politikas laukos. Audzinātāju pūles nav bijušas veltīgas. Pārdomas 11. novembrī trimdā beidzās ar Kalvja dziedātām dziesmām J. Dzeguzes vadībā.

Dieva mierā aizgājusi

Irma Ramata, dzim. Lāce,

dzimusi 1903. gada 1. februārī Siguldā,
mirusi 1987. gada 26. oktobrī Čikagā.

Viņu mūžīgā piemiņā paturēs

krustdēls Jānis Grīnbergs ar tēvu Jāni Toronto,
Līga un Bills Hanley Londonā, Anglijā,
Ruta Rammo ar ģimeni Toronto

Par katru stundu Dievam pateicos,
Par katru nodzīvotu dienu,
Un — ja man ar tik sāpes tiek...
Man arī aiziet būtu prieks
Kā aiziet strauti, pazūd sniegs...
K.Skalbe

Mūsu mīļais

Jānis Bieriņš

dzimis 1908. gada 15. janvārī Bērzaunes pagastā,
miris 1987. gada 7. novembrī Hamiltonā, Ontario.

Mīļā piemiņā viņu paturēs

brālēns Kanadā, radi Latvijā un draugi plašajā pasaulē

Aizsaules pulkiem pievienojies

virsleitnants Edgars Bite

dzimis 1916. gada 6. jūnijā Latvijā,
miris 1987. gada 21. oktobrī Lincoln, Nebr., A.S.V.

Viņu piemin

Kaŗaskolas 12. izlaiduma
E. Ziplāns, A. Makovskis,
P. Seglis un E. Ozoliņš

Per aspera ad astra.

Aizsaules kaŗotāju pulkiem pievienojies
mūsu apvienības biedrs

Jūlijs Asaris

dzimis 1895. gada 15. augustā Latvijā,
miris 1987. gada 6. novembrī Montrealā.

Dusi saldi lielajā
un mūžīgajā mierā...

Latviešu Kaŗa Invalidu Apvienība Kanadā

Baltijas valstis atgūs brīvību

Losandželosas Latviešu namā notika gadskārtējais Baltiešu amerikāņu brīvības līgas balvu pasniegšanas bankets.

Šogad Baltiešu brīvības balvu piešķīra Helsinki-86 grupai Latvijā. Brīvības līga piešķīra vēl divas balvas: „Baltic Achievement Award" un „Presidential Award". Pirmo piešķir baltietim, kas visvairāk darījis baltiešu labā, un par tādu šogad atzīts ALAs Informācijas daļas lietvedis Ojārs Kalniņš. Otru piešķir čaklākam un veiksmēm bagātākam Brīvības līgas darbiniekam, un tāda šogad izrādījās Rita Latsone.

BAFL prezidents Avo Pīrisilds stāstīja par līgas darbību aizvadītajā gadā.

Runas teica arī Igaunijas goda konsuls Jāks Treimans un jaunais Latvijas goda konsuls Aivars Jerumanis.

Priekšnesumu daļā skatītājus patiešām iepriecināja nesen brīvībā izkļuvušais talantīgais igauņu pianists Reins Rannaps. Piedalījās arī bieži dzirdētais Losandželosas Lietuviešu vīru kvartets.

Klātesošos iepazīstināja ar visiem trim nesen no Baltijas valstīm izraidītajiem brīvības cīnītājiem: Vitautu Skuodi, Tītu Madisonu un Rolandu Silarupu. Katrs no viņiem runāja savā dzimtajā valodā, katram bija tulks, kas sacīto pārtulkoja angliski.

Pirmais runāja vecākās paaudzes lietuvietis Vitautas Skuodis, kas tikai nesen atbrīvots no padomju ieslodzījuma. Runu caurstrāvoja ticība taisnības uzvarai.

Tīts Madisons, igauņu jaunietis, Igaunijas Helsinku grupas pārstāvis Rietumos, teica īsu, bet spēcīgu runu, kuŗā izskanēja pārliecība, ka Baltijas valstis atgūs zaudēto brīvību.

Tad Rolands Silaraups saņēma Helsinku grupai piešķirto balvu. Silaraups pateicās trimdas baltiešiem par balvu un izteica cerību, ka tā pavisam drīzā laikā nonāks pārējo grupas locekļu rokās Latvijā.

Ingūna G.

R. Silaraupa godināšanā Losandželosā piedalījās arī Baltiešu līgas prezidents A. Pirisīds, Latvijas goda konsuls Aivars Jerumanis un ALAs prezidija loceklis V. Pavlovskis.

Rolands Silaraups ar Brīvības balvu. Labā pusē V. Pavlovskis.

Valstssvētku atcere Montrealā

18. novembŗa atceri Montrealā ievadīja ar dievkalpojumu St. Andrē Ibert Bournē baznīcā, Lašīnā, kuŗā pulcējās visu triju draudžu piederīgie. Dievkalpojumu vadīja Trīsvienības draudzes mācītājs Gunārs Hūns. Svētos rakstus baznīcā lasīja mūsu jaunās paaudzes pārstāvis Roberts Vītiņš un katoļu draudzes pārstāvis J. Blusanovičs, bet DV Zīles koris no Toronto dziedāja trīs skaistas un labi izpildītas dziesmas: F. Mendelsona — Pacel acis augšup A. Purva — Labā zvaigzne un V. Baštika — Mūsu Tēvs diriģenta A. Purva vadībā. Skaistus ziedu kopojumus valsts svētku atceres sarīkojumam bija sagādājis montrealietis Jānis Tomsons.

Pēc baznīcas svētku atceres viesi devās uz Latviešu sabiedrisko centru Lašīnā, kur tos sagaidīja rīkotāji. Sekoja svētku otrā daļa. To atklāja aktīvais sabiedriskais darbinieks Jānis Mateus. Svētku uzrunu teica jaunās paaudzes pārstāvis filadelfietis Kārlis Cērbulis, kas savā runā pastāstīja par mūsu brīvības cīnītājiem dzimtenē, viņu drosmi, nešaubīgo ticību un lielo un apbrīnojamo uzņēmību. Runātājs uzsvēra mūsu nacionālās darbības nepieciešamību šeit svešumā, kur visas iespējas mums dotas, bet mēs esam kūtri un bieži vien vienaldzīgi pret mūsu tautas brīvības cīnītājiem dzimtenē. Viņš aicināja kopt un sargāt latviešu valodu, latviskos tikumus, sākot šo darbu jau savās ģimenēs, savu bērnu pulkā.

Referātam sekoja paziņojums, ka šogad Tautas balva piešķirta Helsinki-86 grupai dzimtenē. Tad sveicienus nodeva lietuviešu, igauņu, poļu, ukraiņu un ungāru tautu pārstāvji. Sveicienus nesa arī Lašīnas pilsētas galva Dekarī, norādot, ka viņš savā laikā, apciemojot citas Eiropas zemes, bijis arī mūsu Rīgā un labi pazīstot latviešu tautu un tās galvaspilsētu. Starp citu viņš norādīja, ka labs kanadietis var būt tikai tas, kas ir arī labs latvietis, un aicināja paturēt mūsu nacionālās paražas un izdarības.

Otrajā daļā Zīles koris dziedāja deviņas mūsu komponistu dziesmas, četras no tām atkārtojot un bez tam dodot arī trīs piedevas. Latviešu centrs bija pilns līdz pēdējai vietai. Nobeiguma daļā rīkotāji — Daugavas Vanagu nodaļa ar čaklajām vanadzēm — jau otru gadu pēc kārtas bija gādājuši par kafiju un azaidu.

Par programmām 18. novembŗa sarīkojumam bija rūpējies māc. Gunārs Hūns. Tās bija skaistas un labi iespiestas, minot arī visu koristu vārdus. Koncerta pianists bija Pēteris Zariņš, kas kopā ar diriģentu Arvīdu Purvu un koristēm saņēma ziedus. Dievkalpojumā Latvijas karogu ienesa Montrealas jaunieši, latviešu skolas skolnieku pavadīti, kas deva ticību klausītājiem, ka mūsu dzimtā koka asni vēl arvien ir dzīvi un tie stiepjas pretīm rītdienai. **I.S.**

Varoņu piemiņas dievkalpojums Hamiltonā

Varoņu piemiņas dievkalpojums notika Hamiltonā svētdien, 8. nov., Sv. Giles United baznīcā. To rīkoja kanadiešu draudze māc. J. Browna vadībā. Dievkalpojumā bija aicināti latvieši, igauņi, lietuvieši un holandieši, kā arī pārējie Austrumeiropas apspiesto tautu piederīgie. Dievkalpojumā ieradās Ontario provinces gubernātors Lincolns Aleksanders, kas nodeva provinces sveicienus, kā arī godināja visus krītušos varoņus, kas atdevuši savas dzīvības par brīvību.

Dievkalpojumā ar lasījumiem no Bībeles piedalījās Baltijas valstu konsuli: I.Heinso, Dr. E. Upenieks un B. Macys. Dziedāja arī igauņu, latviešu un lietuviešu koŗi, katrs savā valodā. Lietuviešu koŗa dziedātājas bija tērpušās nacionālos tautas tērpos. Latviešu kori diriģēja S. Darkevica. Sprediķi teica māc. J. Browns par tematu „Born Free", pieminot visas apspiestās Austrumeiropas tautas un viņu ilgas pēc brīvības un neatkarības. Visi dziedāja arī Igaunijas, Latvijas un Lietuvas valsts himnas. Katras tautības pārstāvis nolika piemiņas vainagu uz baznīcas altāŗa. Latviešu vainagu nolika Kārlis Lapiņš. Dievkalpojuma programma bija nodrukāta uz 16 lappusēm, un vairāk nekā viena lappuse bija veltīta atsevišķi katras Baltijas tautas liktenim ar beigās pievienotu Eiropas karti. Baznīca bija dievlūdzēju pārpildīta. Dievkalpojums ilga 2 stundas un pēc tam sekoja pieņemšana. Paldies Hamiltonas Baltiešu veterāņu līgai iespaidīgā dievkalpojuma izkārtošanu.

J. G.

Latviešu kori Varoņu piemiņas dievkalpojumā Hamiltonā diriģēja S. Darkēvica.

Foto J. Gailītis

NUJORKA

● Ņujorkā radusies grupa, kas vēlas atjaunot latviešu koncertapvienības darbu. Šī darbība pārtrūka, kad Ņujorkā bija vairs tikai nepilni 30 koncertu abonentu. Tas bija pirms vairāk nekā diviem gadiem. Dace Aperāne, Anna Abena un Uldis Grava atsākuši koncertapvienības organizēšanu, izsūtot aicinājumus Ņujorkas un apkārtnes tautiešiem. Šogad paredzēti divi koncerti, kas abonentiem maksātu desmit dolarus katrs. Vajadzētu apmēram simts abonentus. Izsūtītajā aptaujā ir deviņi jautājumi. Pozitīva atbilde vismaz uz vienu jautājumu jau palīdzētu, bet visvairāk derētu solījums kļūt par koncertsezonas abonentu, pievienojot samaksu par abiem koncertiem.

● Latvijas valsts svētku aktā 14. novembrī Lēmaņa koledžas zālē paziņoja arī Ņujorkas un apkārtnes latviešu vārdus, kas iestājušies Brīvības fondā ar 500 dolaru iemaksu. Tie ir R. Batarags, Fr. Bērziņš, A. Harju, Fraternitas Vanemica, V. Irbe, J. Pavītols, Anna Rumaka, Rusleja, Siporiņi, V. Zālīte un J. Zutis. Bez tam 19 citi Ņujorkas latvieši izpirkuši Amerikas latviešu apvienības zelta mūža kartes. Tās maksā 500 dolaru gabalā, atskaitot iepriekšējā mūža karšu iemaksu, kas ir 100, 125 vai 150 dolaru, atkarībā no laika, kad tās iegādātas. Vk

Latvijas Brīvības Fonds ir Latvijas dzīvības fonds

Ziemsvētku un Jaunā gada apsveikuma kartīšu vietā iemaksājuši Latvijas Brīvības fondam:

Ž. Bukovskis	$ 50.00
St. Ancans	$ 20.00
V. Upeslācis	$ 20.00
E. Lejiņš	$100.00
A. Kalns	$100.00
V. & A. Kaļiņu ģimenes	$100.00
A. Kesteris	$ 50.00
A. Joma	$ 25.00
A. Kārkliņš	$ 20.00
A. & V. Šteins	$100.00

Ziedojumus lūdz rakstīt uz Latvijas Brīvības Fonda Ltd. vārda un čeku sūtīt: **Dr. A.M. Šteins, 10 Moonstone Byway, Unit 162, Willowdale, Ont. M2H 3J3, tel. 498-7600.**